

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

284. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1933. évi december 10

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. A külföldre: negyedévre 300 lej, fél- és egész évre 1200 lej. — Magyarországon: negyedévre 12 pengő, fél- és egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, zsetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-zámok: k

szedő megbízott úján fizet. az egész évre 1200 lej. — Magyar (jobb) szövegoldalon 6 lej négy 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK MÁRAMAROSSZIGETET!

A semleges Litvinov

Newyork után Róma és Róma után Berlin — mintha csak dokumentálni akarná a szovjet-kormány megbízottja, hogy nincsenek olyan világnézeti szakadékok, amelyeket át ne lehetne hidalni, ha a világnézeti elszigetelt kormányrendszer erős realpolitikai alapokon nyugszik. Néhány évvel ezelőtt aligha volt a nagyhatalmak között határozottabb ellenele a Szovjetnek a washingtoni kormánytól, s jöl-lehet az amerikai nehézipar milliárdos fizleteket kötött Oroszországgal, sőt a maga módján megindította az ipari gyarmatosításnak tagadhatatlanul termékeny folyamatát Szibériában. Amerika volt az első, amely fölismerte Oroszország piacjelentőségét s ki is használta ezt a fölismerést, de ha voltak elvi kérdések, amelyekhez Hoover kormányának dogmatikusan ragaszkodott, úgy a Szovjettel szemben való elutasító magatartás ezek közé a szilárd elvek közé tartozott. Sőt a kommunista párt európai propagandaközpontja minden alkalmat megragadott, hogy fölhívja a világ munkásságának figyelmét az Oroszország ellen készülő ugynevezett intervenciós háborúra, amelynek élén Amerika haladt. Az orosz kormány azonban jól tudta, hogy mennél szélesebb területeket enged át az orosz piacból az amerikai tőkének, olyan arányban csökken a nyomtaték, amelyet Amerika az Oroszország elleni háború mérlegébe vet.

Tévedés lenne azt hinni, hogy Roosevelt érlelte meg az Oroszországgal való megengedési gondolatát. Már Hoover alatt egyre jobban tért hódított a Szovjettel való barátkozás gondolata, még pedig a Wallstreet nyomása alatt, hiszen az amerikai tőkének olyan jelentékeny érdekeltségei voltak Oroszországban, hogy az orosz viszonyok konszolidálódása természetes érdekévé vált a világ vezető nagytőkéseinek.

Roosevelt elvitathatatlan érdeme, hogy a kezdeményezést biztos kézzel ragadta meg és rövid úton áthidalta azokat az elvi ellentéteket, amelyek a washingtoni és a moszkvai kormány között tátongtak. Litvinovban nem egy világnézet, hanem egy nagyhatalom képviselőjét látták s viszont a külügyi népbiztos is egyikezett elöttebe tolni a realpolitikai szempontokat, amelyek Oroszország határain túl esetleg mereven szembe is fordulhatnak azokkal a világnézeti szempontokkal, amelyeknek a határokon belül szinte biblikus csengésük van.

Róma és Moszkva között látszólag soha nem voltak nagy ellentétek, Mussolini igyekezett megtartani azt a külpolitikai irányvonalat, amelyen az olasz külpolitika mindig haladt és Litvinov zsenialitása se volt egyéb, mint hogy a forradalmi Oroszországot visszavezette a régi cári külpolitika vágányára. Csicserin bizánci nagyobb koncepciója államférfi volt Litvinovnál s főleg nagyobb egyéniség volt, annak azonban pillanat: amelyekben csak a középszerűség tudja megtalálni a helyes utat. S most Oroszország számára elérkeztek ezek a pillanatok. Litvinov egyéniségéből következő politikája, a semlegesség — s most Oroszországnak semlegességre van szüksége. Mindennáron való semlegességre és biztonságra. Litvinov nem tesz harcias kijelentéseket, sőt ha kritikát megengedések hagyják el az ajkát, sőt megcáfolni kijelentéseit, Litvinov szem előtt tartja s ami sokkal több, ösztönösen ösztön van forrva a semlegesség gondolatával. Oroszország élni akar és ennek az egyszerű programnak az érdekében lemond világ hatalmai ábrándjairól. Litvinov semlegességében megengedheti magának, hogy megjelenjen a kötelező formasságok betartása mellett az olasz királynál, sőt a pápánál is, s azt sem veszi zo-

A fasiszta nagytanács határozata felborította az európai helyzetet

Az amerikai és az angol sajtó a — Népszövetség végnapjairól beszél

A kisántant nem türi, hogy az alapokmány megváltoztatása címén előtérbe emeljék a revíziót

Páris, december 9.

Az olasz állásfoglalás nyomán elmérgesedett népszövetségi válság sokkal jobban izgatja ma a nemzetközi köröket, mint a német-francia ellentét. Ebben az izgalomba már az amerikai sajtó is bekapcsolódott, amely azt írja, hogy a fasiszta nagytanács határozata az amugyis gyenge lábán álló Népszövetséget nagyban veszélyezteti.

A Newyork Times szerint a népszövetségi alapokmány tökéletes soha sem volt, ami nem is csoda, mert hiszen nincs egyetlen diplomáciai okmány sem, amely hibátlan volna. Ezt be kell látni és ezért

a lap azt ajánlja, hogy az eltelt néhány évi próbaidő után módosítsák mindazokat a diplomáciai okmányokat, amelyekről kiderült, hogy a gyakorlatban teljesen és tökéletesen be nem váltak. Módosítsák tehát a népszövetségi alapokmányt is.

A lap tehát felteszi a kérdést, hogy ebben a mai izgatott hangulatban vajjon számítani lehet-e arra, hogy békés eszközökkel és békés hangulatban a közeljövőben a Népszövetség problémáját megoldhatják?

A tegnapi számunkban elmondottuk már, hogy a kisántant politikai köréit is igen kellemetlenül érinti a fasiszta nagy-

tanács határozata. Belgrádban sem rajonganak a Népszövetségért, de még kevésbé rajonganak az olasz nagytanács határozatáért, amely az alapokmány módosítását célozza s így végeredményben a revíziót. Egyes szerb lapok szerint Olaszország a békeszerződések ellen támadó hadjáratot indít. A kormányhoz közelálló körök azt hangoztatják, hogy

úgy Jugoszlávia, mint a kisántantállamok a leghatározottabban elleneseregülnek minden revíziós kísérletnek még akkor is, ha a revíziót a népszövetségi alapokmány módosításának ürügyével akarnák a tárgyaló asztalra lopni.

Miről tárgyal Benes Párisban

A készülő Benes-látogatással kapcsolatban most már a hivatalos francia sajtóiroda is megszólalt és jelenti, hogy Benes december 14-én Párisba érkezik. Ennek a látogatásnak, — mondja a hivatalos —, az a célja, hogy Franciaország és a kisántant viszonya megerősödjék. A Temps szerint a jelenlegi nemzetközi bonyodalom rendkívüli jelentőséget ad Benes párisi látogatásának. Benes Párisban a kisántantállamok képviselőiben tiltakozik, de együttérez vele Lengyelország és a most alakulóban levő Balkán-blokk is. Ezek a kisállamok ugyanis valamennyien azon a véleményen vannak, hogy

nem szabad eltérni azt, hogy Európában intéző-tanács uralkodjék a kis nemzetek fölött,

már pedig Mussolini nem is tagadja, hogy a Népszövetség helyébe olyan nagyhatalmi parancsnokságot akar állítani, amely mellett a kisállamok szava meg sem hallatszik.

IJEDT FEGYVERFEZÉS AZ EGÉSZ VONALON

Azt, hogy Benes milyen eredményeket ér el majd Párisban és hogy a francia

politika tud-e majd nyomást gyakorolni az olasz előretörésre, ma még nem lehet megjósolni. Annyi azonban bizonyos, hogy az egyes államok riadt védelmi készülődéseket tesznek. A cseh szenátus például ma a hadikiadásokra költségvetési póthitelt szavazott meg és a kérés megokolásánál nem is tagadta, hogy a külpolitikai helyzetre való tekintettel kell a rendkívüli hitelt megszavazni, mert a hadügyi kormány szükségesnek látja a szolgálati idő meghosszabbítását és a fegyverkezés fokozását. Ugyancsak ilyen szellemben beszélt a belga hadügyminiszter is, aki a képviselőházban azon a címen kért póthitelt, hogy az ország keleti határainak védelme ma már halaszthatatlan.

A TÖRTÉNELMI FORDULÓPONT

Még a nyugodt angol sajtó is nagy szavakra ragadtatja magát. A Népszövetség átalakítására irányuló olasz tervezet vitatása közben nem egy lap azt írja, hogy ez a határozat a világháború utáni korszak történelmi fordulópontja. Van-

nak olyan lapok is, amelyek kétségbeesett hangon a Népszövetség „utolsó óráiról” beszélnek.

Igy a sajtó. Ezzel szemben kormánykörök rokonszenveznek Mussolini célkitűzéseivel és az angol kormánynak az a véleménye, hogy a 19. szakasz módosításának felvetése minden tekintetben hasznos lesz, mert legalább végre megundulhatnak az ösztönösbhangu tárgyalások.

Legújabb jelentéseink szerint Benes nemcsak azért látogat el Párisba, hogy az új helyzetben a kisántant szerepét tisztázza, hanem azért is, hogy Beck ezredes látogatásának eredményeit ellen-súlyozza.

Vannak olyan hírek is, hogy Paul Boncour Benes látogatása után viszonzozza a két külügyminiszter látogatását és Varsóba, valamint Prágába utazik.

A nagy politikai izgalomban Litvinov teljesen háttérbe szorult. Mindössze annyit tudunk róla, hogy csütörtökön reggel Berlinbe érkezett és már este 7 óra körül elhagyta a német fővárost. Arról, hogy kivel tárgyalt, mit csinált és hová utazott, nincs jelentésünk.

kon, ha a pápa nem tudta ilyen könnyen tul-tetni magát bizonyos előítéleteken, amelyek a katolikus világ fejét joggal feszélyezik a szov-jet külügyminiszterével szemben. Litvinov tit-ka éppen abban van, hogy őt semmi sem fe-szélyezi, mert nem világnézetet képvisel, ha-nem egy hatalmi helyzetet, amelyből ma már nem sugároznak ki offenzív energiák. Litvinov a semleges ember.

Litvinov most még talán Németországba is ellátogat, ami lehet különös azoknak a szemé-ben, akik Hitler fanatikus bolsevikellenes be-szédeinek a hatása alatt állanak, nem különö-sen Litvinov szempontjából, aki éppen úgy semleges Hitler bolsevik-gyűlöletével, mint egyes orosz vezérek bolsevik-rajongásá-val szemben, Litvinov Oroszország békéjét, he-lyesebben a mai nyugalmi helyzetet akarja biz-

tosítani, minden más mellékszempontnak tart, tehát azt is, hogy ugyanakkor, amikor ő Gö-ringgel, vagy Göbbelssel tárgyal, ezer és ezer elvtársa várja a világforradalom ki-robbanásá-nak percét a német gyűjtőtáborokban és várja nyilván a szabadított Oroszország felől.

Nem tudják, hogy Oroszország nem szaba-dított, hanem ügynököt küld Németországba, a ki vesz és elad, de nem csinál forradalmat.

A mai nappal lezárultak a jelölések

A nagy hideg tompítja a választási lendületet

Jelentések a választási harcokról

Bukarest, december 9.

A keddtől péntekre maradt minisztertanácsot a kormány szombat este 6 órára halasztotta el, hogy módjában legyen áttekinteni a képviselőválasztásra történt jelölések péntek esti lezárásával előállott helyzetet. A minisztertanács minden valószínűség szerint ezalkalommal dönt véglegesen a Vaszárda sorsáról s általában a választási küzdelemmel kapcsolatos fontosabb kérdésekről.

Beavatottak szerint a minisztertanácsban mindenekelőtt Titulescu külügyminiszter tart ki-merítő beszámolót a nemzetközi helyzetről s ezzel összefüggésben Benes cseh külügyminiszterrel hétfőre tervezett kassai találkozásának céljáról, ismertetve további terveit is.

A PÉNZÜGYMINISZTER A FRANCIA KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKNÉL

A Párisban tárgyaló Bratianu Constantin pénzügyminiszter tegnap délután tisztelő ki-hallgatáson jelent meg Lebrun köztársasági elnöknek. Az audienciára a pénzügyminisztert Cesianu követ is elkísérte.

Bratianu egyébként folytatja a francia po-litikai és pénzügyi élet kiválóságaival való megbeszéléseit, az ország gazdasági talpraállítá-sa érdekében.

JORGA AUTÓT KAPOTT AJÁNDÉK-BA NEVNAPJÁRA A KIRÁLYTÓL

A főváros politikai és társadalmi körében nagy feltűnést keltett és élénk kommentárokra ad alkalmat az uralkodónak az a gesztusa, hogy Jorga professzor, volt miniszterelnöknek Miklós-napja alkalmából névnapj szerencsés-ki-vánatái mellett egy szép gépkocsit is küldött ajándékba.

Ennek az ajándéknak a hátterében érdekes epizód húzódik meg. Amikor a Vajda-kormány bukása után az uralkodó kihallgatáson fogad-ta a pártvezéreket, természetesen Jorga is meghívást kapott, de — mint emlékeztetés — nem jelent meg. Azzal mentette ki magát a már régebben neheztelt politikust, hogy nincs autója, amellyel Valenii de Muntă-ből gyorsan Bukarestbe mehessen s ezért csak telefonogram formájában fejezte ki álláspontját a kormány-válság megoldását illetően.

Károly király nyilván súlyt helyez arra, hogy a szeszélyes és könnyen sértődő Jorgát, aki tudvalegileg oktatója is volt fiatal trón-

örökös korában, kiengesztelje s ezért lepte meg névnapjára az autóval, hogy legközelebb le-gyen mivel audienciára mennie.

HELYETTESÍTETÉK A VISSZALE-PETT VAJDAISTA JELÖLTEKET

Politikai körökben igen súlyosnak tekintik a nemzeti-parasztpárt újabb belső válságát, a melyet a Vajda-csoportnak a jelöltetéstől való végleges visszalépése idézett elő. Bár a vaj-daisták hangoztatják, hogy megmaradnak a párt keretein belül, sőt lelkiismeretesen támo-gatni fogják a hivatalos listákat, bizonyosra vehető, hogy a surlódásoknak és a széthúzás-nak új korszaka kezdődik a felülkerekedett Maniu- és a háttérbe szorított Vajda-csoport között, Mihalache elnöksége alatt is.

A párt erdélyi tartományi vezetősége pénte-ken délelőtt ismét összeült, hogy most már véglegesen kiegészítse a jelölt-listákat, illető-leg betöltsék azokon a vajdaisták visszalépése

által megüresedett helyeket. A vezetőségi ülés-en Popovici Mihály elnököl, aki tegnap este utazott Kolozsvárra a fővárosból. Popovici-t megelőzve, tegnap este 11 órakor Kolozsvárra érkezett Vajda volt miniszterelnök is, aki fia-val, Mircea Vajdával és Man lelkősszel utazott együtt. Hívei, élükön Hatiegan Emillel, sorra felkeresték lakásán s a hajnali órákig tárgyal-ták vele a politikai helyzetet és a pártbeli vil-longások ügyét.

A tartományi pártvezetőség új jelölteket áll-ított a Vajdával együtt visszalépett Voicu Ni-tescu, Hatiegan Emil, Man Demeter, Tilea Vio-rel, Coltor Jon, Serban Mihály és a többiek helyébe.

A Maniu-híveknek az a meggyőződése, hogy a vajdaisták félreállása a legkisebb mértékben sem fogja befolyásolni a párt választási esé-lyeit, mert az erdélyi tagozatok zöme Maniu mellett van s elítéli a vajdaista politikát.

Letartóztatott vasgárdista

A kolozsvári állomási rendőrség pénteken reggel letartóztatta Stoiculescu vasgárdistát, a ki futárszolgálatot teljesített a bukaresti köz-pont és az erdélyi szervezetek között. Hamis katonai vasuti jegyeket s állítólag részletes tevékenységi programot találtak nála. Átad-ták az ügyészségnek, amely elrendelte őrizet-bevételét.

NINCSEN ZSIDÓEGYSÉG

A zsidóság körében sem dühög az egység a választási magatartás kérdésében. Galachan ma délelőtt verekedésre került a sor a tör-vényszéken a zsidó párt jelölti és az UER hí-vei között, akik hevesen ellenzik azt, hogy a zsidóság külön listával vegyen részt a választá-sokon. A két tábor előbb csak magából ki-keelve veszekedett, majd egymásnak rontottak. Az UER hívei, akik különféle román pártokkal rokonszenveznek, mindenképpen meg akarták akadályozni a zsidópártiakat listájuk letételé-ben.

Az okiráltságban az erdélyi vezetés alatt álló zsidópártnak még saját fajtestvéreivel is meg kell küzdenie.

JELÖLÉSEK

A kormánypárt Kolozsváron tegnap, Brassó-

ban pedig pénteken délelőtt állította össze véglegesen jelöltlistáit. Mindkét helyen Lape-datu erdélyi miniszter a képviselői listavezető. aki pénteken reggel érkezett Kolozsvárról Brassóba.

A brassómezei párttagozat délelőtt meg-tartotta első választási gyűlését az Iparegyet nagytermében. A gyűlés vezérszónoka Lape-datu miniszter volt, aki hosszasan ismertette az olíberális párt kormányprogramját. Rámu-tatott arra, hogy a párt ezt a programot már két esztendővel ezelőtt kidolgozta s alaposan átgondolta. A kormány legfőbb gondja a rend és bizalom helyreállítása s emellett a magán-adósságok ügyének végleges és általánosan ki-elégítő elintézése. Kikelt a kispártok demagó-giája ellen s hangoztatta, hogy az inflációval nem lehet orvosolni a bajokat, hiszen ma 30 milliárdnyi pénz van forgalomban, azzal a 18 milliárdral szemben, amennyi a liberálisok legutóbbi kormányzása alatt volt. Nem az a hiba, hogy kevés a pénz, hanem az, hogy nincs hitel.

A kormánypárt egyébként a következő jel-öltlistát nyújtotta be a törvényszéken: Lape-datu Sándor miniszter, Konnerth Fritz, Nan

BIZOMÁNYOSAINK FIGYELMÉBÉ!

Az Ajándék-Regénytár novemberi kötete (Osváth: Valaki szalad a lány után) elkészült, a szétküldést már megkezdjük. Bizományosaink részére a szétküldést a szállítási és kezelési díj beérkezésének sorrendje szerint eszközöljük.

A B. L. kiadóhivatala.

Jancu dr. (Zernest). Szenátorjelöltek: Bordea dr. és Glajaru dr.

Pénteken különben a Magyar Párt brassó-megyei tagozata is kiegészítette jelöltlistáját, amely a következő: Szabó Béni szűcsmester, Orbán János zajzoni kisgazda és Ambrus Imre dr. brassói róm. kath. lelkész.

SZATMÁRMEGYÉBEN LETÉPIK A MAGYAR PÁRT VÁLASZTÁSI PLAKÁTJAIT

Szatmármegyében a Magyar Párt máris költséget kapott a választási propaganda annyit hangoztatott szabadságából. Vá-lasztási plakátjait Szatmáron az elmúlt éjszaka frissiben nemcsak letépdették, hanem gondosan le is vakarták s átga-gasztották.

Aranyoswedgyesen Dudan Florea csendőrmester sajátkezüleg tépdeste le a plakátokat azzal az érveléssel, hogy nem tűr idegennyelvű propagandát irato-kat a községben. A választók hiába tiltá-koztak, a csendőrmester egyszerűen bol-sevista bandának nevezte őket.

Képviselőválasztás, mint gyermekek öröme

Bukarest, december 9.

A december 20-iki képviselőválasztás nagy örömet okoz, ha nem is az egész or-szág népének, de legalább a diákoknak. Mivel ugyanis nagyon sok helyen az is-kolák terméit használják fel szavazó-helyiségnek, a karácsonyi szünetet az idén a szokottnál korábban megkezdik. A karácsonyi vakáció ilyenformán de-cember 16-tól január 8-ig tart.

— Ha fáradt és izgatott, ha álmatlan-ságban és gyakori felelőmlésben szenved, ha hasgörcs, mellnyomás vagy szívfájás kínozza, ak-kor igyék reggel éhgyomorra 1—2 pohár termé-szetes „**Ferenc József**” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértelülést.

F A D I N G

(ELBESZÉLÉS)

Irta: MÁRAI SÁNDOR

— Irmával, kérded? Hát, kérlek szépen, Irmával.

— Az elég furcsa dolog volt, Irmával.

— Eleinte, hosszú ideig, állandóan más-ról beszélünk Irmával. Például arról, hogy szeretem-e, s miért, s ő szeret-e, igen, nem? Ez volt az általános tétel. Szerel-münkről úgy beszélünk, mint egy önma-gában, vonatkozások nélkül észlelhető természeti tüneményről, amelyhez fog-ható különöségről az emberiség króni-kásai eladdig nem adtak még hírt. Aztán a részletek, a tünemény minősége, hőfoka és változatai: mennyire szeretem, s mikor szeretem leghevesebben, s ha igen, miért akkor s miért nem máskor? Szeretem-e, mikor alszik, mikor a gyomra fáj, szere-tem-e a szinpadon is, szeretném-e, mint néger hastáncosnőt, vagy jobb szé-etném, ha gyermekkoszt volna, fején kék-fehér pántos máss-főkötővel, mellén a Vörös-kereszt hígiénikus jelvényével? Szeret-ném-e, ha egy napon megtudnám felőle, hogy minden páratlan pénteken a Gel-lért-hegyre lovagol éjszaka seprűnyélen, szeretném-e akkor is, ha történetesen gazdag lenne, „olyan gazdag, mint” — mondta — „az abessziniai császár?” Mi-kor ez utóbbi kérdésre harsány, férfias igennel feleltem, változatok a témáról, hogy miért szeretem hát szegényen is, mikor jobb szeretném gazdagon? Majd, hogy a kisujját szeretem-e jobban, vagy a balfülét? Szeretem-e a püsenést a nya-

kán, ha nem, miért? Szeretni fogom-e, ha öreg lesz, s mit gondolok, ha ma talál-koznánk először, akkor is belészeretnék-e, rögtön, délután négykor? Beleizzadtam néha a válaszába, öregem, elhiheted, üstököm törülgettem. Feleltem neki ud-variasan, szeliden, haragosan, szórakozot-tan, szerelmesen, utálattal, mellékesen és bensőségesen, minden hangnemben, éjjel az ágyban, délelőtt egy kesztyűsüzlötben, kikialtottam a fürdőszobából s a tapéta-ajtón át biztosítottam őt változatlan, ernyedetlen szerelmemről. Közben más el-foglaltságom is akadt, meg kellett keres-nem a pénzt, mely átkozottul elbujt eb-ben az időben, varázsszavakkal lehetett csak előcsalogatni, meg írom is kellett mindenfelét, azt a pár szakkönyvet a há-romismeretlenes egyenletekről, meg egy szimfóniát is terveztem s mindez kissé igénybe vett, mert akaratom és eszméle-tem javát Irmára kellett fordítanom a mellékes feladatokra csak kevés idő ma-radt. Tudod, Irmával kissé nehéz volt. Ap-róhirdetések között olvastam egyszer, hogy „mélyérzésű fiatalember” keresi „hosszantartó urinó” ismeretségét. Ez volt a kettőnk esete, nagyjából. Tizenöt évig tartott ez úgy. Én voltam a mélyérzésű fiatalember s Irma volt a hosszantartó urinó.

Ilyen hosszan tartott Irma, tizenöt évig. Közben elmúlt feletem is az idő, egy napon észrevettem, hogy már nem is va-gyok olyan fiatalember, hasat eresztet-tem, hajam kihullt. E szomorú jelekben Irma szerelmünk bizonyítékát látta, azt, hogy még mindig szeret, ime, pocakosan is. A szimfóniát nem írtam meg, s ezt a mulasztást úgy fogta fel, mint áldozatot, melyet érte hoztam, szerelmünkért.

Közben persze elváltunk, aztán mégis összemertünk, minden jel szerint csak abból a célból, hogy bizonyos sürgős, ha-laszthatatlan kérdéseket, melyeknek tisztázására addig még nem volt időnk, sem alkalmunk, véglegesen megbeszél-jünk — például azt, hogy ezerkilencszáz-huszonhét januárjában jobban szeret-tem-e, mint a reakövetkező márciusban? Ezért, többhónapi különülés után, gyorsan összeköltöztünk, mert Irma felvettette telefonon a problémát, melynek gyorsan végre kellett járni. Biztosan észrevet-ted már, hogy a nagy, igazi szerelmeket legáltalában a közbeeső válások jellem-zik. Az igazi szerelmes akkor és úgy vá-lik, oly sürűn, s ugyanolyan dühös ütem-el, ahogy a kezdő, ugyszólván dilettáns szerelmes az együttlélt alkalmait keresi. Tizenöt évig váltunk.

— De aztán mégis elváltunk, mondd? Hát igen, persze. Amint látd.

— Hogy miért? Furcsa kérdés. Hát miért válnak el általában az emberek?

— Igazad van, elég furcsa kérdés. A „válók” legtöbbször hazug ürügy, ud-varias alibi a bíró előtt. „Engesztelhetet-len gyűlölet”, micsoda ostobaság! Hisz amíg gyűlölni tudsz valakit, addig nin-csen válás. A gyűlölet is kapocs, néha erősebb, mint a szerelem. Ballépés? Hüt-lenség? ... Irmát már szinte unatkozva „csaltam”, legtöbbször kedvem sem volt hozzá, legszívesebben hűségem maradtam volna; dehát, sajnos, praktikusán ezt nem lehet. Nem, egyáltalán nem ilyen egyszerű.

— Tudod, az emberek sémákkal dol-goznak. Talán, mert olyan szegényes az emberi nyelv — belenyugodtunk egy-egy tuat rokonszóba, s elhisszük, hogy ezek pontosan fedik az élet tartalmát, ki-fejezik az emberek közötti kapcsolatokat végtelen változatait. Például azt mond-juk: embert emberhez kapcsol barátság, hála, szeretet, szerelem, szenvedély, ér-dek, gyűlölet, kíváncsiság, bosszuvágy, tünyság, megszokás, a nehézkedés tör-vénye, közöny. Vagy: ezek szerelmek, ezek barátok, ezek unják egymást, ezek még tisztelik egymást. De akad e lehető-

ségeken kívül számtalan olyan kapoco-lat még férfi és nő között, melyek men-telhetlenül összekötik őket, s nem lehet névvel nevezni, nincs oka, miért vannak hát együtt, holott, szemmel láthatóan és minden jel szerint, kézzel-lábbal rugasz-kodnának el egymástól, ha tehetnének. Van valamilyen ultraviolett-skálája az emb-erek közötti érintkezésnek is, vannak em-beri állapotok, melyeknek a nyelv szo-génysége, tünysága nem adott még el-nevezést. Férfi és nő viszonyát általában leöntjük azzal a generálszósszal, hogy szerelem. De van más is férfi és nő kö-zött, mint szerelem és barátság, — van például olyan unalom, mely izgalmasabb minden kalandnál, van olyasfajta izzó erotika, melyben a résztvevők halálra-perzseltlen élnek és közben unatkoznak, mintegy ásitozva ülnek a tüzes kályhán. Milyen szegény a nyelv! Ezért szegé-nyes, szűkre életünk is, mert nincs kife-jezve az a gazdagság, mellyel az élet tö-mítve van, a nyelv reagens nem mutat meg minden árnyalatot, mely a lélekben foltot vet, ha érintkezik az étellel. Alta-lában lusták vagyunk, barátom: lusták élni, ami annyit is jelent, mint kifejezni, nevével nevezni valamit. Aj, haj, düny-nyögjük.

— Azt szeretnéd tudni, hogy mégis, mikor már ilyen szépen megszoktuk egy-mást, miért váltam el Irmától? Hát kér-lek, történt valami. . .

— . . . Mert megcsalt? Ó, te bolond. Ha az ember szeret valakit, nem válik minden apróságért. Persze, hogy meg-

Wimpassing hócipők

előírt eredeti gyári árak mellett

Linoleum Stecl cég

Brassó, Kapu-u. 34. Telefon 5-45.

Hitelközpont tagja.

Fiókok: Bukarest, Arad.

S. O. S.

Francia-német vámháboru előtt

Megakadtak a francia-német kereskedelmi tárgyalások

Páris, december 9.

Párisban, tudvalevőleg, hetek óta folynak a francia-német kereskedelmi tárgyalások. A megbeszélések most hirtelen félbeszakadtak s a német kiküldöttek hazautaztak Berlinbe. Az Angriff, a nemzetiszocialisták nagy berlini lapja, a franciákra hárítja a felelősséget a tárgyalások kudarcáért. A német lap szerint a franciák súlyos követelésekkel álltak elő. A franciák olyan arányt akartak megállapítani az árucserében, amelynek eredményeképp a francia árukivitel Németországba felülmulta volna a németek Franciaországba irányuló exportját, vagyis passzív kereskedelmi mérleget akartak rákényszeríteni Németországra Franciaországban szemben. Ahhoz is ragaszkodtak a franciák, hogy az árukontingentálás rendszerét az eddigieken kívül újabb német árucikkek kiterjesszék. Ilyenformán legcsekélyebb kilitás sem volt a megegyezésre s a német kiküldöttek félbeszakították a vitát.

Most már minden valószínűség szerint kitör a vámháború Franciaország és Németország között. Franciaországnak különben egyszerre két fronton kell megvívnia a kereskedelmi háborút, mert hasonló viszálkodásba keveredett Angliával is. A francia-német és francia-angol vámháború kitörését, a napokban egyidőben várják.

Természetes, hogy a francia-német vámháború csak még jobban elmérgesíti a két ország amugyis feszült viszonyát.

Mit csinál a kormány és mit mond a törvény?

A közigazgatási törvény szerint jogtalan az a mód, ahogyan a kormány a városi tanácsokat feloszlatja

Brassó, december 9.

A Kormányváltozással kapcsolatban napirenden vannak a tanácsfeloszlatások. Miközben a kormányelnök rádió és sajtóban egyaránt hirtelen hirdeti, hogy a törvényességet akarják visszaállítani, semmi törvényellenességet meg nem tűnnek, egyre-másra oszlatják fel a közhatalmi, városi és megyei tanácsokat, a törvény rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával.

Ezzel szemben mit mond a törvény? A közigazgatási törvény 351-ik szakasza szövege szerint a következőképp rendelkezik: „A falusi, községi, törvényhatósági, megyei és megyeszékhelyi tanácsokat csak a következő három esetben lehet feloszlatni: a.) Mikor három egymásután következő

összehívásra s a 91. paragrafus harmadik bekezdésében előírt bírságolás után se jelennek meg a tanácsosok olyan számban, ahány a határozatok érvényességéhez szükséges.

b.) Mikor törvényes okokból a választott tagok száma felére száll alá s nem lehet helyettes tagokkal az illető tanácsot kellően kiegészíteni.

c.) Mikor a tanács jogköréből kilépve, a maga egész megalkotott testületével, politikai határozatot hoz, vagy az állambiztonsága ellen tényeket követ el. Egyes tagok elszigetelt cselekvései, még ha azok ilyen jellegűek is, nem vonják maguk után a tanács feloszlatását.”

csalt. Azért még aranylakodalmat is ültettünk volna.

— Nem is én váltam, kérlek, akinek pedig minden külső jel szerint, érdekelte volna. Egyáltalán, mi az: „válás”? Mit akatsz? Elhatározás? ... Ha nem lenne több és más, két-három esztendő együttélés után minden férfi rohanna elválni. Nem olyan egyszerű dolog a válás, amint hogy a szerelem sem egyszerű, a barátság is összetett valami, az emberek ezt hiszik, ők terveznek és végeznek, pedig különösebb erők hatnak itt, melyeknek csak következményeit ismerjük... Jó, hagyom ezt. Szóval, szerény véleményem szerint, válni csak akkor lehet, mikor két ember között nincs már semmi. Érted ezt arra az esetre, mikor volt valakiből valakiből köztük valami. Amíg például haragudni tudnak egymásra, nem lehet válni. Ez az ábécé. Eleg egyszerű.

— Néha akad persze kivétel is. Mikor történetik valami. ... Mi, például, Irma és én, nem voltunk még egészen készen egymással, még gyűlöltük egymást, s még elváltunk. S ez, látod, egyike az eseteknek, mikor nem találod meg reá a lexikonban, sem a corpus jurisban az elnevezést. Új és új fogalmak után kellene kutatnunk, ha mindent meg akarunk nevezni. Az élet telíti nyelvünket vadonatúj műszaki, tudományos, bölcselmi műszavakkal. Csak a szerelem gyökszavai maradnak ősi és egyszerűek, régimódinak. Azért talán el tudom mondani.

— Hallottad te már ezt a kifejezést: fadings? ...

— Persze, te nem vagy rádiós, gyűlölsz a technikát. Kérlek, magam sem vagyok meggyőződéses rádiós. Mindig megvan, ha a búvós doboz elé állok, de aztán, ha a csoda sikerült, mindig szomorú leszek, milyen utszéli együgyűségeket beszél a világ. Szóval, fadings-nak nevezik a rádiósok zsargonjában azt a légköri tüntetést, amikor a hang váratlanul elmegy. Például „fogod Párist”, mint a rádiósok mondják, s Páris szépen, tisztán, őblös hangon énekel valamilyen érzélgős együgyűséget. Aztán, miközben „fogod

Párist”, pontosan és büszkén és azon a helyen, ahol kell, egyszerre észreveszed, hogy a hang elhalkul, foszlányos lesz, teljesen elvész az étherben. S aztán ott ülsz üres kezekkel, pardon, üres fülekkel. És nem lehet tenni semmit ellene. Nincs magyarázat az ilyen izére. ... légköri tünteményre. És nem lehet védekezni ellene.

— Hogy mégis, mi ez? Semmi. Légköri tüntemény. Nem ismerik okát.

— Mit csinált Irma? Semmit. Fadingsot csinált.

— Egyszerre nem hallottam a hangját. Ott ült, szemközt velem, mint tizenöt esztendőn át csekély megszakításokkal beszélt. S nem hallottam, amit beszélt. Tudod, hogy kétféle beszéd van: az, amit éppen mondasz, s az igazi, ami mögötte van, az erő, a szándék, amely szavakban közli magát, néha zagyván, néha hazug szavakkal, de ez csak annyi, mintha egy ismerős álruhát öltene, álszakállt. Azért te mégis tudod, hogy a szavak mögött ő van, akármit mond is, Irma. Szavak, ez csak kók és csepű. De ott van mögötte egy ember, akit ismersz, csalhatalanul. S most képzeld el, hogy egyszerre csak üres szavakat hallasz, melyekben nincsen áram, nincs lélek, nincs. ... mi az? Hát az. Az a valami, ami egy ember. Az a valami fadingsot csinál. Elvész, elhalkul, s egyszerre nem hallod. Csak a szavakat hallod. S minden sikert lesz.

— Makacs rádiósok ilyenkor hullámcspadkat állítanak fel, ügyeskednek, hogy visszahozzák a hangot. ... de nem szeretem az erőszakot. A rádiót se szeretem erőszakolni. A hasonlatokat se szeretem erőszakolni.

— Ezt a fadings-kifejezést csak azért használom, magyar szó híján, hogy következtetni tudjál arra, ami „történt”. Mert ennyi történt, öregem. Tizenöt év után. Semmi több. Egy napon csak azt hallottam, amit beszélt, de nem hallottam azt a másik hangot a beszéd mögött, amely nélkül minden szó értelmetlen.

— Akkor rögtön elváltunk, természetesen. Ez csak egyszerű.

— Hát ez volt Irmával.

A törvény 352-ik szakasza így rendelkezik: „A feloszlatást a megyeszékhelyi, megyei és törvényhatósági tanácsokra nézve a helyi kormányzatnak a felülvizsgálati központi bizottságnál, a többi tanácsokra nézve pedig a megyei választmány elnökének a felülvizsgálati helyi bizottságnál kell kérnie. A feloszlatást a jelzett indokokból a belügyminisztérium is kérheti, ha az előbb említett hatóságok azt nem kérték volna.”

A törvény 353-ik szakasza a következőképp folytatja a kötelező rendelkezéseket:

„A feloszlatásra, vagy visszahívások kimondására fölkért felülvizsgálati helyi, illetve központi bizottság vagy maga megterthatja, vagy elrendelheti mindazokat a vizsgálatokat, melyeket végbeviendőknek talál. Minden esetben a feloszlatásról való intézkedésre felkért hatóság köteles határozathozatal előtt a feloszlatni kért tanács tagjait meghallgatni. Ennek megtörténtéről a feloszlató döntésben is

A kolozsvári tábla kimondja:

A Márzescu-törvényt sajtóvétségekre alkalmazni nem lehet

A nagyenyedi próbapaper igen sok kisebbségi újságírói megment a börtöntől

Nagyenyed, december 9.

Dr. Szabó András ügyvéd, mint a nagyenyedi Magyar Párt tagozati alelnöke és Nagyenyed helyettes polgármestere először került egy sajtóvétséggel kapcsolatban a hirtedre és azóta kisebbségi újságíróknál igen sokszor alkalmazott Márzescu-törvénnyel kapcsolatban.

Dr. Szabó András azonban könnyebben megusza első kalandját, mint többi újságírókártyánk.

A dr. Szabó András felelős szerkesztésében megjelenő „Enyedi Hírlap” c. hetilapban Dérczy Imre lörincrévi református lelkész olyan közleményt írt, amelyet a kolozsvári törvényszék államellenes izgatás címén inkriminált és ezért ítéletében a cikk szerzőjét kényszerítette a bíróságra. Dr. Szabó András, mint felelős szerkesztőt egyházi fogházra ítélte a Márzescu-törvény alkalmazásával.

Dr. Szabó András a kolozsvári táblához beadott érdekes felelőszébe kimutatta, hogy az 1924-ben kreált Márzescu-törvény, amely, mint ismeretes, a szilvölgyi munkászavargásokra készült és 1927-ben II. Károly király visszatérése után módosították, csak olyan büncselekményekre vonatkozik, amelyek az állam vagy államfő ellen terroriztikus módon kívánnak izgatni és gyűlöletet elhinteni, tehát

semmi esetre sem vonatkozik írásban vagy szóban elkövetett izgatásra, azaz sajtóvétségekre.

A tábla a Márzescu-törvény 17-ik paragrafusára való hivatkozással helyt is adott az ügyvéd érvelésének és az ítéletet módosította,

a Márzescu-törvény mellőzésével csak a büntetőtörvénykönyv erre vonatkozó paragrafusainak értelmében ítélte el a szerzőt ezer és a felelős szerkesztőt öt-száz lej pénzbüntetésre.

Dr. Szabó András, bár kétségtelenül érdekes a kisebbségi újságírás szempontjából jelentős ítéletet provokált ki, mégsem nyugodott bele az ítéletbe és az ítélet megsemmisítésére a bukaresti Semmitőszékhez újabb érdekes beadványt intézett, amelyben azt fejtegeti, hogy az alkotmánytörvény 26-ik paragrafusa értelmében csak a cikk szerzője és semmi esetre sem a felelős szerkesztő felelősök és csak a szerző hiányában lehet a felelős szerkesztőt felelősségre vonni.

Ugyancsak arra hivatkozik az ügyvéd beadványában, hogy a sajtóvétségek akárcsak a regátban, úgy itt is az esküdt-székek kompetenciájába tartoznak és így nem ismeri el a polgári törvényszékek ítéletét.

A Semmitőszék ítélete elé, kisebbségi újságíró szempontból, méltán érdeklődéssel lehet nézni, de mindenesetre meglepő,

Kellemes karácsonya, boldog újéve lesz, ha 7—10 napot tölt a

Svábhegyi Szanatóriumban

Budapest centrumától 12 percre.
Kura, sport, szórakozás.
Mérsékelt árak.

említést kell tenni.”

Ime, így rendelkezik a törvény, amely mindenkit kötelez, még a hatalomra került pártokat és kormányfőket is. És mit látunk ezzel szemben? Indokolás nélküli, előzetes eljárás nélküli, a törvényes feloszlatási okokra fittyhányó távirati, vagy telefoni rendelkezésekre menesztik a polgárság által választott tanácsokat.

hogy addig, amíg a kolozsvári tábla kimondja világosan, hogy a Márzescu-törvényt nem lehet sajtóvétségekre alkalmazni, addig az utolsó hetekben nyakra-főre itélnek el kisebbségi újságírókat különböző sajtóvétségekért hónapokra, sőt évekre is.

Benczel Béla

— Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való belkifürdést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy „Ferenc József” viz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalmat volt meggyőződést szerezni.

Miniszteri rendeletre:

Nagyenyedre szállították a szatmári politikai foglyokat

Szatmár, december 9.

A szatmári kommunista foglyok ügyében váratlan fordulat állott be. Mint a B. L. jelentette, a foglyok, akiket legutóbb zendülésért súlyosan elítéltek, éhségstrájkba léptek és követelték, hogy közös cellába helyezze őket, mert a fűtetlen magánzárkákban valamennyien elpusztulnak. Kedden váratlanul teljesítették a foglyok kívánságát. Közös, jól-fűtött zárkákba helyezték őket, mire a két hét óta éhségstrájkoló foglyok abbahagyták az éhségstrájkot és táplálékot vettek magukhoz.

A közös cella azonban csak egy napig tartott. Ugyanis az intézkedést megelőzőleg dr. Burcus Traján fogházigazgató jelentést tett az igazságügyminiszternek arról, hogy a szatmári fogház politikai foglyai lehetetlenül viselkednek, különböző okok miatt nem hajlandók respektálni a fogházi rendtartás szabályait és ezzel fölöttébb rossz példát szolgáltatnak a nem politikai foglyoknak. Könnyen lehetséges, hogy ezek a foglyok vérszemet kapva zendülést kísérelnek meg és így az igazgató, ha a foglyokat nem helyezik el, nem vállalhatja a felelősséget az intézet rendjéért.

A bejelentésnek következményeképpen az igazságügyminiszter úgy intézkedett, hogy

az összes kommunista foglyokat szállítsák el a nagyenyedi fogházba.

A rendelet megérkezése után az igazgató teljesítette a foglyok kívánságait, közös cellákba helyezte őket, hogy az éhségstrájkot abbahagyják, mert másképpen lehetetlenség lett volna a kétheti koplalástól elgyengült foglyokat Nagyenyedre szállítani.

DECEMBER

20

Szabó Zoltán

hangversenye a REDOUTBAN.

Jöjjön az az erkölcsi ujjászervezés!

Az ügyész ur nem ruházhatja át azokat a jogait a tanító urra,
amellyel ő maga sem rendelkezik

Brassó, december 9

Most már tizenötödik esztendeje annyit halljuk a megnyugtató fogadkozást, miszerint mi, kisebbségi magyarság is, teljesjogu polgárai vagyunk ennek az államnak, az uralkodó nemzethez hasonlóan szintén belül vagyunk alkotmánya sáncain, — hogy néha kezdjük is elhinni. Kezdjük beleringatni magunkat ebbe az igézetes hitbe, ebbe a jóleső tudatba, a mig újra, meg újra egy-egy taglótést nem kapunk, amely ráébreszt arra, hogy a valóság egészen más: az alkotmányos jog és a törvényes előírás többnyire csak fikció, csak kártyavár, ha mi élünk vele, ha minket fed, s tetszése, a maga belátása szerint felrughatja bármelyik hazafiaskodó vidéki kiskirály, bármelyik hon- és nemzetmentő falusi tanító. Ha rólunk van szó, az államélet szabadságjogait cinikus nemtörődomséggel ebek harmincadíjára juttathatja, sárba tiporhatja egy vidéki potentát önkénye.

Annakidején illő hangon szóváltottuk és megvilágítottuk azt a vakmerő utonálást, amely a nyáron Zágón községben lapjainkat és így a magyar sajtót, általában pedig a sajtószabadságot érte. Az ottani állami tanító, bizonyos Losinca Constantin (29 éves, görögkeleti vallású, nős, egy gyermek apja, született a Bacau-megyebeli Säcueni községben), fogta magát s augusztus 2-ikán saját elhatározásából ekobozta megbízottunk, Lukács Ferenc 12 éves szolgálójától a B. L. és a Népujság példányait tartalmazó csomagot, a melyet a kisleány a postáról vitt haza. Losinca ur egyszerűen elvette tőle a lapcsomagot s ráförmedt, hogy gazdáját küldje utána. Zágoni olvasóink ennél fogva aznap nem kaphatták meg lapjaikat, mert a tanító ur cenzurát, ostromállapotot és lapelkobzást léptetett életbe.

Megbizottunk nyomban tiltakozott és feljelenést tett a tanító zsarnokoskodása miatt előbb a jegyzőségen, majd a csendőrségen, amely utóbbi azzal az indokolással, hogy „politikai ügyről” van szó, a sepsiszentgyörgyi ügyészséghez utasította. Erre Lukács Ferenc ur értesítette a történetekről kiadói hivatalunkat.

Az egyaránt megdöbbentő és felháborító esetet akkor frissiben nyilvánosságra hoztuk s egyidejűleg feljelentést tettünk a basáskodó tanító ellen az illetékes sepsiszentgyörgyi ügyészségen, amely — meg kell adni — elég gyorsan megindította az eljárást. Kiküldte a feljelentést a zágoni csendőrségnek, utasítva azt az ügy kivizsgálására. A csendőrség is megtette kötelességét: kihallgatta úgy a kis szolgálót, mint Lukács Ferenc megbízottunkat, majd végül Losinca állami elemi iskolai tanítót, akinek személyi adatait már fentebb idéztük.

A tanító ur vallomását nemcsak érdekesnek, hanem okvetlenül szükségesnek látjuk közölni egyrészt nagyobb épülésére azoknak, akik azt hiszik, hogy nálunk s kiváltképpen a magyar sajtóra nézve maradéktalan jogbiztonság, másrészt pedig jellegzetes kórdokumentum gyanánt. Mert az fölöttébb érdekes és jellemző, milyen alapon hiszi magát jogosultnak és illetékesnek a zágoni román tanító a sajtó, a magyar sajtó megrendszabályozására s következképpen az alkotmányos és törvényes jogok egyéni, teljesen önkényes kezelésére.

— Mi indított arra, hogy így járjak el? A helységben elmagyarosodott románok vannak. Az elmagyarosodott románoknak szóló magyar írás tendenciózusan van írva. Mint nevelőnek, kötelességem ezt megakadályozni.

— Mics gondolatmenetben megemlítem, hogy megfelelt az összes törvényes formáknak, amikor eltávolítottam (már t. i. a magyar írást) annyival is inkább, mert az adott esetben a „Brassói Lapok” és a „Népujság” urai törvénytelen eljárással megsejlik az államot.

— Az egykilós csomagot 5 lejjel kellett volna bérmentesíteni s nem 2 lej 50 banival.

— Megbizottunk, Lukács Ferenc nem lapáros s ilymódon, ellenőrzés lehetősége nélkül, nem terjeszthet mindenféle írást.

— Egyébként az a tény, hogy feljelentettek az ügyészségen „utonálásért”, egyáltalán nem izgat s ha 100.000 lej kártérítést követelnek 5 lej miatt, nem ke-

vésbé igaz, hogy a Román Állam nevében én is erkölcsi és anyagi kártérítést követelhetek a fentemlített uraktól. Ez azonban már az én dolgom.

Ime, a zágoni diktátor igazán szenzációsan nevezhető vallomása.

Amint látszik, korlátlan diktátori jogköröket arrogál magának. Felcsapott egyben ügyésznek, sőt belügyminiszternek, amikor megállapította, hogy lapjaink „tendenciózusan vannak írva”, tehát meg kell akadályozni terjesztésüket, postáinspektornak, amikor kiderítette, hogy feleannyi bélyeggel láttuk el a lapcsomagot, mint kellett volna s legalábbis a törvényvéleményező tanács és a Semmitőszék elnökének, kimondva, hogy megbízottunknak nem áll jogában lapot terjesztetni, mert nem tözsdés, nem lapáros. Mi több, meg van győződve arról, hogy az állam szuverenitását képviselte, amikor nyilvánvaló jogbitorlásra ragadtatta magát s ennél fogva mi államellenes cselekményt és minden bizonnyal felség sértést követünk el, amikor merészeltük feljelenteni és kártérítési igénnyel fellépni ellene.

Csak melleleg jegyezzük meg, hogy a nagyzási hőbortban szenvedő néptanítónak, aki a falusi nebulókon kívül az ország egész társadalmát is nevelni szeretné, az az egyedüli konkrét öngigazolási kísérlete is hamis, hogy az általa elkobzott lapcsomagon nem volt elegendő bérmentesítés s ezáltal az Állam, amelyet annyi buzgósággal védelmébe vett, kárt szenvedett. A lapokra, 100 grammig, 25

bani, egy kilogrammig tehát 2 lej 50 bani portó jár, már pedig lapcsomagunk hivatalos megállapítás szerint, mindössze 950 gramm súlyu volt. De még ha véletlenül elégtelenül bélyegeztük volna is fel a küldeményt, akkor is csak portózásnak lett volna helye, természetesen a pósta részéről s a tanító ur ezen a címen sem vehette magának azt a vakmerőséget, hogy a csomagot elkobozza. Ezzel az indokolással bárki elrabolhatja postai küldeményeket a nyílt utcán, minden törvényes megtorlás veszélye nélkül.

Hogy a zágoni tanító-basa felháborító önkényességével felrugta a jogrendet, megsértette az alkotmányos és törvényes jogokat, ahhoz nem fér kétség. Olyan diktátori jogköröket tulajdonított magának, amely jogállamban soha senkit meg nem illethet.

A csendőrségi vizsgálat alapján azonban a sepsiszentgyörgyi ügyészség nem erre az álláspontra helyezkedett. Augusztus 24-ikén kelt határozatával, azzal az indokolással, hogy az ügy nem meríti ki a büncselekmény ismérveit, mert a gyanúsított észrevette, hogy a szóbanforgó lapok elégtelenül vannak illetékezve, — ad akta tette a feljelentést. Lényegében tehát igazat adott Losinca tanítónak, minden további nélkül elismerte azt a jogát, hogy a postáról vitt csomagokat felblyegzés szempontjából felülvizsgálja s belátása szerint elkobozza s még csak annyi fáradságot sem véve magának, hogy

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig.
rén idegcsákák, stb., ellen. Csakis
eredeti csomagolásban árusítják.
Minden dobozban az orvos
jelzésével ellátott 2
kapszula (ostya-
ban) van.

Kapható
gyógyszertárakban és drogériákban

utána nézzen, vajjon a tanító ürügy helytálló-e, azaz a portózás tényleg szabálytalan, fogyatékos volt-e?

Mi nem értünk, nem érthetünk egyet a sepsiszentgyörgyi ügyésszel, aki ezt a nagy elvi jelentőségű ügyet „ad akta” helyettesítette, s nem hagyjuk ennyiben a dolgot. Nem nyugszunk bele abba, hogy a magyar sajtó, a „magyar írás”, ahogyan Losinca ur nevezi, büntetlenül szabaddá prédája lehessen bármely falusi államtanítónak, a jogbitorló Losincáknak. Tavább visszük az ügyet, ha kell, egészen a legfelsőbb jogszolgáltató fórumig, mert

láttni, tudni akarjuk, garázdálkodhatik-e egy Losinca kénye-kedve szerint azokkal a jogokkal, amelyeket általában az ország törvényei és alkotmánya? Feltehető-e magát bárki illetéktelen az államérdekek és államszuverénitás nédelmezőjének, az „elmagyarosodott románok” szellemi és állampolgári mentorának, mihelyt a kisebbségi magyarság sajtójával, intézményeivel, egyedével áll szemben?

Duca miniszterelnök s Különösképpen az igazságügyminiszterium új államtitkára, Roman Valér dr., éppen a napokban hangoztatta, hogy nemcsak anyagi, hanem erkölcsi tekintetben akarják elsősorban ujjászervezni az államot s érvény akarnak szerezni a törvényeknek, akarnak itatni a köztudatot a törvényesség tiszteletével. Mindketten kérték ehhez az ország minden polgárának a támogatását, közreműködését. Nos, mi közünk akarunk működni ennek a célkitűzésnek az elérésében, amikor nem hagyjuk „ad akta” maradni, a félretett dossziék között porosodni a zágoni tanító dolga határozott állásfoglalásra igyekezünk alkalmat adni azoknak a hatóságoknak, amelyeknek a törvényesség és az alkotmány védelme a hivatásuk. Nem egyenlő ügy ez, hanem általános jelentőségű, nagy horderejű kérdés: belül vagyunk-e valóban az alkotmány sáncain, avagy tetszés szerint törvényen kívül helyezhet bennünket bárki, aki a többségi néphez tartozik s a nemzeti érdekekre hivatkozik?

Hic Rhodus, hic salta! Látni akarjuk az új kormányzati légkörben is, ki erősebb, ha ellenünk elkövetett jogbitorlástól van szó: a törvény-e, avagy a zágoni állami tanító, annak az államnak egyik napszámosa, amelynek a teherviseelésben vitathatatlanul legalábbis egyenjogu polgárai vagyunk.

Birokra kelünk Losinca urral — a jogrendért, az alkotmányosságért és törvényességért.

20981

Ennek a sorsjegynek boldog tulajdonosa 1 milliót nyert

Bukarest, december 9.

Az állami osztálysorsjáték második osztályának második, pénteki húzása napján kihúzták az egymillió forint nyereséget. A szerencsés szám 20981. Továbbá 10 ezer lej nyert a 75930 szám.

15 ezer lej nyert: 11236, 44839 és 71739.
10 ezer lej nyert: 34608, 10096, 72158, 44159 és 48860.

Kihúztak még nagyszámú kisebb nyereséget.

SZÖVETMARADÉKOK FÉLÁRON!

CSAK DECEMBER 15-IG!

VESTIS
SZÖVETÁRUHÁZBAN
BRASSÓ. LENSOR
22

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük e hó 15-én lejár, a mai napon postautalványt küldtünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautalvány felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában, lapunk folyóiratlagos kiadásában megszakítás álljon elő.

— MI KÖZÖM NEKEM AZ EGÉSZHEZ APUKÁM? Békeffi László, az ismert komikus még az év tavaszán Makón volt vendégszereplő. Ott öszszetalálkozott Lóránt Mihály moztulajdonossal. Heves szóváltás közben Békeffi posonvágt a Lórántot, aki erre provokálta őt. A párbaj csak most ment végbe. Nehéz lovassági karddal és súlyos feltételekkel állt szemben egymással Békeffi és Lóránt. Az első menetben rendkívül heves összecsapások voltak. Békeffi egy elég erős vágása találta el Lóránt jobb homlokát. A második menetben ezután Lóránt Békeffi jobb arcára helyezte el egy lapos vágást, amire az orvosok beszúrták a párbajt. A felek a párbaj után kibékültek, amire a mindig derűs humoru Békeffi a következőket mondotta:

— Most mondd meg nekem, apukám, mi közöm van nekem ehhez az egész üggyhöz?!

— IDŐJELENTÉS. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint: változatlan hőmérséklet mellett, egyes helyeken, főleg délen enyhe havazás, általában borult, hideg időjárás várható.

— Jó üzlet az amerikai államkincstárnak az alkohol. Newyorkból jelentik: A vámhivatal kimutatása szerint a szesztilalom megszűnésének a napján a behozott alkoholért 365 ezer dollár vámot fizettek. Hétfőn fut be Newyorkba a „Cameroon” nevű gőzös, amelynek alkohol-rakományát a vámhivatal számítására szerint — 411 ezer dollárt fognak fizetni.

— Hány évesek lehetnek a legfelsőbb bíróság tagjai. Bukarestből jelentik: A bukott nemzeti-parasztpárti rezsim egyik inézkedését hatálytalannította tegnap a Semmitőszék. Voicu Nitescu 1931-ben a mikor igazságügyminiszter volt, törvényjavaslatot szavaztatott meg, amely a semmitőszéki tanácsbírák nyugdíjkorát 68 évről 65 évre szálította le. A Semmitőszék tegnap: határozatában kimondta, hogy a törvény az alkotmánnyal ellenkezik.

— Megdöbbenő kettős gyilkosság egy szicíliai községben. Rómából jelentik: A szicíliai Cincinattiban borzalmas kettős gyilkosság nyomára bukkantak. Pater Giovanni Todaro, a helység papja megfojtott egy idősebb asszonyt, majd áldozata leányának nyakát pedig borotvával vágta át. A meggyilkolt nők holttestét, akiknek kiléte ismeretlen — a kólosztor pincéjébe rejtette. A gyilkosság, valamint a gyilkos páter hirtelen eltűnése az egész vidéken érthető megdöbbenést keltett.

— Elt 102 évet. Tudósítónk jelenti: Izák József, a háromszéki Zágony község legidősebb embere, 102 éves korában meghalt. A szokatlanul magas korban elhunyt agastyánt a község osztatlan részvétele kísérte sirjába.

— Nem sikerült a leányszöktetés. Galacról jelentik: A galaci ügyészség letartóztatta Costica Dumitrache cudalbi községből való leányt, aki megszöktette szülei házából Joana Nisteanu nevű szerelmesét és a leányt a lakására vitte, ahol erőszakot akart elkövetni rajta. A leány szülei azonban észrevették az esetet és megakadályozták a bestialitást.

— Erdős Renée: Hajnali hegedűszó. A forró levegőjű regények kitűnő írójének legújabb műve. Két fiatal lélek hajnali fényben fürdő szerelmi regénye, amely vig hegedűszó mellett ér véget. Egész vászonkötésben 60 lej, minden könyvkereskedésben kapható.

Küldje születési dátumát, kap egy egész életre szóló jóslást. Utazást minden ügyében: szerelm, válás, üzlet, per, házasság, stb. Mellékletben 23 lej bélyeget póstköltségre „GRAFOLOGUS”, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 121 sz.

— Meghalt a „japán újságkirály.” Tokióból jelentik: Nyolcvanhárom éves korában meghalt Ryuhei Murayama, a távoli kelet modern sajtójának megteremtője. Regényes újságírói pályáját már 17 éves korában kezdte meg, amikor megalkototta az osakai „Asahi”-t, későbbi hatalmas laptrösztjének magvát, amit hosszas küzdelmek után a tokiói „Asahi” majd egyéb testvérlapok alapítása követte. Az Asahi-lapcsoport ma Japán legnagyobb sajtóvállalata, napi példányszáma meghaladja a három milliót. Murayama két ízben volt a képviselőház tagja mint Osaka képviselője. Később a mikádó a felsőházba nevezte ki. Egyike volt Japán legelkesebb műbárátjainak és a távoli kelet legbőkezűbb műgyűjtőinek.

— Aradi kis szerelmi tragédiák. Aradról jelentik: Az aradi törvényszék csüörtökön foglalkozott Hofman Mária családleány ügyével, aki a vád szerint újszülött gyermeke nyakát átvágta. A gyermek — a leány vallomása alapján — egy bukaresti urral folytatott szerelmi viszony gyümölcse, akit szülei önkívületében gyilkolt meg. Orvosi szakvélemény szerint a gyermek koraszülött és így életképtelen volt. A kétségbeesett helyzetben levő családleányt a bíróság 4 hónapi elzárásra ítélte. Ugyancsak ma tárgyalta az aradi törvényszék Dragan Mária hasonló természetű bűnpörét. A vádlott családleány, egy rendőrral folytatott viszonyból származó gyermekét szülőfalujában hozta világra, s a szegénytől szabadulni akarván, a szántóföldre kitette. A leány vallomása szerint, csecsemője holta jött a világra. A bíróság ezt mentőkörülménynek tekintette s a leányt háromhavi elzárásra ítélte.

— Emberéletbe került a deszkátrakás. Csikszederáról jelentik: A gyimesbüki vasúti állomásra befutó tehervonat egyik deszkával súlyosan terhelt kocsija utközben defektet kapott. A kocsi ellenőrzésével megbízott mechanikus utasította a vonavezetőt, hogy a sérült vagonot dobja ki s az árut rakassa át. A vagon átrakását Filtermeiszter József és Péter testvérek és Márton István munkás vállalták. A vonatvezető utasítására a három munkás felmászott a vagonba, feloldották a deszkákat összetartó köteleket és munkához láttak. Közben egy elszalasztott vagon teljes sebességgel ütdött az átrakás alatt álló vagonhoz. A hatalmas ütközés következtében az átrakás alatt álló deszkarakás Filtermeiszter Józsefre zuhant, akit nyomban megölt.

A pszichostethographomanométer. Eza hosszunevű készülék, amelyet Cannon nevű angol orvos talált ki, rendkívül költői és mint a költői dolgok igen gyakran, igen praktikus is egyuttal. A pszicho... stb. felvilágosítja az emberiséget arra nézve, ami mindenkit legjobban érdekel, hogy szereti-e a menyasszonya, vagy nem szereti. Ezt a mulatban a fiatal szerelmesek a margarétától kérdezték meg, ami kedves, de kissé biedermeier módszer volt és ráadásul nem is száz százalékosan megbízható. Már volt rá eset, hogy a margaréta tévedett. A pszichostetho... (stb.) azonban sohasem téved. Használata rendkívül egyszerű. A szerelmes ifju megkérdezi a leányzót: — Szeretsz? — Szeretlek. — Akkor várj egy pillanatra.

— Azzal előveszi a hosszú és nyakatekert nevű, de rendkívül egyszerű kezelésű készüléket, a leány szívére teszi és egy tizedmásodperc alatt mindent megtud. Ez a készülék olyan pontosan megméri a szerelmet, mint a mérleg a testsúlyt, vagy a hőmérő a hőmérsékletet. A készülék kétszáz rovátkára van beosztva, minusz száz foktól plusz száz fokig. Egyik a gyűlölet, másik a szerelem paroxizmusát jelenti. Plusz hatvan fokos szerelem már elég számottevő hozományt jelent, erre már nyugodtan lehet házasodni. Vannak kalandos természetek, akik már plusz harminccal is belevágnak a házasságba. Nullfokos szerelem mellett nem ajánlatos házasodni, ez semmi jóval nem biztat. Minusz ötvenről lefelé azonban megint javulnak a kilátások, hiszen köztudomásu, hogy a szenvedélyes gyűlölet könnyen csap át az ellenkező végletbe. Sajnos, az új találmány sem a hozományt, sem a hisztériát nem méri. Így kevés szerepe lesz a boldog házasságok kialakításában.

★ Elveszett szürke farkaskutya, Ada névről hallgat. Kértek a becsületes megtaláló, illő jutalom fejében, Péterfy, Brassó, Malom-utca 9., Bolonya, leadni.

★ A világhírű Philips rádió és Miniwatt csövek körzetképviselője a brassói körzetre „Elima” cégnevel, Brassó, Sütő-utca 2. szám alatt van.

— Újra súlyosan elítéltek egy magyar újságíró. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi törvényszék súlyos ítéletet hozott Zágony Dezső hírlapíró ellen, aki 1930-ban az azóta megszünt „Magyar Szó” című lapban budapesti jelentések alapján a londoni Times egyik cikkének néhány megállapítását közölte. Az angol lap azt írta, hogy Európa békéje a békeszerződésnek revíziója nélkül nem áll helyre. Az ügyészség izgatást látott a közleményben, bár az minden közelebbi meghatározás nélkül nagyalatlanosságban beszélt a szerződések revíziójáról. Zágony Dezső azzal védekezett a bíróság előtt, hogy ő minden magyarra és kommentár nélkül pusztán csak a lapnak érkezett távirati jeleket közölte, izgatós szándék nem volt benne. Az ügyész viszont erőteljesen hangsúlyozta, hogy

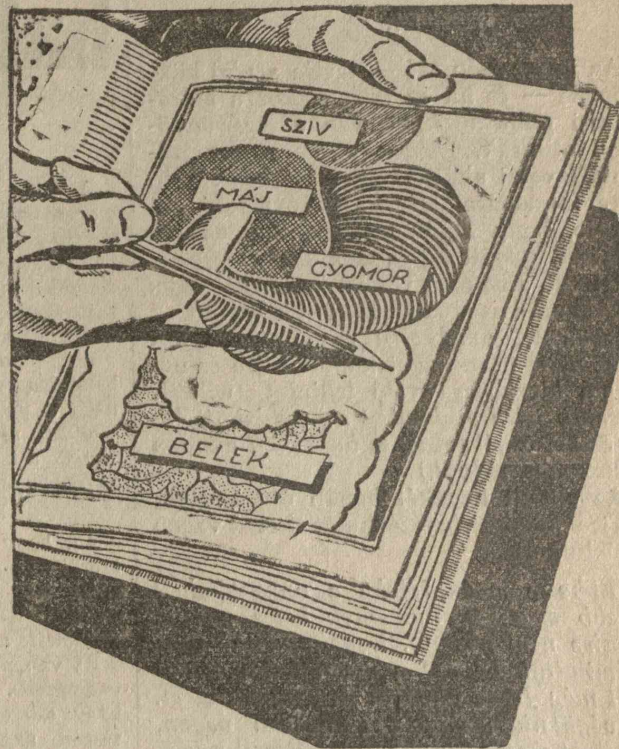
Nem csak RENDES SZÉKLET, hanem ELEGENDO SZÉKLET is

okvetlenül szükséges a jó közérzethez, a tökéletes egészséghez

A közönséges betegségek legnagyobb része, az indokolatlan ingerlékenység számos esete, rossz közérzet a székrekedés következménye, legyen az akár enyhe, akár súlyos. Ez természetes is, mert egyetlen szervezet sem lehet egészséges, ha nem működik normálisan.

Az enyhe székrekedés még veszélyesebb

Az enyhe székrekedés, a tökéletlen kiválasztás még veszélyesebb, mert könnyen elhanyagolható. Az emberek nem gondolnak arra, hogy még kis mennyiségű mérge is megzavarhatja a szervezetet. Számos készítmény görcsöt, hasmenést, hányingert, számtalan széklelet okoz, ami miatt sokan kerülnek a hashajtó. Az a

hashajtó, amely ezeket a kellemetlenségeket és fájdalmakat okozza, káros. ARTIN az ideális hashajtó. Egyszeri és tökéletes székleletet okoz, görcsök nélkül, mint a normális uton. Segíti a beleket, hogy kötelességüket elvégezzék, anélkül, hogy izgatná azokat.

ARTIN a biztos szer a székrekedés ellen

ÁRA LEI 20.- 33.- 88.-

ABLAK

gadott sokáig. Bevallotta, hogy évekként eladott Aradon volt fuvaros s ebben az időben néhány kereskedőnek a pénzével valóban „nem számolt el”. A következményektől tartva Nagyváradra költözött s újra kezdte mesterségét. Meggyőződése, hogy nem is lett volna semmi baja, ha „azok a kutya lovak nem kapnak el”. Vagy ha a rendőrszolgálatnak nem lett volna olyan jó emlékezőtehetsége.

Teljes garanciával rendelkező

jó megjelenésű, kereskedelmi képzetű, 38 éves egyén elvállalja Cluj részére iparvállalat, vagy nagykereskedő képviselőt, vagy lerakatát. Beszél románul, magyarul, németül. Megkereséseket „Mercur” jellegre Rudolf Mosse, Cluj közvetíti.

— Tanár és diák párbaja. Szegedről jelenik: A tegnapi diáktüntetések során tudvalevőleg a tanárok egyike tetteleg inzultált egy diákot, aki kihívón viselkedett. A tanár Kiss Ferenc, névrokona a híres pesti színésznek, míg a diák Vörösmarty Mihály névre hallgat. A nagy poéta nevét viselő diák lovagias elégtételt kért a tanártól, amire az hajlandónak is mutatkozott és szintén megnevezte segédeit. Az ügy ilyenformán lovagias elintéztést nyer.

Legjobban kamatozó, legbiztosabb aranyértékű tőkebefektetés a 30 éves adómentes

ÖRÖKLAKÁS,

már 3.000 pengővel vehető. 4 szobás lakás, luxus kivitelben

Tájékoztató-terv díjtalan.

FŐVÁROSI TISZTVISELŐK TÁRSASHÁZÉPÍTŐ IRODÁJA Budapest, I., Northy Miklós-ut 36.

Egy megyeszékhely — ígéretben elbeszélve

Az ígért szép szó — tartja a régi közmondás — és ha ez igaz, akkor a máramarosi politikusoknak van a leggyönyörűbb stílusuk. Elég egy-egy röpke pillantást vetni akármelyik helyi lap régebbi évfolyamára, hogy a naiv olvasó azt higgye, hogy Máramarosszigetnél az Iza és Tisza helyett tej és méz folyik.

Itt van a be nem váltott ígérek földje. Csokorba szedve itt közöljük azokat az ígéreket, amelyeket egy év leforgása alatt Máramarossziget kapott fajra és politikai hitvallásra való tekintet nélkül. (Kérjük jelen cikkünket nem eldobni. Jövő ősszel ismét fel lehet használni minden változtatás nélkül.)

Az elmúlt tizenkét hónap óta ígérték: Tizenkétezerhatszázhuszonhét vagon inségkukoricát.

(Ebbe a mennyiségbe a vagonátétnél kisebb egységek nincsenek beleszámítva. Kicsire nem nézünk. Egyáltalában nem számítottuk be azt a mennyiséget, amelyet még Jorga idejéből Argetoianu ígért. És végül nincs benne az a negyven vagon, amelyet most legutóbb, közvetlenül a kormánybuktás előtt Vajdák ígérték, mert nem tudjuk biztosan, hogy ennek az ígérletnek volt-e törvényes alapja és úgy hírlik, hogy a liberálisok megsemmisítették az előző kormány törvénytelen intézkedéseit.)

Az inségkukorica felét megkaptuk. Az inség már megvan, csak a kukorica maradt Bukarestben.

Nem ígérték, de mégis kaptunk: két, földmíveléstügyi minisztériumból kiküldött vezérigazgatót, egy alvezérigazgatót és egy alvezérfelügyelőt, akik a helyszínen állapították meg, hogy ha mégis megkapnánk a kukoricát, az milyen irányelvek szemellettartásával kerüljön kiosztásra. (A gyengébb idegzetűek megnyugtatóra sietünk megjegyezni, hogy ezek az urak meg is kapták uti átalányukat és napidijaikat.)

Továbbá megígérték: hogy nem szüntetik meg a szigeti törvényszéket; hogy nem szüntetik meg a falusi járásbírószéket; hogy nem helyezik el a megyeszékhelyet.

Valóban: nem szüntették meg és nem helyezték át. (Később kiderült ugyan, hogy mindez nem is volt terobevőve, de ezt korántsem azért jegyezzük meg, mint ha az illető ígérgető érdemeit csorbítani akarnánk.)

Megígérték, hogy a pénzügyigazgatóság kivetési osztályát nem helyezik át Besztercenaszódra. (Itt értük el a legjobb eredményt. A kivetési osztályt tényleg nem helyezték át Besztercára, hanem csak Szatmárra.)

Ilyen körülmények között azon már igazán nem szabad megütni, hogy a régen elhelyezett erdőigazgatóság visszahelyezésére, a nappali áramra és az áramdíjak leszállítására vonatkozó ígéretek már nem lehetett valóra váltani. Utóvégre egyszerre mindent mégsem lehet.

Viszont megígérték, hogy az áramdíjakat nem fogják emelni.

A lakosságnak megígérték, hogy a szomszédos Csehszlovákiába való határlépést megkönnyítik. Hadd vásároljanak néha valami csekélységet.

A kereskedőknek megígérték, hogy a határlépést meg fogják szigorítani. Utóvégre teljesen tönkremegy a kereskedelem, ha mindenki Szlatinán vásárol.

A csernovici vasutvonallal baj volt. Ennél már csak azt lehetett megígérni, hogy visszaállítják, mert az egész ügy kiesett az evidenciából és előzőleg elfelejtették megígérni, hogy nem szüntetik meg.

Végül megígérték, hogy Máramarosszigetből fürdőváros és klimatikus gyógyhely lesz.

(Városunknak három fürdője van. Az Erzsébet és a Vasfürdőbe merőben más céllal járkál az aranyifjúság. Utoljára négy évvel ezelőtt történt, hogy egy idegen tényleg fürödni akart. Érthetetlen,

Tervek, amelyek megmenthetnek egy haldokló megyét

Nem lesz szövetkezeti rendszer
Megszűnik a CAPS

Máramaros: szabad vámterület

A beteg mindig remél. Még akkor is, amikor már a haláltusáját vívja meg. Tudós emberek megállapítása szerint csak a legutolsó pillanatban, csak egészen azon a küszöbön, amely az életből átvezet a halálba, szűnik meg a görcsös ragaszkodás ennek a világnak a rögehez és oldódik fel a halál nyugalmában.

Ugy látszik, Máramaros még nem tart itt. A haláltusa már régen, nagyon régen megkezdődött, a pulzus rossz, kihagy, de a közgazdászokban, akik ezen a pulzuson állandóan rajta tartják a kezüket, most ismét felcsillan az utolsó reménysugár: talán...

ELSŐSORBAN: EGY NEGATIVUM

Az, hogy ma Máramaros sürgős segítségre szorul, elsősorban annak tudható be, hogy — eddig már tulságosan sokan próbálták rajta segíteni. Kuruzslók vágtak rajta eret, rosszul adagolták az orvosságokat.

Itt van például a Mihálache-féle terv: a szövetkezetek. Még megszámlálni is nehéz, hogy hány szövetkezetet létesítettek és ezeknek a részére akarták monopolizálni a legreálisabb máramarosi üzletet: a fatermelést és faterkeskedelmet.

Felszabadul a faterkeskedelem

Végeredményképpen ez is negativum. És ezt is Mihálachénak köszönhetjük Máramaros.

Az állami erdőpénztárról, a CAPS-ról van szó. Ezt nem fogják megbocsátani Mihálachénak Máramarosban sohasem.

Az összes faipari üzemek kihűlt kéményei és a munkanélküliek ezrei kísérték nyomon ezt a gazdasági koncepciótlanságot, amelyet a nem sikerült szövetkezeti rendszer után honosítottak meg az állami üzemek kommercializálásának szent jelszavával. Más szavakkal ez azt jelentette, hogy a faipart és faterkeskedelmet teljesen kivették a magánosok kezéből és abból állami monopóliumot csináltak.

Igy van ez már 1930. óta. Ettől az időponttól kezdve az állami erdősegekből nem kerül árverésre egyetlen köbméter fa sem és magánfűrészek

Nem sikerült. Az államilag is agyontámogatott szövetkezetek még a legtávolabbi sem váltották be a hozzájuk fűződő reménységeket. Ellenben rosszilatu panamak burjánzottak, a szövetkezetek nyomában s tömegek helyett csak egyének szanálták magukat az egész itteni faterkeskedelem haldoklása közben. Végül is az illetékesek jobbnak látták az egészet albahagyni és a szövetkezeteket sürgősen likvidálták.

Mihálache ezek után sem hagyott fel eredeti elgondolásaival. Újból szövetkezetek létesítésére gondolt, amelyek egyrészt Máramaros falusi lakosságának szükségleteit szerezte volna be, másrészt pedig a házipar és mezőgazdaság termékeinek értékesítésével foglalkozott volna.

Szakemberek pontos kalkulációi igazolják, hogy a szövetkezetek adminisztrálásának a költségei folytán a falu lakói érdekeset segített volna ez a terv, ellenben a kereskedelemnek, amelynek a közvetítő szerepe ilyenformán megszűnt volna, megadta volna a halálos csapást.

A nemzeti-parasztpárt bukása ettől megmentette a máramarosi kereskedelmet.

nem dolgoznak fel egyetlen méter deszkát.

Az állam felcsapott faterkeskedőnek és ezzel a saját adófizető polgárainak csinált lektüzhetően konkurenciát. Ez a konkurencia igenis leküzdhetetlen, ha figyelembe vesszük, hogy a CAPS nem fizet sem tórárt, sem pedig semmi néven nevezendő adót, akkor, amikor a faterkeskedelmet egyenesen elviselhetetlen közterhekkel nyomorgatja.

De még ilyen előnyök mellett sem bizonyosodott jó üzletnek a CAPS. Bár a mérlege erőszakolt módon nyereséget mutat ki, az adminisztrálással járó költségek horribilisak és ha figyelembe vesszük, hogy a fa monopolizálása folytán az állam mennyi adójövedelemtől esett el, amelyet az állami erdőpénztár létesítése előtt a fatermelőktől és kereskedőktől hajtott be, akkor nyugodtan állíthatjuk, hogy az üzlet végeredményképpen deficitel végződött.

Máramarost nem lehet egyszerűen rossz üzletnek tekinteni — írják memorandumukban a szigeti kereskedők

Akció a pénzügyigazgatóság kivetési osztályának visszahelyezése érdekében

Ez a megjegyzés van rávezetve az állami számvitelnél Máramaros folyószámájára. Annyit jelent, hogy ennek a megyének „tartozik” jellegű a szaldója. Minuszban van. Deficités a mérlege, az állam ráfizet, mert az adminisztrálása, a tisztviselők fizetése és mindaz, amit a kereskedelmi életben rezsinak szoktak nevezni, többre kerül, mint amennyit forgalmaz, illetve mint amennyi adót itt fel lehet hajtani.

Ilyen esetben — ezt minden kereskedő tudja — a legelső teendő a kiadások csökkentése. Más szóval: jöjjön a lepietés.

A máramarosszigeti kereskedők most terjedelmes memorandumban foglalkoznak azokkal a sérelmekkel, amelyeket az állam részéről történő belistára helyezés okoz nemcsak speciálisan a kereskedőknek, hanem Máramaros összlakosságának. Az utóbbi idők kormányintézkedéseit kivétel nélkül ebben a szellemben születtek meg és nagyon hasonlítanak ahhoz a fizikai kísérlethez, amikor egy üvegbúra alá helyezett tengeri nyul elől

kiszivattyúzzák az oxigént annak igazolására, hogy a levegő ezen alkotórésze nélkül nem lehet életet elképzelni.

A kereskedők memorandumja elsősorban a pénzügyigazgatóság kivetési osztályának az elhelyezését sérelmezi. Ezt az osztályt — mint ismeretes — Szatmárra tették át. Pontos számadatokat sorol fel a memorandum annak igazolására, hogy ezen a réven az állam nem takarított meg egyetlen banit sem. Amennyivel kevesebbe kerül ma Szigeten a pénzügy adminisztrálása, annyival nagyobbak Szatmáron a személyzeti kiadások, ahol a meg sokszorosodott munka arányában növelni kellett a tisztviselők létszámát.

— De még ha nem is így állana a helyzet — írja a memorandum — akkor sem lehet Máramarost kizárólag pénzügyi szempontokon keresztül nézve egyszerűen rossz üzletnek tekinteni, ahol csökkenteni kell a kiadásokat. Az ország egyik megyéje mégsem lehet kizárólag — üzlet.

Ezt a sok pocsolyát, a városi mérnök után, keresztelték el Lukács-fürdőnek.

A pesszimizmusra hajlamos közgazdászok már évekket ezelőtt bejósolták, hogy Máramarosszigeten olyan pangás lesz, annyira megszűnik minden forgalom, hogy a főtér közepén még fü fog nőni.

Amióta a szigeti park elkészült és a sétányát angol gyepp szegi be, tényleg nekik lett igazuk.

A fa világpiacán — ha indokolatlanul is — a konjunktúra hajnala kezd derengeni, az árak emelkedő tendenciát mutatnak. A liberálisok kormánya Máramarosban határozottan csatát nyert akkor, amikor kinyilvánította, hogy programjában benne van az autonómpénztárak és így a CAPS-nak is a megszüntetése.

Ezzel felszabadul a máramarosi faterkeskedelem és új perspektívák nyílnak az életlehetőségek felé.

MÁRAMAROS: SZABAD VAMTERÜLET

Ez Mihályi Gábornak, Máramaros prefektusának a terve. Nem új terv, már öt év óta a legnagyobb részletességgel, a legminuciózussabb pontossággal áll készen kidolgozva. Rezsiváltozás volt az oka, hogy azóta nem közeledett a megvalósulás stádiumához.

Az eddig felsorolt tervek és lehetőségek között ez az egyetlen pozitívum. És most, hogy a prefektusi székben ismét Mihályi Gábor ül, újból kezd aktuálisná válni.

Egy adott helyzetet szentesítene:

a máramarosi csempészetet legalizálná, amelyet megszüntetni addig amugy sem lehetne, ameddig Románia és Csehszlovákia között a Tisza marad a határ.

A terv egész röviden abból áll, hogy

a cseh árut minden vám nélkül, szabadon lehessen behozni Máramaros megye területére és a vámilletéket csak abban az esetben kell az áru után fizetni, ha azt a megyéből tovább szállítják az ország belsejébe.

Azaz Máramaros lakossága vámentesen juthat hozzá a cseh áruhoz.

A vámhatár pedig nem a Tisza lenne többé, hanem az a vonal, amely Máramarost közígazgatásilag az ország többi megyéjétől elválasztaná.

Ez jó volna a vevőnek és jó volna az eladó kereskedőnek.

Most nehezebb megvalósítani, mint öt évvel ezelőtt. Azóta vámsorompók emelkedtek, vámháborúk keletkeztek, azóta megvolt az ottawai konferencia és azóta kontingentálunk.

És mégis milyen könnyű volna: csak egy kis megértés kellene hozzá.

FOTÓ

Mint Mussolini Olaszországban. Nem, annál több. Mint a haragos Isten, aki mindent tud és mindent lát. De mégsem. Mert a haragos Isten is megbocsát talán annak, aki ellene vét, de Mihályi Gábor prefektus soha.

Máskor, normális időkben, kiegyensúlyozott viszonyok között, lázadni kellene az abszolutizmus ellen, ahogy a dolgokat intézi. Harcolni kellene az ostromállapot ellen, amit hatalomra jutása jelent a megyében. De ma...

Ma mindenki, akinek csaknem kimondottan ellenzéki politika a kenyeze, újong Mihályi Gábor uralmának Máramarosban. Tőle várják a megye megmentését.

A megyei tisztviselők panaszkodtak, hogy négy hónap óta nem kaptak fizetést. Ezt válaszolta:

— Öt év bűnét nem lehet hamarosan reparálni. Hogy mikor kapnak fizetést, azt nem tudom. Csak egyet tudok: kintél nem lesz. Vagy mindenki kikapja a fizetését, vagy együtt fogunk éhezni mindnyájan.

Mert ha Mihályi Gábor azt mondta volna, hogy a jövő hónapban, akkor a tisztviselőket a sajátjából még akkor is kifizeti, ha a szarvaszói birtokát kellett volna eladnia villájával együtt.

Azért népszerű, mert nem ígért, de amit megígér, az meg is van.

Önkénye nem enged érvényesülni más politikai felfogást, mint ami az övé. És Máramaros nyugodtan hajlja igába a fejét, mert a kormány csinálhat Bukarestben akármít, Máramarosban rend lesz és nyugalom.

Az ő prefektusságának idején sem Borosán, sem pedig máshol nem fog fellebbanni a gyűlölet lángja.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Sztrájkba léptek a CAPS hunyadmegyei erdőmunkásai

Két hónap óta nem fizette munkásait a kincstár erdőkitermelő-vállalata

Déva, december 9.

A dévai csendőrpáncsnokság jelenlétét kiadta a vármegyei prefektúrához, melyben közli, hogy a Kudzair körüli havasokban, ahol a CAPS mintegy hat száz famunkással nagyobb szabású erdőkitermelést végeztet, a munkások között elégedetlenség tapasztalható és egyrésztük abba is hagyta a munkát, mert a CAPS két hónap óta nem folyósította a munkabéreket.

A kincstár erdőkitermelő vállalata, a CAPS, a hunyadmegyei havasokban néhány hónappal ezelőtt kezdte meg az intenzívebb erdőkitermelést. Mint ahogy az itteni lakosságnak már keserű tapasztalatai vannak és nemigen jelentkezett az

erdőkitermelő munkára, a CAPS többszáz máramaroszi munkást verbuvált és szállított a Kudzair körüli havasokba. — Ezek a messzi, Máramarosmegyéből jövő munkások otthon hagyták családjukat és jöttek, mert azt remélték, hogy rendszeresen fogják kapni a bérüket, amit aztán elküldhetnek az éhező hozzátartozóknak. Ebben a reményükben alaposan csalódtak, mert a CAPS, néhány apró morzsától eltekintve, két hónap óta nem fizette a béreket, úgyhogy a munkások nagyrésze abbahagyta a munkát.

Előbb mintegy kétszáz hunyadmegyei erdőmunkás hagyta abba a munkát, most aztán a máramarosiak is megelégelték és leálltak ők is.

Az erdőmunkások sztrájkjáról munkatársunk az alábbi felvilágosítást kapta a petrozsényi erdőgazdálkodási hivatalnál, amelynek felügyelője alá tartozik a „Bilele Voivod” havasban elterülő erdő, ahol a CAPS az erdőkitermelést végezteti.

— Nincsen szó általános sztrájkról — mondotta az informátor —, mert csak halva munkás hagyta abba a munkát a háromszáz máramarosi munkásból. Általános sztrájkra nem is fog sor kerülni, mert külön futár ment Bukarestbe pénzért és annak visszaérkezése után azonnal meg fog kezdődni a bérek kifizetése...

Eddig a nyilatkozat. Hogy miért csak most küldték a futárt Bukarestbe pénzért és miért nem előbb, arra csak a CAPS urai tudnának választ adni.

A jugoszláviai agrárkonverzió sem bölcsebb, mint a romániai

Az állam a konverziót nem tudja finanszírozni és a bankok helyzete sem kedvezőbb

Belgrád, december 9

Hasonlóan Romániához, Jugoszláviának is egyik legfontosabb problémája a mezőgazdasági adósságok rendezése, amelyeknek összege mintegy hat milliárd dinárra, azaz 12–15 milliárd lejre rug. A gazdasági és bankválság leküzdésére kidolgozott kormányprogram központjában is a parasztagósságok rendezése áll. Eszerint a mezőgazdasági adósságok 12 esztendő folyamán 6–19 százalékos évi rátákban kerülnek törlesztésre, beleértve a rátákba a 3,45, illetőleg 6,02 százalékos kamatot is.

Utóbbi esetben fizetendő, ha pénzüntet a hitelező.

Ez a rendezés lényegében négyévi moratóriumot foglal magában, mert a földművelő csak akkor veszt el a konverziós kedvezményeket, ha három évi törlesztést, amelyek közül az első 1934 november 15-ikén esedékes, elmulaszt. Következésképpen 1936-ig nem kell okvetlenül fizetnie, illetőleg törlesztenie.

Nem esnek konverzió alá a Nemzeti Bank és az állami jelzáloghitelintézet követelése, valamint az 1932 április 20-ika után keletkezett adósságok, ugyancsak a cselédségnek, munkásoknak, élelmiszerért kereskedőknek és adóba járó tartozások.

A konverzió által sujtott pénzüntézetek követeléseiket felerészben leszámíthatják, vagy lombardírozhatják az állami hitelintézeteknél, amelyeknek az állam erre a célra a következő három esztendő alatt csupán egymilliárd dinárt bocsát rendelkezésére. Ebből is látszik, hogy a kormány kitart a valuta szilárdsága mellett s nem hajlandó a bankokat kivétel nélküli állami eszközökkel támogatni.

Ami a betétesek védelmét illeti, ezt a kérdést a kormány nem rendezi. A bankok szabályozásáról szóló törvényjavaslat csak annyit ír elő, hogy a moratóriumot kapott bankok, amelyek ellenőrzésnek vetik alá magukat, különféle közigazgatási, adó- és mérlegösszeállítás könnyítéseket részesülnek, míg a passzív lett pénzüntézeteket, amelyek nem tudják igazolni létjogosultságukat, kényszerűleg felszámolják.

A kamatláb legfeljebb 3–5 százalékkal lehet magasabb a Nemzeti Bank kamatlábjánál, amelyet 7 és fél százalékról és fél százalékra fognak csökkenteni, a betéti kamat pedig nem lehet magasabb, mint egyszázalékkal a hivatalos kamatláb alatt.

Amint mindezekből kitűnik, Jugoszláviának sincsenek jobb lehetőségei a konverziós finanszírozására, mint Romániának. Sőt. Amíg a mezőgazdasági adósságrendezés kedvezőbbnek ígérkezik a bankoknál, a pénzüntézetekre mostohább sors vár, mint a romániaiakra.

Fiume és Trieszt helyett Braila és Galac

A CFR új munkatervében sincs benne a brassó-buzăui vonal befejezése

Galac, december 9

A galaci kereskedelmi- és iparkamara akciót indított a Brassó és Buzău közti vasútvonal megépítése érdekében, amely Galacnak s általában az egész ottani vidéknek elsőrendű érdeke. A dolog úgy került szóba, hogy a kamara ülésén megvitatták Mereuta CFR-vezérigazgató legutóbbi nyilatkozatát a vasútnál készülő új munkálatokról és meglepetéssel látták, hogy azok közül a Brassó-buzăui vonal építése, helyesebben befejezése kimaradt. Ezt a vonalat tudniillik még egyszer építeni kezdtek s csak a „Telu” nevű alagút elkészítésére, amellyel az utszakasz egyik nagy akadályát küzdötték le, százmilliókat költöttek annakidején.

Mindamellé, még ma sincs szó az építés befejezéséről, noha ez a vonátösszeköttetés a regát és Erdély között óriási fontosságu mindkét országrészre nézve.

Azokat a szállítmányokat, amelyeket ma Fiume és Trieszt felé irányítanak az exportőrök, nyugodtan küldhetnék Brailán és Galacra át, ha már készen állna az új vonal. De nemcsak Erdélyből a regátba, hanem az okiráltságból hozzánk is sokkal könnyebben menne a szállítás. Ma az a helyzet, hogy a Ploesti-Brassó utszakasz túl van zsúfolva a határpontok irányában szaladó rengeteg személyszállító vonat miatt s az áruszállítás nagyon nehézkesen, késedelmesen folyik.

Minden szempont amellet szót tehát, hogy a regát és Erdély közötti gazdasági vérkeringést örövendesen megelénkítene az új ér: a vasútvonal Brassótól Buzăuig.

Eppen ezért a galaci kamara beadványban fordult a közlekedésügyi minisztériumhoz és minden befolyását latba fogja vetni, hogy a vonalat még az idei évben megépítsék.

Az I. G. Farben módosíttatni akarja nagy román szerződését, mert nem tud búzát, árpát és tengerit vásárolni

Olyan cikkek kivételére kér engedélyt, amelyek könnyen eladhatók

Bukarest, december 9

A B. L. részletesen beszámolt annakidején arról a hatalmas üzletről, amelyet a németországi I. G. Farbenindustrie kötött a kormánnyal. A szerződés szerint az I. G. arra kötelezte magát, hogy a szezonban felvásárol Romániában 140 ezer vagon terményt, száz vagon búzát és negyven vagon árpát és tengerit, ha a román kormány ezzel szemben engedelmet ad ahhoz, hogy a vételár egyrészéért az I. G. Farben iparcikkeit szállíthasson be az országba.

A megállapodás szerint a németek fob Braila vették volna meg a terményeket s ezért a világpiaci árat és azonfelül még tízszeresülést fizettek volna. Ezzel szemben csak 540 millió lej értékben szállították volna Romániának iparcikkeit, anilin festékeket és gyógyárakat, míg a további összegért, 400 millió lejért, devizát kapott volna az ország.

Az üzlet szemre — legalább is a mai viszonyok között — elég kifogástalannak látszott.

A szerződés végrehajtása alkalmával azonban egyre sürűbben mutatkoztak a bajok. A szerződés előírja ugyanis, hogy német szerződő cég havonta legalább is 150 millió lej értékű gabonát lett volna köteles felvásárolni, míg Románia az 540 millió lej értékű iparcikket csak 18 hónap alatt vette volna át.

A németek ennek a kötelezettségüknek nem tettek eleget, nem vették át havonta 150 millió lej értékű erményt, sőt még

megközelítő összeget sem költöttek el Romániában.

Erre természetesen a kormány is bebiztosította a részlet-átvételt és még annyi iparcikket sem engedett be az országba, a mennyire a 18 hónapos ráta pedig kötelezte volna.

A németországi szerződő céget különösen elkedvetlenítette még az is, hogy új kormányt kapott Románia, amely — tudvalegileg — nem nagyon lelkesedik a kompenzációs üzletekért, különösen az olyanokért, ahol a hazai ipart is károsodás érheti.

Az I. G. Farben most memorandumot intézett a kormánnyal, amelyben azt kéri, hogy a szerződést módosítsák. „Előre nem látott okok miatt” — mondja a memorandum — nem tudnak a német cégek annyi terményt felvásárolni, mint amennyire kötelezték magukat. Az országban nincs elegendő exportképes búza, árpa, és tengeri és így a szerződést csak az esetben tudnák állani, ha a kormány megengedné, hogy

búza, árpa és tengeri helyett más mezőgazdasági cikket vásároljanak fel és exportáljanak ki.

A kormány legfelsőbb gazdasági tanácsa még nem foglalkozott ezzel a beadvánnyal, de mértékadó politikai körökben az a hangulat, hogy nem szabad az I. G. Farben szerződését módosítani. A kormány azért kötötte ezt a milliárdos üzletet, hogy a nehezen elhelyezhető termény-feleslegektől szdabadulhasson, A

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

németek most bizonyára olyan cikkeket akarnak kiszállítani, amelyeket az ország lakossága és kereskedelme maga is könnyen el tud adni és amihez igazán nincs szükség a nagy összeköttetésű és hatalmas szervezetre I. G. Farben segítségével.

Háromszoros autó-adót fizet, aki január 1-re adóját ki nem egyenlíti

(Bukarest) A pénzügyminisztérium rendelkezésével felhívja az autótulajdonosokat, hogy autó-adójukat, amelyeket október, november és december hónapra szólnak, legkésőbb december 31-ig fizessék be. A pénzügyminiszter kihangsúlyozza, hogy a vonatkozó törvény értelmében, a ki késeve fizeti be autó-adóját, az az eredeti adónak háromszorosát fizeti büntetésképpen.

Mégis beengedik behozatali engedély nélkül a vámnál fekvő külföldi árukat

Bukarest, december 9

A legfelsőbb gazdasági tanács ma ismét foglalkozott azoknak az áruknak kérdésével, melyek már hónapok óta a vámhivataloknál fekszenek. Olyan külföldi árukról van itt szó, amelyeket a vámhivatalok azért nem adnak ki, mert azoknak címzettjei nem tudtak beviteli engedélyt felmutatni.

A gazdasági bizottság a befutott jelentések alapján most megállapította, hogy az ország területén összesen legfeljebb 350 millió lej értékű ilyen árurol lehet szó és úgy döntött, hogy azokat a küldeményeket, amelyek 30 ezer lejnél nagyobb értéket képviselnek, a címzettnek, beviteli engedély nélkül is kiadja. A nagyobb értékű küldemények dolgát a legfelsőbb gazdasági tanács úgy kívánja megoldani, hogy azoknak ügyét esetről-esetre döntés alá bocsátja.

A közgazdaság hírei

ANGLIA ISMÉT EMELI A TEXTILVAMOT

(London) Anglia számára lejárt a vámfegyverszűnet. Beavatott angol gazdasági körökben számolnak azzal, hogy az angol kormány visszanyert korlátlan intézkedési szabadságát arra fogja felhasználni, hogy felemeli az acélárak és textilárak vámját.

ORSZÁGOS VÁSÁR FÖLDVÁRON

(Brassó) A brassómegyei Földvár község előjárósága közli, hogy a karácsonyi országos vásárt december 13. és 14-ikén tartják. Az első napon lesz az állat, a másodikon pedig a kirakóvásár.

TERMÉNYÁRAK

(Szatmár) Buza 400—394, rozs 210—220, idei tengeri 200—192, ótengeri 290—295, zab 192—194 lej.

PASSZIV AZ OLASZ KÜLKERESKEDELMI MÉRLEG

(Róma) Olaszország ez év első kilenc hónapjában 5,5 milliárd (mult év hasonló időszakában 6,3 milliárd) líra értékű árut importált, míg a kivitel ugyanakkor 4,5 (5,0) milliárd lírát tett ki s így a mérleg kerek egymilliárd lírával passzív volt.

— Csökkent a devizakészlet, de emelkedett az arany-állomány. A Nemzeti Bank legutóbbi kimutatásához viszonyítottan a devizakészlet 24 millióval 305 millióra csökkent, ezzel szemben az aranyállomány 8 millióval 9847 millióra emelkedett. A váltótárca is csökkent. A csökkentés hétmillió és az állomány e kimutatás szerint 9032 millió. A bankjegyfedezet 33,76 százalékos.

Jelölt Brassó megye magyar népe

Brassó, december 9.
Brassóvármegye magyar népe ma délelőtt adta be a törvényszék főnöknél a december 20-iki képviselőválasztásra hivatalos jelölőlistáját. A dültkereszt jegyében a Magyar Párt zászlaja alatt küzdelembe menő lista élén Szabó Béni, a megye közszeretében és általános megbecsülésben álló volt képviselője áll. A munka és demokrácia bajnoka, ki tekintélyt és megbecsülést vívott ki szorgalmával, odaadó munkásságával, még a nem magyar körökben is. Második helyen Orbán János zajzoni gazda áll. Orbán a csángó gazdatársadalom értékes és közbecsülésben álló tagja, kit az egész megye kigazdál bizalommal követnek. A harmadik helyen Ambrus Imre dr., brassói róm. kath. s. lelkész veszi fel a küzdelmet. Az ifjabb generációnak képzett és sok reménységre jogosító tagja ő, aki a nemes lendület és komoly munka embere.

A jelölőlista beadásával megindult a komoly választási harc. Most már minden becsületes magyarnak talpra kell állania, hogy ezt a listát diadalra segítse. Alkalmi és nyilvános érdeket szolgáló tömörülések, ismeretlen egyének érvényesülési szárnypórhálgatásai, renegátok üzleti történetei el kell hogy némuljanak. A kutyamérgezőket minden öntudatos magyar választó el kell hogy utasítsa, az idegen pártok csábításait el kell háritani és igazság nélkül kell a dültkereszt magyarpartit lista mellé felsorakozni. Mindenki legyen szószólója a magyarság érdekeit képviselő jelölteknek. Mindenki vegye ki részét a választási küzdelem győzelmének biztosítására irányuló munkából!

A győzelem első feltétele, hogy választóink vegyék ki valamennyien választói igazolványukat. E nélkül nem lehet szavazni. Szavazás nélkül pedig nem lehet győzni. A brassói választók a járásbírósnál vehetik ki hétköznapi napokon délután 4—7, ünnep- és vasárnapokon délelőtt 10—12 órákor igazolványukat. A falusi választók otthon kapják meg igazolványukat.

Manufaktura,

rövidáru és szövőfonalak, valamint mindenemű szabókelék a legolcsóbb

Holdengrüber, Hultmann & Co

cégnél Brassó, Hirsch-er 4 sz. alatt Engros és detail eladás!

Brassói piaci árak

Marhahús, levesnek kg. I. 16, II. 10, marhahéscsont 34—36, sertéscsont 26, sertéskaraj 32, zsirszalonna 28, zsír 36, tojás drb. 1.90—2.10, csirke párja 30—90 lej. — Élő állatok kilóra: Exportkör elősúly kg. 8—10, sertés 16—18, igás ökör drb. 4000—6000, ló drb. 2000—6000, luxsló drb. 10.000—16.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza mázsája 430—450, rozs 260—280, sörárpa 240—260, takarmányárpa 190—200, zab 210—240, szemes tengeri 190—200, nagyszemű lencse 450—600, fehér bab 270—320, burgonya 100—120 lej. — Takarmányárak nagyban per 100 kgr. Préselt széna 140—150, laza széna 90—100, laza szalma 50—60, korpa 140—150 lej.

FELHÍVÁS A N. B. KÖZÖNSÉGHEZ!

A mai napon megalakított szabómunkások termelőségvetkezte 1933 december hó 11-én, (hétfőn) megnyílik — A szabómunkások szövetekezte mint uridivat szalon, magába ölelve a brassói előkelő uridivat szalonok munkasait, elvállalja az urisabóságban előfordulható összes megrendeléseket. Elsősorban kivételben 20 százalékkal olcsóbban vállalunk a Brassóban eddig fenntartott áraknál. A n. b. közönség igényeit elsőrendű szabással, pontos kiszolgálással garantálja a Brassó legjobb szabómunkasait magába foglaló Brassói Szabómunkások Termelőségvetkezte.

Műsoros előadás Zernestén

A zernesti róm. kath. Nőegylet vasárnap, 10-én délután 4 órákor jótékony célú előadást rendez a következő műsorral:

1. Nyitány, zongorán hat kézre játsszák Horváth Béláné, Jakóts Lászlóné és Erdélyi Lili-ke urnők.
2. Jelige, éneklő a róm. kath. vegyeskar.
3. Szaval Branschott Róza VII. o. t.
4. Enekszó, előadja Gál Sándor ur, zongorán kíséri Erdélyi Lóka ur.
5. Páros jelenet. Előadja Branschott Kató és Richter Lajos.
6. Petőfi dalok. Éneklő a róm. kath. vegyeskar.

7. Szaval Nagy Julia VII. o. t.

8. Tánccalocska. Éneklő a róm. kath. nőkar. Zongorán kíséri Erdélyi Lili urné. A menüetett táncolják Schreckenberger Mária, Szöcs Gizi, Horváth Sára és Jakóts Mária el. isk. tanulók.

9. Falusi koncertpróba. Előadja a róm. kath. nőkar.

10. a) Ich küsse dich. Cavotte. b) Linzer-Buam: Induló. Előadja a zenekar.

11. Záróbeszéd.

Meglopja az albérloket

Szabó Jenő, Cosmești-utca 20 szám alatt lakó mészáros albérloki, névszerint Török Ferenc suszter, Vizi Márton kovács, Erőss József napszámos és Hajdu Mihály ács feljelentést tettek a rendőrségen Orbán János kovács ellen, aki lakásukról ötezer lej értékű ruhát és fehérneműt elloptott. Orbán ellopta Vizi Márton kovács munkakönyvét is és így tartani lehet attól is, hogy Orbán a Vizi nevével fog visszaélni. A rendőrség nyomozást indított az ügyben.

December 20: Szabó Zoltán és Rezik Károly együttes hangversenye a Redout-ban

Brassó, december 9.

Komoly, rendkívüli művészi élménynek ígérkező esemény előtt áll Brassó. Az erdélyi és bánági kisebbségi újságíró szervezet brassói tagozatának sikerült hatalmas áldozatok árán egyetlen brassói szereplésre megnyerni *bikfalvi Szabó Zoltánt*, a kolozsvári *Román Operaház* egy évtizeden keresztül volt kitűnő baritonistáját. Szabó Zoltán képességeit alkalmunk volt ismertetni Brassó közönsége előtt. Robusztus figura, széles skálájú érces hanganyaggal, amely rohamlépésben viszi Szabó Zoltánt a világhírnév felé. Nagy filmvállalatok ostromolják szerződéssel, de mielőtt a filmhez szegődne el véglegesen, Brassóban, az újságírók felkérésére hangversenyt ad. Ennek a nagyjelentőségű művészi eseménynek a

dátumát december 20-án állapította meg a rendezőség. Szabó Zoltán műsorának nagyrészt is összeállította már. A programon Leoncavallo Bajazzoja, Schubert Carmen, Rigoletto, valamint egyéb klasszikus zeneművek szerepelnek, amelyeket olasz, német magyar és román nyelveken énekel Szabó Zoltán. Kiegészítő műsoraként — amint jelentettük — a hangversenyen fellép Rezik Károly, a kolozsvári zenekonzervatórium igazgatója is, aki Keleteurópa egyik legkiválóbb cselló-művésze. Rezik műsora is változatos, amennyiben szerepelnek rajta Saint-Saens, Locatelli, Tartini, Granados, Dvorak, Cassado és Popper-művei. A koncertre szóló jegyek elárúsítása szombaton veszi kezdetét.

Brassó sportja

A bukaresti lapok a CFR-Brasovia meccsről

A Brasovia hatalmas arányú veresége után a bukaresti lapok szépen írnak a brassói csapatról, kiemelve, hogy a fiatal játékosok hőiesen küzdöttek. Hibáztatják a bírót is, aki nem vette észre Chi-roiu durvaságát, úgyhogy Paul Tibor súlyos balesetet megtorlatlan maradt. Egyik lap kiemeli azt is, hogy nincs sok értelme az ilyen erőszakolt téli mérkőzéseknek, mikor a játékosok testi épsége fokozott

mértékben kockán forog.

Paul Tibor különben szanatóriumban ápolják, ahol megállapították, hogy az elszennvedett állkapocscsonttörés négy héten belül gyógyul. Paul jól szerepelt Bukarestben a jórészt az ő hiányának tulajdonítható a katasztrófális gólarány. Balesete, sportkörökben, általános részvételt keltett a szanatóriumban számosan látogatták meg.

Aki husz évvel ezelőtt egyszer már gyilkolt...

A darócruhás fáradt ember öt évet kapott mert újra ölt

Brassó, december 9

A brassói törvényszék Seid-Baiulescutanácsa csütörtökön délelőtt hirdetett ítéleteit Sarca Constantin bodolai földműves bűnügyében.

Sarca Constantin ellen az volt a vád, hogy 1931 husvétján halálosan megsebesítette Bădan Gavril bodolai földművest. Bădan egy hónapra a gyilkossági me-renylet után a brassói kórházban meghalt.

Sarca Constantin nem tagadott le semmit. A gyűrött arcú, darócruhás, fáradt, suta ember nem tagadott le semmit és védekezése se volt védekezés. Igen, megölte Bădan Constantint, igenis nem élt

annak a feleségével egy évig az áldozat halála után, nem is volt gyerekük nekik ketten, ahogy a magánvád akarja feltüntetni. Az igaz, hogy a halott Bădan három gyermekét elgondozta apjuk halála után. Beállt az egyik jómódú gazdához és napszámba dolgozott annak, csak azért, hogy a kicsi gyerekek enni kapjanak. Ő nem vett el a munkájáért semmi fizetést. Hajlandó tizenötezer lej kártérítést fizetni a gyermekeknek. Engedelmes, jó-ságos, jóakaratu gyilkos Sarca Constantin és szinte hihetetlen — de mégis igaz — hogy ugy tizenkilenc-husz évvel ezelőtt is ölt egyszer. Akkor kiment a frontra vezekelni.

A tanuk után Mardare ügyész beszélt. Nem torzította el a büntetést, mentőkörülménynek ajánlotta a vádlott beismerését is. Az ügyész után Majláth János dr. védte a gyilkost.

A bíróság a vád- és védőbeszéd után Sarca Constantint súlyos testisértés által

A filmgyártás gyöngye! A berlini filmszínházak szenzációja!

„Ki a bűntárs...?”

Elejétől végig izgalmas, idegfejtő, lebilincselő bűnügyi sláger, sok zenével, gyönyörű dalokkal, tömredek humorral

Főszerepben: Dorothea Wieck, Truus von Alten, Gustav Diesl, Halmay Tibor, Gustav Gründens, Oscar Sima.

Ezenkívül 3 felvonásos szenzációs előjáték: Szőke Szakáll a

„Finomabb ur keresztekik”

című kacagtató s ágervizjátékban

Premier, december 9-én, szombaton

Astra Mozgó, Brassó

Vasárnap délelőtti nagy matinéelőadás

„A boldog szívek”

című szenzációs filmoperettsláger

Főszerepben: Bárony Rózsi, Magda Schneider, Lee Parry, Georg Alexander, Hermann Thimig. — Zenéjét szerzte Abraham Pál

okozott szándékos emberölésért öt évi súlyos börtönre, 15000 lej kártérítésre és 1200 lej perköltségre ítélte. A büntetés-be beszámított négy hónapi vizsgálati-fogságot.

Az ügyés megnyugodott az ítéletben, a vádlott felebbezett.

Ki a bűntárs?

(Sajtóbeszám a brassói Astra-mozgóban.) Rejtélyes kasszaforások városzer-te... Egyik betörés a másik után... A rendőrség tanácstalan... Fejvesztettség, kapkodás, idegesség az egész vonalon... Nyom semmi! Végre Roller komiszar meg-szimatol valamit és... Így indul az Astra-mozgó legújabb bűnügyi slágertitke, amely szerencsés keveréke az izgalmas momentumokkal kevert, ugyanakkor könnyed és szórakoztató mozidaraboknak. Utolsó pillanatokban oldódik csak meg a film címében is szereplő kérdés, amellyel egyidejűleg egy különös körülmények között kezdődő szerelem is végélomásá-hoz ér. A páratlanul ötletes, mindvégig érdekesítő film főszerepét Dorothea Wieck, Truus von Alten, Gustav Gründ-gens és Gustav Diesl játsszák. Epizód-szerepekben a kitűnő Bernhard Goetzke és az ugyancsak nagyszerű Halmay Ti-bort is viszontlátjuk. A film zenéjét Ottó Stransky szerzte, aki már számos beszélőfilm muzikájával aratott széleskörű sikert. A „Ki a bűntárs?” szombaton, december 9-én kerül bemutatásra a brassói Astra-mozgóban.

Nyilvános köszönet és nyugtázás

A brassói magyar evangélikus jótékony egyesület ezúton is köszönetet mond mindazoknak az emberbarátoknak, akik a szegénysorsu iskolás gyermekek felruháására szánt nagylelkű adományaikat az egyesület elnökségéhez eljuttatni szívesek voltak. Természetbeni adományokat adtak és pedig ruhaszövetet, kötött és szövöttárukat: Tellmann Vilmos posztógyára, Darkó és Zaminer, Schütz Testvérek, Zink testvérek, Nedoma Gyula, Kertész Testvérek, Fűszerárut: Heeshaime-cég. Pénzbeli adományokat adtak: Il. Franck Fiai 500 lej, Pesztericz Aladárné 300, Sipos Katinka 200, Magyar István id. és P. A.-né 100—100, Szóts Istvánné 50 lej. Isten áldása legyen az adakozókon. Ő sokasítsa meg és áldja meg az adományokat. Adományokat átvesz és köszönettel nyugtáz az egyesület elnöksége, Vasut-utca 2 szám és Lópiac 32, I. emelet, baloldali lépcső. — Az egyesület elnöksége.

LUX
MOZGÓ, BRASSÓ

Telefon 145.

Ma!

„Szökött fegyenc vagyok”

PAUL MUNI, a világhírű drámai színész utólérhetetlen alakítása.

Szerelem miatt a börtönben és onnan ki az életbe.

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

Mikor ellenségek cimborálnak...

A napokban — épp a legutóbbi leszerelési konferencia megnyitására — egy szeszációs tartalmú leplező könyv hagyta el a sajtót Londonban, az „Union of the Democratic Control” (A Demokratikus Ellenőrzés Uniója) kiadásában. A könyv címe: „Patriotism et Comp” (Hazafiasság és Társa) és akárcsak a német Lehmann-Rüssbült híres legendatépő műve, a háborús készülődés, illetve a nagy háborús üzletek boszorkány-könyvéjébe világít könyörtelen élességgel. Noha az utóbbi években megjelent lealázó iratok meglehetősen edzetté tették az embert, mégis ez a könyv valósággal elképeszt.

Megtudjuk rögtön a könyv elején, hogy a lotharingiai francia bányászati társaság most két éve fuzionált Röchling, a híres és hírhedt német nagyiparos vezetése alatt álló német kohászati művekkel. Röchling közismert nagy hazafi, Hitler őszinte csodálója s a reváns-mozgalmak egyik főkolomposa. Ezekkel a hazafias érzésekkel Röchling már nagyon sok pénzt keresett. Ez azonban korántsem jogosít fel arra, hogy hazafias érzéseinek makulátlan őszinteségét kétségbevonjuk. Nemde? Ez alkalommal ugyanis mindössze arról van szó, hogy a Röchling-féle társaság szerelte fel nagyrészt Németországot és ugyancsak ez a — német-francia — társaság szállította volt az összes szükséges anyagokat a német határ mentén elhúzódó, mintegy 120 kilométer hosszúságú francia erődítések számára. A Röchling-féle társaság szállította a multban és szállít jelenleg is, tonnánként 826 frank 50 szantiméter acél a francia honvédelmi minisztériumnak.

Röchling jobbkeze Alexandre Drey, aki a fuzionált társaságok igazgatóságának tagja. Ez a jeles francia hazafi, a sovinszita Léon Daudet lelkes csodálója és ennek lapját, a hírhedt *Action Française*-t használja fel arra, hogy erőiesen követelje Franciaország felfegyverkezését.

A szerepek a lehető legtokéletesebben vannak megosztva: az igazgatóság egyik része Németországot uszítja Franciaország ellen, az igazgatóság másik része Franciaországot Németország ellen. S ha a háború kitör, Schneider-Creuzot, de Vandel és Drey, azaz a híres *Comité des Forges*, egy fronton fog dolgozni a Hitler szentháromságával: Röchlinggel, Thyssenel és Kruppall a közös ügyért: a hadi-elemek gyártásáért és megsemmisítéséért, gyújtásáért és ismételt megsemmisítéséért.

A cél nemes, tekintve, hogy hazafias, ezenkívül mély szociális érzésről is tanúskodik, mert célja mindenekelőtt az, hogy a munkásoknak munkájuk legyen. Ez, ugyebár, nem is problematikus. Hazafiasság és *Comp. Résztvétel* társaság vígan prosperál és részvényesei: miniszterek, diplomaták és hadvezérek ugyanolyan prosperálnak. Az üzlet pompásan megy s a részvények árfolyama egyre növekszik. A Skoda-részvények például az utóbbi hat hónapban 320 frankról 450 frankra emelkedtek; a Schneider-Creuzot-részvények 1440 frankról 1760-ra, a Vickers és Armstrong-részvények 1120-ról 1410 frankra szöktek fel.

Több mint negyven állam fogvasztja az angol hadiipar termékeit. Anglia a maga és a mások számára csodálatos megsemmisítő eszközöket gyárt. Az angol admirális által rendelt repülőgéphordó anyahajóként a brit kormány nem kevesebbet, mint *hatalmillió fontsterlinget* fizetett — darabonként. Ez azonban még semmi...

Az „Union of the Democratic Control” előtűnk fekvő kötete még néhány épületes történetet tartalmaz a nagy háború idejéből. Ezek a történetek ugyancsak a „nemzeti” hadiiparok közötti testvériességéről szólnak.

A francia tüzéség nem bombázta a

A világ leggazdagabb szénterülete lázasan készül a népszavazásra

1935: a német-francia viszony fordulópontja — Helyzetkép a Saar-vidékről
Miért akarják megtartani a franciák ezt a javarészt német területet

Nyugateurópa puszkaporos hordója

Goethe 1770-ben meglátogatott Sulzbach mellett egy lánggal lobogó hegyet, amelyet mindazóta tűz emészt. Ettől a látványtól vette a Faust második részének plasztikus képét:

*Éj s holt üszökek szírtörvény fekként
Előttöm, lángnyelvcskék mindenütt,
S örvénytorkából más, ezernyi láng
Vadul lobogva, tűz-boltiv gyanánt,
Láng-dómmá elborulva a magasban
Föllobbant s eltűnt minden pillanatban.*

Ez a hegy a Saar-medence szívében fekszik és a közszelelep öngyulladását következtében ég másfél évszázad óta. Igaz: azóta a lángnyelvek már elbujtak a föld színe alá s az emésztő tűz ma már láthatatlan. De a hegy ma is ég.

STATISZTIKAI ADATOK

Ez a cikk a kérdést politikamentesen,

elsősorban gazdaság-földrajzi szempontból kívánja ismertetni. Tárgyilagos képet akar nyújtani az olvasónak arról, a területéről, amely ezer esztendő óta csak nem szakadatlanul német uralom alatt áll, amelynek lakossága majdnem százszázalékosan német és amelyen elsőül próbálták ki a népszövetségi kormányzás technikáját.

A Saar-vidék alatt voltaképpen a Saar folyó középső szakasza mentén elterülő, kőszénben és vasércben gazdag medencét értik, amely Franciaország legészakkeletibb csücskét határolja. Légyonban Karlsruhe és Mainz között terül el a másfél évtized óta sokat emlegetett, összesen 926 négyzetkilométeres terület. Ezen a területen az 1925-ös népszámlálás szerint 765.000 lakos élt. Középpontja és székhelye Saarbrücken, 125.000 lakossal.

A Saar-vidék története

Nevét a Saar-folyótól nyerte, amely a Vogézekből jövet, áthalad Lotharingián, Saarbrücken előtt átlépi a porosz Rajna-tartományt és Trier előtt egyesül a Mosel vizével. A Saar név eredete vitás, általában indogermán gyökűből vezetik le, amelynek jelentése: folyó, futni. Néhány helynév alapján a ligurokat tekintik a terület őslakóinak, akik Itália északnyugati részét és Dél-Franciaországot lákták. Történeti időkben elsőnek a kelták szállták meg, akik Kr. e. a hatodik században meghódították a mai Németország északnyugati részét. Caesar a római birodalom bukása után a területet a Merovingok frank birodalmához csatolták. A verduni béke 843-ban a Saar-vidéket a Lothar birodalmához: Lotharingiához kapcsolták. Mikor azután Lotharingiát felosztották Francia- és Németország között, a mer-seni béke 870-ben a német lotharingiai hercegséghez csatolta. Együgyű Károly francia király, a német birodalom szét-hullását felhasználva, 919-ben magához ragadta a hercegséget, a német uralom azonban csakhamar visszaállott: a szász *Madarász Henrik* 925-ben Lotharingiát a Saar-vidékkel egyetemben újra bekebelezte a német birodalomba. Ezért ünnepelte a Saar lakossága nemrég, 1925-ben Németországhoz való tartozásának milleniumát. Az azóta lepergett évszázad alatt ugyanis a terület csak két ízben mind-össze 31 éve került francia jog alá: a westfáliai békében és a lipcsei népek csatáját követő első párisi békében. Waterloo után azonban, 815-ben, az egész Saar-vidéket végleg visszacsatolták Németországhoz: Saarbrückent és Saarlouist Poroszországhoz, Blieskastelt és St. Ingbertet a bajor Pfalzhoz.

Saarbrücken és Metz között elterülő német ipari medencét, a német tüzéség viszont nem bombázta a *Brye-Longny-Montigni*, francia ipari szektort... nehogy valamiképp eltömje a háború forrását. Sem Ludendorf, sem Maginot nem akarta lerombolni az ellenség fegyvergyárait, tekintve, hogy a német nagyiparosok részvényesei voltak a francia hadiiparnak, — a francia nagyiparosok pedig a német hadiiparnak.

1917 márciusában, a Vogézek mentén

Ezen az évezredes német kapcsolaton csak a versaillesi béke tett erőszakot, amikor a Népszövetség felügyelete alá helyezte azzal, hogy a terület végleges hovatartozásáról az 1935-ben, a versaillesi békét követő tizenötödik évben népszavazásnak kell döntenie.

A franciák eredetileg az egész területet magukhoz akarták csatolni, hivatkozva arra, hogy már a multban is állott átmenetileg francia jog alá. Főleg azzal érveltek azonban, hogy az Észak-Franciaországban elpusztított francia szénbányák kárpótlása fejében tartanak igényt a szénben gazdag medencére. A francia javaslatot 1919 március 28-án vitatták meg Clemenceau, Lloyd George és Wilson.

Az Unió elnöke a népek önrendelkezési jogára hivatkozással, tiltakozott a terv ellen. Lloyd George azt ajánlotta, menjenek a szénbányák a francia állam tulajdonába. Clemenceau azzal érvelt, hogy a Saar-vidéken százötvenezer francia él. Így történt, hogy a bányák valóban átmentek kárpótlás fejében a francia állam tulajdonába, magát a területet azonban mégsem merték végleg elcsatolni, hanem a Népszövetség felügyelete alá helyezték, míg a népszavazás eldönti a hovatartozás kérdését.

A maroknyi terület nagyon sűrűn lakott. Átlagos népsűrűsége 396, tehát meghaladja még Belgium legendás népsűrűségét is. Ezt természetesen a vidék gazdag ásványi kincsei okozták, amelyek bányászok százazreit foglalkoztatják. Az egész terület azért korántsem kizárólagosan ipari jellegű. A sűrűn lakott, virágzó ipartepek közvetlen közelében akadnak kicsiny fészek, amelyek ma is középkori álmukat alusszák. Romantikus várak, megbuvó kolostorok, öreg templomok váltakoznak gondosan megművelt kertekkel, dusan termő szőlőhegyekkel.

NYOLCMILLIÁRD TONNA SZÉN

A Saar-medence kincse a föld méhé-

ben, a szénbányákban és vasérctelepekben buvik meg. A német geológusok 1911. évi becslése szerint 1000 méter mélységig 5576 milliárd, 1500 méter mélységig pedig összesen 9358 milliárd tonna szénkészlet rejlik a Saar-vidék mélyén. Ujában a szénkészletet alacsonyabbra becsülték, de így is meghaladja a nyolcmilliárd tonnát. A mai termelés arányai mellett ez a roppant széntömeg ezer évre biztosítja a bányászat lehetőségét, néhány számadat megvilágítja, milyen szédületes arányokban fejlődött a terület bányászata. 1816-ban 100.000 tonna szénét bányásztak, száz év múlva, 1916-ban, a világháború derekán ennek százharmincszorosát: 13 millió tonnát. 1816-ban 1000 bányászt foglalkoztattak a saarvidéki bányák, 1916-ban ennek hatvanszorosát: 60.000 embert, munkást.

A saarvidéki vasérctermelés centrumai Neunkirchen, Burbach, Brebach, Völklingen és Billingen. 1878-ban ezen a területen 100.000 tonna nyersvasat termeltek. A vasérctermelés a következő évben lendült fel és 1910-ben már egymillió két-százezer tonnára rugott.

A HÁZTULAJDONOS MUNKÁSOK

Szociális szempontból mintaszerűek a saarvidéki bányatelepek. A terület lakosságának háromötöde munkás. Ezek nemcsak keresethez jutottak a gazdag területen, de háztulajdonhoz és birtokhoz is. 1905 december 1-én a nők bányászok 66 százaléka háztulajdonos volt. Sok családnak kertje, kisebb-nagyobb birtoka és jószágja is volt. Ilyen arányú egészséges szociális viszonyokat csak a jenai Zeisművek világhírű munkaközössége mutat még fel.

A bányák e pillanatban a francia állam tulajdonában vannak. A versaillesi béke kimondja, hogy Németország — amennyiben a népszavazás során a területet visszacsatolják az anyaországhoz — visszavásárolhatja a bányákat, de biztosítja Franciaországnak azt a jogát is, hogy harmadik kéznek is átengedheti a bányák tulajdonját. Kétségtelen, hogy a franciák borsos árat szabnának. Ez a kérdés azonban pillanatnyilag másodrendű. Német szempontból most csak az a fontos: vajon szavazásra kerül-e a sor, vagy pedig a terminust megelőzőleg békés megegyezés útján veheti újra teljesen birtokba elszakított háromnegyedmilliónyi lakosságát.

„VADUL LOBOGVA ÉG A TŰZ”

Bárhogyan dől is el a kérdés, Goethe szavai ma nemcsak a másfélszáz esztendeje lobogó hegyre vonatkoznak: háromnegyedmilliónyi lakosságának lángja „vadul lobogva, tűz-boltiv gyanánt, láng-dómmá elborulva a magasban föllobban”. A láng ma még a föld alatt izzk. De a népszavazás napjaiban föl fog lobbanni és messze lobogó fénnnyel világítja meg Napnyugat égboltját... I. K.

millióinak életét és otthonát, de nem érintheti az iparbarók nemzetközi üzleteit. A hazafiasság álarcá mögött ez esetben a nemzetközi tőke vigyorg... Ez esetben a hazafiasság a legjobb üzlet!... A fentiek után fölőlesleges a konkluziók tekintetében befolyásolni az olvasót.

A konkluzió itt egyszerű és tiszta, világos és nyílt.

A tények beszélnek és a tömegek értik a szót.

Korvin Sándor.

antó és ennek tulajdonítható, hogy Komjáthy nevét manapság már mindenki a legmeglehetőbb jelzők kíséretében említi.

Komjáthy és felesége az utóbbi időben Berlinben élt, ahonnan a Hitler-uralom kezdete után, mint megannyi művész, Bécsbe költözött. Ezzel tulajdonképpen régi meghívásnak tett eleget. A zeneszerzőt is hamar megszerették. Legújabb operettje, a „Liebestraum”, amely Liszt Ferenc életét viszi színpadra, Bécs egyik legelőkelőbb színházában, a „Theater an der Wien”-ben került színre, parádés színpozícióban és komoly, áttűtő sikert aratott. A „Liebestraum” különben más vonatkozásban is magyar sikernek könyvelhető el, amennyiben szövegkönyvét János Ferenc és Szilágyi László, a kiemelkedő magyar librettisták írták.

Kondor Ibynek, a külföldön is szép sikereket aratott magyar színésznőnek, aki a komponista felesége, jelenleg nincsenek művészi elfoglaltságai, mert...

...mert a marosvásárhelyi Komjáthyknak rövidesen unokája születik.

Az összefüggést, azt hiszem, nem kell külön magyarázni!

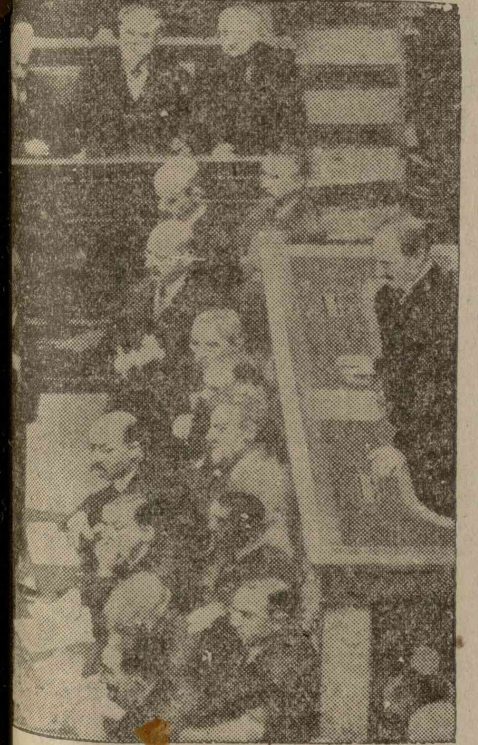
AKÍRÓL AZ AKARATERŐ SZOBRA-T LEHETNE MINTÁZNI...

...és fejezzük be talán Kóni Miklós-ral, az ugyancsak marosvásárhelyi származású szobrászművésszel, aki néhány évvel ezelőtt keserves ösztökporgatott szecskével és néhány szobrának fényképével, félve vágott neki az ismeretlen Bécsnek, amelynek ma már egyik legkedveltebb művésze.

A bécsi magyar kolónia, néhány heti elválás után (az ifju szol-rász nélkülözött) felkarolta a tehetséges fiatalembert, aki a képzőművészeti főiskola ösztöndíjas növendéke lett és elhalmozta a megrendelésekkel.

Kohn Miklós, aki a művészi keresztségben a tagadhatatlanul jobban hangzó Kóni nevet nyerte, egymásután mintázta meg Darvas Lilit, Pataky Kálmánt, a híres tenoristát, Mistinguettet, a franciák híres sztárját és a nemzetközi művész világ többi nagyságait...

Néhány nappal ezelőtt Glücksmannak, a Deutsches Volkstheater jubiláló igazgatójának szobrát mintázta meg, amelyet a színház előcsarnokában, a kancellár jelenlétében lepleztek le. A maradi osztrákok, amelyek meglehetősen fukarok az ilyen tehetségek dícséretében, hasábokat

Chautemps francia miniszterelnök a kabinában kormányintézkedést adott. Chautempsnak, aki a költségvetési kérdés gyors lebonyolítását követelte, kétszer is jelentős bizalmat szavaztak.

LEOKREM
megfiatalítja a bőrt!

írtak Kóni Miklósról. A műkritikusok végleg behódoltak.

A fiatal marosvásárhelyi művész már múltó versenytársa Ambrosinak, a világhírű német szobrásznak...

Ennek is Marosvásárhelyen örülnek elsősorban. Özv. Kohn Sándorné, a fiatal művész édesanyja, örökönyeket sir, valahányszor fiának egy-egy újabb sikeréről érkezik híradás...

★

Befejezésül írjuk meg azt a reményünket, hogy a marosvásárhelyi művészi „humusz”-ból remélhetőleg még sok olyan tehetség fakad ki, akire ez a művészi múltú székely főváros büszke lehet. Csak el kell indulni, mint az említett... És tehetségesnek kell lenni! Aki olyan tehetséges, mint ez a három művész, az már tarsolyában hordja a marsallbotot, ami az érvényesülésen és a sikeren túl, gondtalan életet is jelent.

Egy dolgot majdnem elfelejtettem... Fontos, hogy az illető családneve „K”-val kezdődjék...!!

MIKES IMRE RIPIORTJA:

Az észbontó hölgy, aki általában rut A csudás város, amely jobbadán szennyes A józan kispolgár, aki él-hal a szeszért

Páris, december 10.

A nemzetközi hiedelem azt tartja, hogy Páris szennyes város.

Lehet. Tisztának semmiesetre sem tiszta. Maguk a párisiak is elismerik, hogy a „netteté” körül némi bajok mutatkoznak. A minap például összeakadtam egy őslakóval, aki néhány hétig Romániában tartózkodott.

— Bukarest éppen olyan, — mondotta volt — mint egy kis Páris...

Ami bizonyára szerencséje Bukarestnek

— De viszont, — folytatta ismerősöm — Páris nem olyan, mint egy nagy Bukarest...

Ami pedig Párisnak szerencséje.

A rokonvonás, ami a testvérvárosok között megmutatkozik, nem egyéb, mint-hogy gyatrán vannak takarítva. Sőt mi több, Párist egyáltalában nem takarítják. A főpolgármester, aki itt a rendkívül előkelő hangzású „Président du Conseil municipal” címet viseli, már régen feltárlta a füstnélküli puskaport: minek takarítani, amikor a városi tanács helyett az ég a legkegyelmesebben elvégzi ezt a munkát? És ad az lsten, az utcák pedig kissé dülöre épültek. Tehát a piszok, ami az apraját illeti, önmagától is leuszik az eső taraján a csatornába. Ami pedig a nagyjabbfajta piszkot illeti, az az oxidáció örök törvényénél fogva ugyis elég, elrothad, szertebomlik és elenyészik a Nirvánában.

S amellett Páris valóban nem tulzottan szennyes. Az az apróság, ami a földön hever, elvész az utak szélességében, az örült forgatagban, a kerekék és csengők és töffgők és sipok ördögi szédülésében és zavarában. Némi jóhiszeműséggel észre sem veszi az ember, hogy a világ fővárosa kissé tisztátalan. Nem muszáj mindig az uttesteken keresni. Aki nem keres, az nem is talál.

E sorokat például a bohémek örök világlámpapontjának, a Montparnasse-nak közelében írom, a Place de Tertre egyik füstös-alkoholos, a világ minden nácójával telített kávéházában. A tulajdonosnő kövér és mégis könnyed hölgy, akit a vendégek valamennyien Catherine mamának szólítanak, a harmadfélmázsás emse fürgeségével mozog közöttünk s külön-külön a fülnkbe sugdos valami édeset.

— Mészjő zaponéz, önnek félretettem a tejszeles orosz salátából egy adagot...

A pöttöm japán diák merengve bámul föl az emsére.

— Mészjő négre, van a maga részére egy félig sült, véres bifsztikem...

A néger vigyorog egyet, elővillannak habfehér fogai.

A nevét senkinek sem tudja, mindenképpen a nemzetisége szerint szólít meg és a kedvezményes, dugott porciókat nacionalista alapon kínálja. Engem „Mészjő ongro”-nak nevez s szakadatlanul „papríkasz”-szal traktál, míg új barátomnak, egy olasz kalandornak macskasülte

kedveskedett. Ugyanezt a macskát, mint nyulat vadasan, eladta egy inyenc albánnak.

Szemközt velem a zenekar ül. Mindössze egy emberből áll, annak sincs zeneszerszáma, ezzel szemben részeg. Viszont játszani tud. Jobbmarkát a szája elé helyezi, baljával letapasztva a jobbót és belefújva a tenyereket ilyenképpen keletkező félgömbjébe, megtölti a Catherine mama kávéházát zenebonával. Ha az ember elfordítja a fejét, az az illuziója, hogy 8—10 tagu banda fújja az indulót. A dallam szép, andalító párisi sanszon, az összjáték tökéletes, ez a „chanteur” igazi művész, tapsokat és sou-kat arat.

Jobbra egy arab poharakkal és tányérokkal bűvészkedik. Tíz-tizenöt tárgyval labdázik egyszerre. Oldalról egy kóbor művész elkészíti a karrikatúrát. Ha olyat írnek róla, mint amelyet ő rajzolt rólam, lecsuknának szeméremértésért. Nők ülnek összevissza, szinte tövig lenyírt hajjal és fiukabátban, cigarettázva, lovaglóülésben, zürzavarva Európa és

Catherine mama kávéháza mellett játéktüzet van. Felnőttek számára.

A francia ugyanis latin fajta s mint ilyen, kedves, könnyű, derűs, játékos. Dolgavégzéssel, irodából, gyárból, üzletből, tanteremből jövet nem rohan ki merülten, morcosan haza, mint a közép-európai, hanem elődöng Páris csudái között. E csudákhoz tartozik a játéktüzet is.

Rendes, közönséges bolt, ahol csak játszani lehet.

A falak mentén automaták állanak. Ötven centimeot vagy egy frankot kell bedobni az automatákba s a szerkezet erre bizonyos ideig működni kezd. Az első automatára például az van rányomva, hogy „Warehouse”. Áruház. Egy üveg-bura, amelynek alján mindenféle számárság hever: töltőtoll, cukor, zsebóra, zsák-bamacska, ceruza. A bura tetejéről daru lóg alá. Miniatur daru, amilyent, természetesen nagyban, kikötőkben használnak. Ha az egyfrankost bedobtuk, a daru öt percre, egy a burán kívül nyuló kar segítségével, mozgathatóvá válik. Ezzel a daruval halászni kell. Alá lehet engedni a fenékre, ahol a tárgyak hevernek s ilyenkor a daru karjai összekukódnak. Akinék szerencséje van, kifoghat valamit.

A következő automata, szintén üvegburában, egy madár, amelyre 50 centime ellenében rá lehet löni. Aki eltalálja, némi jutalmat kap.

A harmadik automata üvegburában elhelyezett futballmezőny, játékosokkal. A pénz bedobása után a mozgatható játékosokat úgy kell irányítani, hogy azok a kapuba rugják a labdát. Öt gól után jutalom.

Ezután öt ugynevezett „Rusada” követ-

Nem köhög többé...

mert segített KRESIVAL, a köhögés biztos ellenszere. Ha meghűlése első jeleire azonnal KRESIVAL-t használt volna, — ami csirájában fojtja el a köhögést, — megóvta volna magát sok szenvedéstől. KRESIVAL a köhögés biztos ellenszere.

KRESIVAL

EZ PÁRIS!

a hozzákapcsolt négy világrész minden nyelvét. Valaki végigtántorog az asztalok között. Szittyá Emilnek nevezik, a háborualatti Budapest legnagyobb kémkedési ügyének, a Konsten-afférnak a hőse. Művészek, színházosok, iparlovagok, elképzelhetetlen hölgyek s mindenfajta tüne-mények az élet cigánysoráról.

A kávéház előtt faszénrel fűtött kályha izzik, halkán szemez a hó, a vendégek egyrésze kihúzódik a kályha mellé, a teraszra és bámulja a fehér, olvadó szemeket.

S ez az egész be van ágyazva Párisnak, a Montmartre és a Montparnasse Párisának változatos szennyebe.

De vajjon Montparnasse lenne-e a Montparnasse szenny nélkül?

Lehetséges volna-e Catherine „mamának” szólítani más milióban?

A világ fővárosa maradna-e Páris, ha egyszer kikéfélnék, mint a csizmát?

Nem piszok ez, kedves hölgyeim. Hanem romantika.

A játékos francia

kezik. Orosz billiárd, pontszámra megy a játék. Aki 5000 pontot elér a 16 percig tartó játék alatt, osztályosorsjáték-jegyet nyer.

A hatodik automata gőzhajó, amelyet torpedóval kell eltalálni. A hetedik... különben nem érdemes valamennyit elsorolni. Csak annyit, hogy az igazi párisi végigpróbálja mind a hányat. A végén pedig odamegy a „mozi”-hoz.

Ez egy automata, amelyben a frank bedobása után villany gyul ki és képek peregnék egymásután. A képek hölgyeket ábrázolnak, néha félmeztelenül.

A vérbeli francia végignéz két-három sorozatot, azután fűtyülve továbbmegy, hazatart és udvarolni kezd a feleségének.

Az újságokban hirdetés jelent meg:

„Kozmetikai szalon keres találmány kipróbálásának céljából 35—50 év közötti lévő hölgyeket. Ez alkalmazás három hónapig tart, ez idő alatt a hölgyek félarca megfiatalítottatik, alkalmazás után a másik arcot is rendbehozzuk.”

Rengeteg jelentkező akadt, arányban azzal a munkátlansággal és nyomorral, amely Párisnak is sajátja. Szomorú anyák mentek félarcukat átvarázsoltatni, hogy gyermeküknek falat kenyerük és fedelük legyen.

Azt mondják a találmány kitünően bevált. Csomó nő járkal most Párisban, akik egyik oldalukon ráncosak, öregek

VILÁG-MÁRKAI!
Egészségre érdekében óvakodjék súlyos utánzatoktól

„OLLA”
GUM..?

betegek, másik oldalukon üdék, kedvesek fiatalok. Élő plakátok, tragikus „sandwichwomen”-ek, akik az előkelő hölgyvilág tájékoztatására arcukon viselik a szalon reklámját.

Egyik oldalukon udvarolni kell nekik, másik oldalukról riadtan menekülni a szeladonok.

Teljes három hónapig tart a kálváriájuk, utána megfiatalítják a másik arcukat is, de miután a természet legyőzhetetlen, mire a másik kész lesz, az egyik már ismét megöregszik, hogy végül utánaöregedjék a párja is és ekkor örökre, menthetetlenül véna nőkké válnak, mert hiszen nekik soha nem lesz pénzük kozmetikáztatni.

Megkóstoltatták velük az ifjuság almáját s azután kirugják őket a paradicsomból.

Van-e megrázóbb szociális kép, mint ezek a félig öreg, félig fiatal nők, akik tehetetlenül, halványan odadobták magukat a pénz, a hiúság, a jólét, a társ-

dalmi igazságtalanság oltárára?

Önérzetes statisztika jelenti, hogy Párisban emelkedett a tejfogyasztás. Évi 365 millió litert vesz fel a sajnáparti metropolis, ugyanígy, hogy ebben az évben az egyik külvárosban külön tejpalaudvart kellett építeni.

Mi indokolja a kimutatás hangjának önérzetességét? Hiszen egy-egy főre összesen 72 liter tej jut évenként. Amiből azután könnyen kiszámítható, hogy Párisban csak a szélsőséges korhatár fogyaszt tejet: azok, akik még gagyognak és azok, akik már gagyognak. A csecsemők, meg az agastyánok.

Egyébként mindenki alkoholt fogyaszt. Apéritifs!... Apéritifs!... — ordítja ezer és ezer plakát, millió és millió cégtábla. A borok és pálinkák, meg pezsgők megszámlálhatatlan fajtáját kínálják, olcsón, színesen, habzón, vagy sürü mézszerűséggel, legyöngítve, vagy felfokozva. Ömlik az alkohol, a szesz édes szá-

ga terjed mindenütt, apéritifs, apéritifs!

Egy élelmes gyümölcskereskedő Páris legnagyobb pályaudvarának, a Gare St. Lazare-nak perronján hatalmas üvegkioszkot építtetett fel. A kioszk falait szőlőgerezdekkel pingáltatta tele. Szőlőt árul — cseppfolyós formában.

A friss fürtöket a fogyasztók szemelátára préselik ki. Egy pohár ujbort két frank.

A forgalom óriási. A párisiak, akik eddig nevettek minden tej- és gyümölcspropagandán, nyeldeklik a kiváló nedűt.

Az alkoholt, ha palulákban adnák nekik, visszautasítanák.

Ellenben az ártatlan gyümölcslét, folyadék képében, elfogadják.

Utána mámorosak, mintha valóban ittak volna. Igazi latinok, többet számít náluk a gesztus, mint a tartalom és el tudnak merülni a légszerű, könnyű illúziókban.

Ezzel is gazdagabbak, mint mi.

Kezdeményezés, amely régóta várat magára

Erdély monografiája füzetes kiadásban

Induljon el nálunk is a nyelvmentő és nyelvmivelő mozgalom

Brassó, december 9.

Két felhívást közlünk alábbi cikkünkben. Mindkét felhívást ugyanazok bocsátották ki s ez is jelzi már, hogy valami tervszerű, összedolgozó munkáról van szó.

Érdemes elolvasni és megfontolni ezeket a felhívásokat. Kétségtelen, hogy érdekesek is. Érdekesek abban az értelemben, hogy olyasmiről szólnak, ami egyetemesen érdekelheti az erdélyi magyar kisebbséget.

És jellemzőek is ezek a felhívások. Jellemzőek azért, mert első és komolyan vehető biztató jelei annak, hogy a közel 15 évvel ezelőtt kisebbségi sorsba sülyedt erdélyi magyarságban mégis csak megindul a rendszeresített és intézményesített kulturmunka. És éppen most, amikor a nagy és hangzatos jelszavak mellett már-már megszűnik az, ami munkának nevezhető, hogy helyet adjon a tartalomtalan és bántó szájkodásnak.

És jellemző az is, hogy ezt a nagyszeműtűt igékező kulturkezdeményezést egy olyan szövetkezet indította meg, amely gazdasági célkitűzésekkel és a gazdasági szervezkedés jegyében született meg. A kisebbségi életnek teljesnek kell lennie, teljes pedig csak akkor lehet, ha

összetevő szálai valóban egybefutnak s kihozzák az élet szövetét és azon a kultúra himjét. Az Ágisz szövetkezet kulturális szakosztálya komolyságról és előrenéző munkaakaratáról tesz tanubizonyságot, amikor a higgadt és értelmes, tervszerű és átgondolt tevékenység felé akarja terelni a magyar közvélemény figyelmét. Hivatásának megfelelő szövetkezeti szervezetet az adott erők és lehetőségek számbavételével és felméréssel és a kulturális erőltényezők bevonásával lehet kiépíteni. Nyilván ez lesz a falumonografiák egyik fontos feladata a többi nem kevésbé fontos és nagy horderejű feladatok között.

Igy és ezért dolgozni nagyon érdemesnek látszik s nem kételkedünk, hogy eredményes munka is lesz az, amit a „munkatársak szövetkezte” végezni fog.

ERDÉLY MONOGRAFIÁJA — FÜZETENKÉNT

Az első felszólítás így szól:

Több mint három évvel ezelőtt indult el a Székelyföldről az a vágy, hogy azt a nagy munkát, amit annakidején Orbán Balázs báró elvégzett, részben ki kellene egészíteni, részben az új idők szempontjai szerint meg kellene ismételni. Ez a vágy meg is érett annyira, hogy pontosan

megfogalmazott célkitűzést kapott: meg kell állapítani, fel kell mérni az erdélyi magyarság helyzetét egy új és a mai viszonyoknak megfelelő monográfia elkészítésével. Ez azonban nagy és sok pénzt felemésztő munka. Fel kell aprózni tehát a munkát és fel kell aprózni a költségeket is.

A munka legyen hosszabb időre tervezett, folyamatos és rendszeres tevékenység.

A költségek felaprózására is van lehetőség: össze lehet hozni az egész Erdélyt felölelő monográfiát gyűjteményes alapon, füzetenként.

A terv tehát már készen volt, a megvalósulás útjára azonban mégsem léphetett. Hiányzott az a keret, amely részben erkölcsi támogatást, részben pedig a szükséges lelkes munkaerőket nyújtotta volna. Most ez is megvan. A brassói ÁGISZ általános gazdasági szövetkezet közművelődési szakosztálya magáévá tette a tervet s bennünket, akik ezt a felhívást aláírtuk, megbízott azzal, hogy a messze előrenéző, érdemes és maradandó értékű munkát utnak indítsuk. Ennek a megbízásnak az értelmében járunk el akkor, amikor felhívásunkat minden magyar lapnak megküldjük azzal a kéréssel, hogy továbbítsa olvasóközönségéhez.

A munkaterv

A kitűzött feladatot az adott viszonyok között csak a székely „kaláká”, a magyar „közmunka”, vagy a szövetkezés gondolata alapján végezhetjük el. Szükségünk van tehát arra, hogy munkára hívó szavunk mindenkihez eljusson, aki célkitűzésünket megértve, segíteni akar. Erősen bizunk abban, hogy hívó szavunk nem marad eredménytelen. Előzetes munkatervünket is ezzel a bizalommal terjesztjük a magyar közönség elé.

1. A falvak nagy számára való tekintettel a közös munka első mozzanataként a történelmi Székelyföldet jelöljük ki, áldozni akarván ezzel Orbán Balázs báró emlékének is, aki a Székelyföld első és eddig teljes monográfiáját megírta.

2. Minden ezren felüli lelket számláló községről külön egy ives, 16 oldalas füzet készül. A kisebb falvakat csoportokba osztva egyives, vagy a szükséghez mérten, nagyobb füzetekben foglaljuk össze.

3. Városokról 2—3, vagy 4 ives könyvecskéék készülnek, de a füzetekkel egyforma mérethet, hogy azokkal együtt is beköthetők legyenek.

4. A sorozat heti folyóiratként „FALU-MONOGRAFIÁK” összefoglaló cím alatt jelenik meg, de minden füzet viseli a község nevét is, amelyről készült.

5. A füzetek előkészítését és terjesztését az erre a célra tömörült munkatársak szövetkezete végzi.

6. Munkatársaink lehetnek a vidéken, falvakban élő lelkészek, tanítók, tanítónők, nyugdíjasok, vagy minden más, a dolog iránt érdeklődő és a munkában hűségesen résztvevő ember. A munkatársak állítják össze a falujukról készülő füzetet a kiküldött kérdőívek utasítása szerint. A füzeteket író munkatársak a maguk füzetében szerzőként szerepelnek. Munkájukért 1—2 ezer lejes tiszteletdíjat kapnak. Ezzel szemben kötelességük az is, hogy minden egyes füzetből

legalább 5 példányt falujukban elhelyezzenek. Az 5 példányon felül elhelyezett füzetek árából 20—30 százalékos részesedést kapnak. Városokon az elhelyezésre köteles példányszám 50. A munkatársak közé tartoznak tehát azok is, akik nem vesznek részt a füzetek összeállításában és megírásában, de a terjesztést a fenti kötelezettséggel vállalják.

7. A füzetek külön címlappal jelennek meg összefoglalóan Csik-, Udvarhely-, Háromszék megyékre, Marosszékre, Aranyosszékre és a csángóvidékre. A címlapokat hivatásos művészek készítik.

8. A beküldött kéziratok egyeztetését, esetleges átdolgozását, vagy átdolgoztatását a „FALU-MONOGRAFIÁK” szerkesztője végzi.

9. Az egyes füzetek ára nem haladhatja meg a 8 lejt. A városokról szóló nagyobb füzetek ára terjedelmükkel arányosan emelkedik.

10. Azok, akik a munkatársak sorába je-

Nyelvmívelés, nyelvtisztítás

A másik felhívás, amelyet ugyancsak a négy név jegyez, Kosztolányi Dezső mozgalmát indítja utnak nálunk is. Ime:

Tizenötödik esztendeje immár, hogy az erdélyi és bánági magyarság kisebbségi sorsba jutott. S a négyévi háború után ez a másfél évtized is csupa zord viszonyt, megpróbáltatást hozott rá, amely megtépázta és a romlás örvényébe sodorta.

Gazdaságilag, társadalmilag folyton sorvad, züllik, pusztul a Romániába szakadt magyarság. Ami azonban ennél is aggasztóbb, rémitőbb: sorvad, züllik, pusztul sajátos népi lelkének és nagyszemű műveltségének kifejező hangszere, kö-

zösség-érzetének legerősebb kapcsa, legnagyobb szellemi kincse, — szépséges, életelő anyanyelve.

A magyar nyelv természetes tenyésztete általában is vésztyűslőn pangani kezdett az utóbbi időben a tömördek idegenség beleáramlása folytán, de kiváltképpen romlik a kisebbségi helyzet mostoha, áldatlan körülményei és kényszerűségei következtében. Napról-napra egyre több idegen szó, meg szólás furakodik anyanyelvünkbe és szorítja ki törzssőkös kifejezéseit szölam- és mondatszerkezetét. Talán még elkeserítőbb mértékben, mint anyavilág, rongyolódunk nyelvünkben. Főként fiatalabb nemzedékeink mind-

EZEN TABLETTÁK

NEURALGINE

JURIST

megrúntetik
a leghevesebb
fejfájást

zagyvább, hamisabb, felemásabb magyarsággal beszélnek. Tízezer nyi idegen szót kapott tanyát és munkát nyelvünkben s ugyanannyi magyar szavunk lett földönfutó és munkanélküli.

A brassói ÁGISZ gazdasági szövetkezet közművelődési szakosztálya, felismerve az ügy életbevágó, igazán közérdekű jelentőségét, elhatározta, hogy felkarolja a szörvénnyosan már minálunk is megindult új nyelvmentő és nyelvmivelő mozgalmat. Javaslataunkra kimondta, hogy kiadja a jó és szép magyarság Kosztolányi Dezső szerkesztésében Budapesten megjelent kézikönyvét és bennünket bizott meg, hogy az itteni szükségleteknek és kívánalmaknak megfelelően saját alá rendezzük.

Ezt a munkát a szerző szíves hozzájárulásával már el is végeztük s ezennel jelöljük a romániai magyar közönségnek, hogy a valóban hűzaggótló, fontos és mindenekelőtt üdvös rendeltetésű könyvecské leghevesebb január hó végéig megjelenik.

Hisszük, hogy ez a népszerű és minden tekintetben közhasznú kézikönyv meleg fogadtatásra talál s uttörője lesz minálunk is annak a lelkes mozgalomnak, amely anyanyelvünk védelmét, minden idegenszerűségtől való megtisztítását, saját szelleme szerinti fejlesztését és művelését, a szép magyar szó tisztogatását terjesztését s a beszéd- és írásmód izléses tisztaságát célozza.

Szerezzen
butoraink
minőségéről
információt
vevőinktől!

CIMJEGYZEKET KESZÉSGEL KÜLDÖNK

SZÉKELY &
RÉTI Butorgyár Rt.
TG.-MUREȘ

FIÓKOK: BUCUREȘTI, BRAȘOV

Diktátor még akad, de kormány már alig

Irta: SILBERMANN JENŐ

Minden országban kormányok mennek, kormányok jönnek, de valamennyien tehetetlenek a gazdasági válsággal szemben, amely rohamlépésben sodorja a fennálló rendszert a megsemmisülés örvényébe. A kormányok e tehetetlensége a helyzettel szemben természetes jelenség. A tényleges hatalmi erők egyszerűen nem tűnnek el egy olyan kormányt, amely érdekeikkel szembeszáll. Bizonyos, hogy egyes kormányok uralma alatt a pártklikkek embereinek fölvirrad a napja és körülülhetik a hatalom husosfazékait, amde a tömegek érdekében, ha akarnak is, akkor se tehetnek semmit, mert ehhez nincs elég erejük. A kormány vagy hiú ségesen szolgálja a hatalmat, vagy e reális hatalom a legkisebb renitenciára azonnal kiüti kezéből a gyeplőt. Az ország szekeré, a kormány csak gyeplőt és ostort forgató kocsis, a ló a nép, de a gazda láthatatlan hatalmi erő: a szekér, a ló, a kocsis, a gyeplő, az ostor tulajdonosa, akivel szembeszállni, akinek hangulatát, szeszélyét, önzését fékezni senki sem tudja. Ha csak el nem ragad a ló, ha csak ki nem ugrik a hámból.

Lehet, hogy minden ló azt hiszi, hogy szavazással ő választja meg a kocsist és kocsist szidja, ha éhes, fáradt és már nem bírja a terhet, az igát. Pedig a kocsis is csak a tőketulajdonos cselédje és csak néha jobb a sorsa a lóénál. Az országok olyanok ma, mint az összetört szekeret, a népek sovány gebék, a kormányok pedig ideges, fejüket vakaró kocsisok. Hajtják, hajtják az egész rozoga rendszert. De hát hiába cserélgetik a kocsisokat. Sokkal bölcsőbb egyik sem lesz a másiknál. A szekér elavult, a gebe beteg. Rendszert, embert, mindent ki kellene cserélni. Nem fogják ezt sehohol önszántukból megtenni. Hanem egyszer holtan összerogy a halálra ostorozott állat, ösztörtörök az egész jármű, vagy pedig valami rejtett életösztön önálló gondolkodásra és cselekvésre serkenti a lovat és bőszen nyertve, kirug a hámból.

Ilyesmí az európai államok sorsa, akár-milyen kormányok jönnek-mennek.

Romániában is éppen most kormányválság van és szavazásra készülődnek. Kormányválság van Franciaországban, Kubában, fenyegethet bármely pillanatban Angliában és ahol éppen nincs kormányválság, ott nyílt diktatura tartja a gyeplőt, anélkül azonban, hogy ez az ország és a nép sorsjavítására a legkevésbé is biztató jelenség lenne. A nyílt diktatura azt jelenti, hogy a lovak többé nem szavaznak, szavazás nélkül ütik őket az ostorral, ebben állapotuk meg a gazda és a kocsis. Nos, ez a módszer sem vezet célhoz. A gazdasági válság megmarad a diktatura dacára is, csak hogy kevesebbet, vagy semmit sem szabad róla írni és beszélni. A diktatura vérgőzbe fojtja a verejték nyomorfelhőit, de a narkózis e kegyetlen fajtája sem örök életű. Alkotmányos kormányzás, vagy diktatura a napi politikai cirkusz programja, ez ugyan semmit sem változtat a gazdasági válságon, amely napról-napra rendületlenül fokozódik.

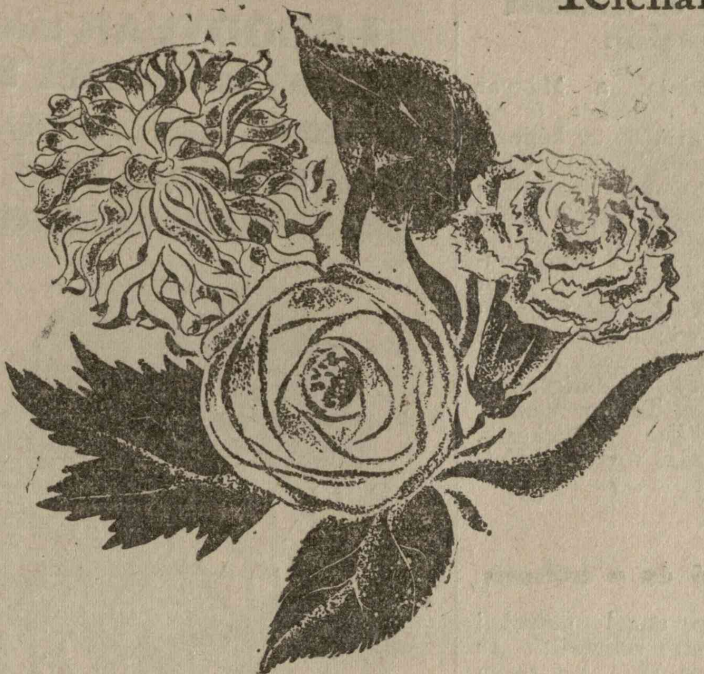
A gazdasági válság ugyanis egy rendszer természet szerinti bomladozása és diktatúrával megállítani ezt a bomlást folyamatosan ugyanannyi, mint egy rothadt, potyos kőrtét dróttal összetartani: akarni. Előbb-utóbb átfolyik a potyos ló a dróthálón is.

Az egyedüli félig-meddig komoly kísérlet a gazdasági válság leküzdésére Amerikában történt. Igen ám, csak hogy a kísérlet, amennyiben produktív, egyenlő a korábbi gazdasági rendszer fokozatos leépítésével és amennyiben nem kezdi ki a régi rendszer dogmáit, akkor nem is lehet eredményes.

A termelés és a fogyasztás egyensúlya tulajdonképpen lehetetlen egy olyan rendszerben, ahol az egyik ember a profitját a másik ember rovására biztosítja. És pedig az ilyen rendszerben az egyensúlyozatlanság, vagyis a válság, pont olyan mérvben fog föllépni, mint amilyen mértékben ez a profit jelentkezik a fog. A termelés és a fogyasztás egyensúlyához pedig annál inkább közeledünk, minél inkább korlátozzuk, szabályozzuk a profitot.

A profit törlése az a határ-ideál amelyről a hanyatló korszak reakciós elemei annyira rettegnek, míg a profitra való korlátlan jog fenntartása a gazdasági válságot, vagyis a termelés és a fogyasztás egyensúlyának meg bomlását napról-napra fokozza.

Átmeneti megoldás csak a profit szabályozása lehetne, és pedig ezt

Richard Hudnut Three Flowers pudere kiegészíti a női szépséget!

Számos nő van, akiknek csodás az alakja, de arcuk nem harmonizál alakjukkal. Richard Hudnut Three Flowers pudere az a kitűnő segítség, amely a természet hibáit korrigálja. Tökéletes tapadó képessége, összehasonlíthatatlan finomsága az arcnál bárszonyosságot, üdeseget kölcsönöz. Richard Hudnut Three Flowers pudert azok a nők becsülik nagyra, akik már sok pudert próbáltak ki és akik meggyőződtek, hogy ez a legjobb. Mindenféle árnyalatban és színben készül. A Richard Hudnut Three Flowers puder minden jobb szakmai üzletben kapható.

Pudra Three Flowers
RICHARD
HUDNUT

Tomcsa Sándor:

FELHŐ IBOLYKA KÖZVITÉZ...

Nem rég az egyik balkáni ország lánya, azzal a kérelem fordultak a kormányhoz, hogy lehessenek ők is katonák. De nem csak amolyan szelid és önfeláldozó műkedvelők, a konyhák és a kórházak körül, — hogy így mondjuk: ne csak a katonaság gyomra meg szíve lehessenek, — hanem annak értelme és célja, igazi puskával, szuronnal, kézi és egyéb gránátokkal és az első kedvező alkalom esetén frontszolgálatot, lövészárkokkal, éhezéssel, koszos fehérneművel, tetűvel (jaj, ne rémülődzenek, hölgyeim, jó lesz már most barátkozni ezzel az ízével) gennyel, latrinával, az ellen-ország ellen-leányainak kispriccelt vérével zubonyukon, egy anyasziv roncsalékával (katonadologi) csizmasarkukon, rokkantsággal, vagy ha kell, egy gödörrel, melybe dobálják őket s úgy öntik hulláikra a meszet, mint gesztenyepüré a tejszínhabot.

Az illető ország kormánya a hölgyek eme óhaját elutasította, mire azok tüntető felvonulásban, felháborodva és zajongva követelték, hogy az emberi egyenlőség örök jogán ők is járassanak legalább bókáig emberi vérben. Ők is gyujtassanak fel békés otthonokat, egy csapással zuzassanak szét koponyákat, szuronyokat forgathassanak meg nemes és állítólag nemtelen emberi szervekben, gyerekeket és gyáva, bűdös, civil némbereket irthassanak repülő- és egyéb e célra szolgáló gépekkel, egyáltalán miféle, disznóság, hogy minden jóban csak a

inflációval, kamatmaximálással, munkaidőmaximálással, munkabér minimálással, az árucikkek árainak, a házbéreknek, stb. maximálásával,

lehetne elérni. Persze, kartellekről, trösztökről, speciális koncessziókkal tulzott vámvédelmet és szinte törvényesített monopol-helyzetet élvező profit-klikkek virágzásáról és az uzsorát harcosló bandákról nem lehetne többé szó.

Valahogyan így meg lehetne alkudni a kocsit húzó lóval, amely megkaphatná abrakját és nem kívánnának tőle lehetetlen teljesítményeket, ki is békülne ideig-óráig a sorsával, kocsisaival és gazdáival.

Csak hogy az effajta szerény reformok realizálása alighanem éppen úgy megtörténik a gazdák csökkenősségén, mint a profit-törlés követelése.

Amerikában a reformok egy részét akarják Roosevelt és Társai megvalósítani és hiába üvölt a reakciós fél-Európa dühös jelzőket az amerikai köztársaság elnöke felé, a tőle megindított kísérlet halad a maga útján és tanulsága feltétlenül érdekes és eredményes lesz. Vagy sikerül bebizonyítania, hogy a profit-szabályozás tisztán pénzügyi reformokkal lehetséges és lassu evolúció útján is lehet közeledni a válságmentes termelés-fogyasztási egyensúly állapotához, vagy pedig úgyis forradalomba fogja torkolni ez a kísérlet az egész országot. Se az egyik, se a másik esetben nem lesz ez a kísérlet történelmileg értelmetlen és céltalan. Az csak nem olyan nagy baj, hogy Roosevelt nem úgy tesz, mint Európában, ahol csak a középosztály és a munkásság

férfiaknak legyen részük?

Az illető ország kormánya most gondolkodik honleányai eme követelése fölött.

Gondolkozzunk mi is...

A hölgyeknek eme akciója mindenestre hadüzenet egy kialakult felfogás ellen, mely szerint a nő a béke, a virág, a simogatás, a megértés, a könny, a szív, a részvét, a hajnal, az őzike és még sok-sok ehhez hasonló fogalom a Szeretet, Jóság és Béke birodalmából. Ha valamely leng, érzékeny szívű, finom és szenzibilis lényű férjnek eme kialakult és általános felfogás ellen lennének és tárgyi bizonyítékai, csak azt hozom fel, például egy ilyen név hallatára, hogy: „Micike”, — szörványos esetektől eltékvintve — mégsem egy szuronyra felcsavart nehéztűzér vastagbele jut eszünkbe, hanem valami zengő, illatos, ragyogó, boldog szédellet efféle összetevőkből, mint: szempár, fodor, majális, alkony, csók, akácillat, kéz a kézben, ásó-kapa stb. Ezzel csak azt szerténem igazolni, hogy sajnálatos eseteket leszámítva, a nő fogalmát alkotó tulajdonságok, sajátságok és érzések általában hiányoznak abból a militarista egységéből, akit jó katonának nevezünk. Mert, bár minden bámulatom, teszem azt, a Mackensené, mégsem röpösöl a szívem, illetve nem fog el a láz arra a gondolatra, hogy ezzel a kétségtelenül nagy és zseniális hadvezérrel kéz a kézben sétálgassak a lankák virágzó almái alatt, miközben a langyos májusi szellő sejtelmé-

türelmét és teherbíró képességét szokták adó- és pénz-, kartell-, meg trösztpolitikával próbára tenni, hanem a finánc-tökések, Morgan és Ford bőrére, kárára és terhére, számlájára és veszélyére próbálgatja a termelő rétegek érdekeit a fennálló rendszer állam-kereteivel valahogyan összhangba hozni. Más szóval Roosevelt amerikai és felteszi a házárd játszmára az egész kapitalizmust. Vagy kibírja a kísérletet, akkor ám életképes még, vagy nem, akkor már életképtelen volt és hát a kísérleti tanulság ezt is megéri.

Tulajdonképpen Európában sem fog kinálkozni egyelőre más megoldás, mint efféle. Fölösleges állást foglalni a rendszer ellen, vagy mellett. Ki kell próbálni, vajjon infláció és az említett fináncreformok mellett talán mégis funkcionálni tud-e a kapitalista rendszer, vagy sem? Azt már kipróbálták, hogy a stabilizáció és a defláció mellett a termelés és a fogyasztás egyensúlyozatlansága katasztrofálisan fokozódott és ebben az irányban megoldást keresni gonosz butaság. Az nem ellenérv, hogy a korábbi infláció egyik-másik bizonyos rétegeknek kellemtelen kísérő tüneteit mutatnak rá. Értjük meg: infláció, egyidejű kamatmaximálás, az aranykényszer árfolyama mellett, munkabérminimálás, munkaidőmaximálás és a cikkek árcsökkentése, azaz a profitnak korlátok közé való szorítása és a pénz olyan instabilitása, vagy relatív stabilitása (nem stabilizációja!) mellett, ami éppen a termelés és fogyasztás igényeinek tényleg megfelel. Más szóval: föl kell áldozni a finánckapitalizmust, a monopol-kapitalizmust acélból, hogy a kapitalizmus és a munkaérték kö-

sen és izgatón libegtető a generális ut pirospettyes ruhácskáját... Ugyanilyen elképzelhetetlennek tartom, hogy például Hamu Pipóke tizennyolc éves, szőke és fehér hajdon, az ő kékeres, alabástromi kezeivel, nagy, könnyes, ibolya-szemeivel és az ő rezedaillatu lelkével, a vasnak és a tűznek abban a fergegében, amit pergőtűznek neveznek, szájában egy rohamkéses gránátöltéséből-gránátöltéséből, a hasukáján előre csusszon az ellenséges drótokig, hogy ott a még megmaradt erőt és eszméletet, talán az utolsó lélegzettel úgy ossza be, hogy egy kétméteres zuávval vivandó ugynevezett kéztusában ő maradjon felül. És aztán kiköpni a vért és sárt és azt vinnyogni: „Isten” vagy „anyám” és ujjal csak csuszni előre és sosem visszafelé, mert egyrészt zárttűz van, másrészt, mert a hadbíróság az ő sarkalatos paragrafusával úgy bil-lentené militarista érzületén Pipóket, hogy ha megint földet érhetne, bizonyára rövidesen a Nobel békédíjjal koszorúznák törekvéseit! Ez a leírás nem tulzott és nem gunyos, lehet keserű, de feltétlen tárgyilagos kulminációja annak a követelésnek, hogy a nők is lehessenek katonák.

Oh igen, a történelem mutat fel „effektív” harcos nőket is, teszem azt, az egrő, nők, Zrínyi Ilona, vagy a szabadságharcok legendás nő-katonái. De ezek ritka és pontosan számoltatott esetek, olykor az övédelem motivumaival és minden bámulatunk, önértetünk és lelkesültégünk mellett, éppen mivoltukból ki-

zött valamilyen átmeneti akkord létesül-hessen.

Tulzó progresszív elemek erre azt mondhatnák, hogy ez lehetetlen. Tulzó regresszív elemek pedig e reformokat a tőke elleni szentségtörésnek minősíthetik. Ezeknek az érveléseknek azonban kevés a jelentősége. A baj ott van, hogy e reformokat Európában keresztülhajtani főképpen azért nem lehet, mert hiányzik ama kormányhatalom, amelyik a finánc-tökével szembe tudjon szállani. Amerikában Roosevelt mégsem a finánc-töke cselédje többé. Európában azonban csaknem mindenütt hiányzik a — a finánc-tökéseknek hatalmasabb — kormány, amely a kocsit, lovat egyszerűen elhajtáná az uzsorás gazda tulajdonából.

Európában a gazdasági válság tehát fokozódni fog. Próbálkoznak kontingen-tálással, importkorlátozásokkal, deviza-rendeletekkel, újabb uzsorákkal, adókkal, a valuták kurzus-csúszása ellenére továbbbi deflációkkal, további munkabérszorításokkal, az ipar céhesítésével, faszizmussal és egyéb abszurdumokkal. Az eredmény: örökös moratórium, a monopol-tökések, trösztök, kartellek kivételével minden üzem leépítése, a fogyasztás további katasztrofális csökkenése, hihe-tetlen nyomorúság... végre is éhhalál. Vagy pedig elragad a ló, kirug a hámból, és fölborítja a szekeret, nyakát szegi a kocsis és a megvadult ló szét is taposhatja a gazdáját. Még ma sietnek egyesek az új kormány husosfazékaihoz, amde el-jöhet az idő, amikor Európa országaiban nem akad többé senki, aki a kormány-zást vállalni merje, még a diktatúrát se.

Súlyólag feltétlen szánalmat érzünk soruk iránt, ami kizárja az apotheózis maradványait, mely nélkül minden emberhalál ocsmány és felelőtlen gyilkosság.

Aztán a régi háborúk! A tengerzöld ruhának lepke szellőtől való poctikus lebegésétől egészen az 1914-iki első mámoros rohamokig, mi volt a háború a maihoz képest? Mi volt a háború részleteiben, eszméjeiben és következményeiben és mi volt a háború értelmében és bent a szívében?

Erre hasonlatot nem is lehet találni.

Mert kétségtelen, hogy ha azt a közép-kori lovagot fültővön suvasztották, csak olyan vér folyt be a páncélja alá, mint önnök, vagy nekem, de a középkortól oda kulturálódunk, vagy legalább is oda kellett volna kulturálódunk, hogy míg az a buzogány a középkorban egy harcost sebített halálra, addig a mai időkben a repülő géppuska-golyói embereket lyukgatnak szitává.

És most egy balkáni ország leány-hadserege a középkor felé akar masírozni, tegyük fel, hogy el is indulnak. Ők mennek-mendegélnek, mi pedig próbáljuk megnézni, hogy hova is fognak elérni.

Mivel hirtelenjében balkáni leánynev nem jut eszembe, kísérik figyelemmel Felhő Ibolyka közvitéz sorsát. Ez a név nem tendenciózus, nem lokális, vagy faji jelentőségű, itt egy női közvitézről van szó, aki éppugy lehetne Clara von Stubenberg, Claire Deauville, Edith MacDonald, vagy ha úgy tetszik, Grün Dóra is.

Tehát megvan a nők katonakötelezettsége és hogy hétférföldes csizmával, rohanjunk, megvan már a háború is, de Felhő Ibolyka még mindig civil. Szelíd, csendes leány, 19 éves, egy gyárban könyvel, ő tartja el özvegy anyját. Nem élnek szennációkban, de „megvannak hál-istennek”, cicával, kanárral, jó bivaly-teszes kávéval, ritkán mozival, gyakrabban a könyvek csendes örömeivel és egy bizonyos Lacival, aki ugyanabban a gyárban levelező és aki komolyan jár a házhoz. A mama egy puha, jóságos öregasszony, az örökléké otthonulók megható naivitásával, az életéről csak annyit tudja, amennyit az ablakból lát belőle. Mindene a lánya és ez nemcsak érzelmi-leg értendő.

Szóval háború van, de ez az otthon egy békés sziget. A lány rémületét, borzalmát és aggodalmait a kalapjával együtt leteszi. Egyik nap azonban tulzottan vidám. Ebéd után csak úgy odaveti az anyjának:

— Anyukám édes, holnapra készíts ki friss fehérneműt, megyünk sor alá.

A mama kezében megáll az almáspité, szeme kitér, de még csak az ösztönszerű sejtés remegteti meg.

Másnap Ibolykát alkalmasnak találják a gyalogsághoz.

A többi filmszerűen pereg.

Ibolyka egy hónap múlva bevonul.

Megfürdtek, megnyirják, „csillagot rug”, vizet hord, udvart söpör, gyomor-fájás ellen kap szemcseppet és szemgyulladás ellen hajtót, aztán mikor így alkalmassá válik, beteszik a „menetbe”.

A fronton.

Hazulról levelek:

„...én jól vagyok, pénzem is volna, de Lacival nem tudom, mi van. Ugy sorvad, mint a gyertya

Anyád.”

„...én jól vagyok, de anyáddal nem tudom, mi van. Azt hiszem, éheznek. Tegnap szűzát becsempésztem a kezításkájába, de észrevette és ma visszaadta. Azt mondja, neki már nem kell semmi. Téged szeretne látni.

Laci.”

Frontszabadság.
Itthon két halott.
Ott kint — több.
Ismét a fronton.
Váll-lövés.
Operáció.
Operáció.
Operáció.
Amputálás.
Fegyverszünet.
Békekötés.
Forradalom.
Rend.
Konjunktura.
Zuhanás.
Nyomor.
„Nyomorék rokkant vagyok, instálnék valamit.”

Egy rikkanás: „Anglia minisztere nőke még az 1934-iki világháborúnál is rettegetesebb háborút jósol!”

Egy cikkből: „Nemrég, egy északi ország gyermekei azzal a kéréssel fordultak a kormányhoz, hogy lehessenek ők is katonák...”

★

Hát ezért, kedves balkáni hölgyeim? Akkor már ennél még a mai férjhez, meucetel is jobb.

Békely László és társulata Olaszországban

Békely László társulata, a Magyar Szivárvány, a magyar muzsikát, táncokat és szokásokat mutatja be 20 képben, amelyeket részben Emőd Tamás önállóan írt, részben pedig magyar klasszikus műveiből dramatizált. Minden egyes kép nem csupán etnográfiai bemutatás, hanem egy kis történet is. Az egyik mulatságos, a másik komoly. A zenét Nádor Mihály komponálta. A társulat negyven tagból áll. Január 2-án indulnak Olaszországba. Január 5-én játszanak először Milánóban, a Teatro Filodrammaticonban, azután Genova, Padova, Torino, Verona, Bologna, Firenze és Róma következik, majd Svájc, Németország, Ausztria, Hollandia és Dánia.

A gordiusi csomó és a háború

Sommerset de Chaire angol politikai író nemrég Budapestre érkezett. Az alig 22 éves fiatalember, aki Ausztrália volt angol kormányzójának fia, már három évvel ezelőtt ismertté tette a nevét Angliában Impending Storm (Fenyegető vihar) című könyvével, amely a háború utáni Európa s a világ súlyos helyzetével foglalkozott és megjósolta, hogy a kaotikus helyzet gordiusi csomóját csak karddal, vagyis háborúval lehet megoldani. De Chaire Budapesten nagy figyelemmel kísért előadásokat tartott és a magyar helyzet tanulmányozását folytatta.

A GOODYEAR művek állandóan a legnagyobb kitartással dolgoznak pneumatikáik tökéletesítésén. Ha GOODYEAR autógummit vásárol, biztosítva van arról, hogy a tökéletesítés legutolsó eredményeit szerzi be és pénzéért az ellenállóképesség, vontatóképesség és tetszetős kiállítás legmagasabb fokát kapja.

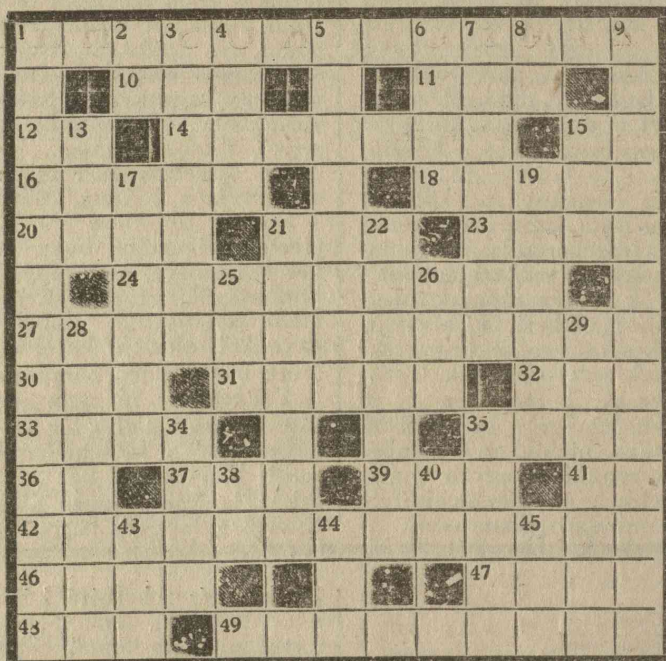
Takarékoskodjon tehát, vásároljon csakis GOODYEAR autógummit

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

Kosztur Erzsébet (Zernest) munkája.

Vízszintes sorok: 1. Román eredetű francia író, 10. Érzékszerv, 11. Vadász teszi, 12. Azonos mássalhangzók, 14. Fém, 15. Pesti ujságim rövidítése, 16. Idegfájdalom, 18. Vissza: erdélyi város, 20. Magyar származású olasz tábornok, 21. Szakít, 23. H. I. N. H., 24.nna, regényíró, opera író, 27. Etnológus, afrikai utazó, 30. Fordítva: férfinév (ékezet hibás), 31. Ige, felszólító módban, 32. T. C. S., 33. Lengyel város (fon.), 35. L-el az elején: női név, 36. „Nóta” mássalhangzó, 37. Óra idegen nyelven, 39. Erőgyengeség, 41. Tagadószó, idegen nyelven, 42. Francia író és egyik műve, 46. Vissza: kvarc (ékezet hibás), 47. Vissza: szokás (z=s), 48. Vissza: ige, 49. Zsidó nemzeti irányzat (z=c).

Függőleges sorok: 1. Három szó: 1. Kopár épület, 2. Így kiáltott fel Kolumbusz, amikor Amerikát meglátta, 3. Erődtmény, 2. Biztató szócska, 3. Ford.: id. női név, 4. Ige, feltételes módban, 5. Tauris papnő neve (fonetikusan), 6. T. L. O. A., 7. Papok laknak benne, 8. Római pénz, 9. Óskori állat, 13. Vissza: ige, felszólító módban, 15. Utaltvány, 17. Árkot húzó, 19. Velencei hid, 21. Kukorica, 22. Két szó: 1. Pápák nevei, 2. Angol író, tört. író, 25. ... ma (betegség), 26. N. S. S., 28. R-rel a végén, löfegyver (a negyedik és ötödik betű felcserélve), 29. Vissza: tőzsei szokás (középső betű felesleges), 34. Orosz ital (a végén i-vel, idegen nyelven), 35. Teljes, ép, 38. Feltételes szócska, 40. „Faj” mássalhangzó, 45. ... csen,

montenegrói hegy, 44. Folyó, idegen nyelven, 45. „Vagyok” latinul.

Megfejtésül elegendő a vízszintes 1, 27, 42 és a függőleges 1, 5, 9 sorok beküldése. A Vasárnapi Lapok 1933. nov. 26-án megjelent számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1. Lindberg (h), 18. Arábia, 39. Szodoma, 58. Göbbels, 61. Iv-lámpa, 72. Arabella.

Függőleges sorok: 1. Leningrad, 2. Ilonka, 4. Dreifuss, 23. Edinburg (h), 26. Utazik, illem.

Helyes megfejtést küldtek be:

Gergely Anna, Brassó. Adorján Ágoston, Brassó. Arató Gyuláné, Brassó. Dr. Fregoliné, Brassó. Julinszky Jánosné, Brassó. Gábor Pálné, Keresztvár. Szegedy Zoltán, Brassó. Keresztész Lili, Brassó. Kiss Aladár, Brassó. B. Princz Mici, Brassó. Hankó Ili, Brassó. Kocsárdy Erzsébet, Brassó. Jurák Editke, Brassó. Strul Nusi, Brassó. Baróthy Zoltán, Brassó. Kurta Lajos, Brassó. Demeter Dező, Brassó. Vass Teréz, Brassó. Demeter Irén, Brassó. Aronsohn Arnold, Brassó. Elephánt Béla, Brassó. Szikszay Zoltán, Brassó. Fürstner Rezső, Brassó. Tere Imre, Tövis. Szalontay Béláné, Székelykeresztúr. Bálint Dávidné, Brassó. Berkesy Ferenc, Kelemen Mária, Brassó. Neumann Magda, Kolozsvár. Matta Bálint, Gyergyószentmiklós. György Sándor, Csikdánfalva. Winkelmayer Ottóné, Kolozsvár. Willi Herter, Zernest. Benedeky Margit, M.-királyfalva. Molnár Hainalka,

Brassó. Vince Jánosné, Gyergyószentmiklós. Dr. Gersch Hillelné, Nyárádtk. Szombath Margit, Marosludas. Márkus Máttyás, Egrespatak. Büchspanner Emil, Rátosnya. Farkas Edith, Dédabiztra. Gidró Irénke, Csikkarcfalva. Pajorné Beke Etelka, Tatrang. Gidály Bandi, Székelykeresztúr. Fekete Árpádné, Kézdivásárhely. Bányász Gábor, Marosujvár. Pálmaj Béla, Páva. Ganz Rella, Kolozsvár. Csutak Lajosné, Kovászna. Farkas Dezső, Piatra Neamț. Kaszab Klára, Arad. Schlett Piroksa, Zilah. Miklós Sándor, Sepsiszentgyörgy. G. E. Ditró. Hermann Erzsébet, Kolozsvár. Lichtenstein Magda, Borosjenő. Balogh Pál, Arad. Biró Domokos, Felsőfálva. Princz István, Brassó. Moskovits Jolán, Torda. Kardos Jenő, Szatmár. Drottelf Adél és Hadnagy Ilonka, Tekerőpatak. Hamlet Lilly, Hidalmás. Uhl Klára, Kovászna. Serban Milly, Torda. Zollner József, Bukarest. Springer Lili, Gyulafehérvár. Bogdán Árpád, Szatmár. Blatt Mária, Kolozsvár. Fieger Dánielné, Nagyszeben. Csusz Etelka, Brassó. Illyés Judith, Nagyszeben. Tuzson Erzsébet, Brassó. Fazakas István, Brassó. Neuhauser I., Rozsnyó. Bitay Ilona és Mária, Brassó. Wokurka Olga, Brassó. Laiber Dénes és Polacsek László, Csikszentdomokos. Weisz Gyula, Zilah. Vadász Mici, Tekerőpatak. Tancos Balázs, Csikmindszent. Sándor nővérek, Illyefalva. Struhl Jenő, Szárhegy. Tamás Miklós, Homoródszentmárton. Lengyel Piroksa, Medgyes. Csog Sylvia, Calan. Bonti Emmus és Ilus, Dobra. Salamon Béla, Zálha. Varga Endre, Ploesti. Nagy Ilona, Bethlenszentmiklós. Stein Ferenc, Curtea de Arges. Ifj. Götz Kálmán, Szentivánlaborfalva. Ambrus Iluska, Kászonfelfiz. Hollós Gabriella, Sepsiszentgyörgy. Schlesinger Laci, Nagyvárad. Pádár Zoltán, Apáca. Székely Irénke, Felsőtömös. Sándor Gyula, Zernest. Szabó Józsa, Kovászna. Kósa Rozália, Sepsiszentgyörgy. Ugron Árpád, Kovászna. Ujvárossy Ernőné, Brassó. V. Rechen-der Erzi, Ploesti.

A három jutalomkönyvet sorsolás útján a következők nyerték:

1. Tuzson Erzsébet, Brassó.
2. Fiegl Dánielné, Nagyszeben.
3. Bogdán Árpád, Szatmár.

Tizezer tornász és ölvézezer vésző

Megtörtént már a döntés arról is, hogy hol fogják megtartani a budapesti tornászvilág bajnoksági versenyeket. Illetékes tényezők az Újpesti Varsenypálya mellett döntöttek, amelynek hatalmas arányai és építményei lehetővé teszik a versenyek méltó keretben való lebonyolítását. Az eddigi tervek szerint a meglévő két nagy fedett tribün további hatalmas tribünökkel egészítenék ki, úgy, hogy több mint 50.000 nézőnek lesz helye a versenypályán e világversenyek alkalmából. A pálya belső mezőnye pedig 10.000 tornász egyidőben való felállítására és egyszerre való működésére nyújt lehetőséget.

Hallatlanul sok anyagot emésztenek fel a divatos estélyi ruhák

*

A divatfrontról szóló jelentések — úgy látszik, a krízis ellenére is — a hölgyközönség legnagyobb érdeklődésére tarthatnak számot. Legalább is ezt mutatja a divatlapok és mindennemű divattudósítások hatalmas és pazar kiállítású decemberi felvonulása.

Ezek a tudósítások minden józan logikát meghazudtolóan, éppen ma, az anyagoknak, formáknak, színeknek és díszítéseknek olyan káprázatos sokféleségéről számolnak be, hogy a szegény és pénztelen érdeklődőnek méltán ég felé mered a haja. Ha azonban alaposabban belekintünk a „felséges” divat berkeibe, az megnyugtatóbb eredményekre vezet.

Ma a ruha két legfőbb követelménye: az anyag és a vonal. Anyagban legkedveltebbek a finom, puha, bolyhos szövésű angora szövetek, selymek közül a fénytelen marokén és a nem tulerős főnyű szatén. Szatént szívesen használnak délutáni ruhákhoz, matt és fényes kombinációban. A délutáni és vacsorázó ruhák mellett — december lévén — az estélyi ruhák kerültek különösen előtérbe.

Az estélyi ruhákat egyszerű vonal, de hallatlan anyagbőség jellemzi. Anyaguk: szatén, bársony, már, brokát. Színük: piros, zöld, de leginkább fehér, vagy fekete. Vonaluk: szigorúan testhez simuló a szoknya tértől bő redőkbe omló.

A ruhák, eltérően az eddigi módszertől, ugyiszlán csak ferdén állított anyagból szabhatók. Éppen ez a ferde anyagból szabott egyenes vonal adja a ruhák simuló vonalát és pazar omlását. Díszítést csak a vállakon látunk, toll, csokor, virág, vagy lebegő, szárnyszerű ujjak alakjában, ami mindenképpen a váll kihangsúlyozására szolgál.

Nagy leleményességről tanuskodik meg a szebbnél-szebb csattok, úgynevezett klipszek alkalmazása, amelyek feltétlenül emelik, különösen a fekete ruhák hatását. Estélyi kabátok, vagy egészen rövid, gallérszerű kabátok, vagy hosszú, földig érő, dusan prémezett köpenyek.

Ezek azonban számunkra csak mint távoli exotikumok jönnek tekintetbe, mert mi örvendünk, ha ruhatárunk számára a tényleg szükséges darabokat csinosan és izléssel állíthatjuk ki.

Kozmetika

Rovatvezető:
Dr. med. HERSKOVITS ERZSI

A téli sportok kozmetikája

Az utóbbi években nagy divatba jött a téli sportok újabb feladatok elé állítják egyrészt a közönséget, másrészt pedig a kozmetikus orvost. Mert míg annakelőtte, csupán azok voltak kitéve a téli időjárás viszontagságainak, akiket foglalkozásuk kényszerített a tél hidegének elviselésére, ma már az addig meleg szobában ülők is kiteszik magukat a téli szélnek, a hóviharnak, a fagnak és a nedvességnek.

Ma már az úgynevezett „jó társaság” és különösen a nők is részt vesznek a különböző téli sportokban s minthogy testük nincs még megvédve a szabad téli teherkezdés ellen, egészen természetes, hogy a kozmetikus orvos pácienseinek nagy része éppen közülük kerül ki.

A téli sportok kozmetikája legtöbb esetben az arcból fokozottabb védelemből merül ki. Ez ugyanis egyetlen testrészünk, amelyet a téli sportok üzése közben semminemű ruházat sem takar s így ki van téve a szélnek, hónak, esőnek, nedvességnek és a magaslati nap sugarainak.

A szél, a hó, az eső durvává, érdessé, hámlóssá, sőt igen gyakran foltossá teszi a kellően nem védett arcot. A magaslati téli nap viszont még sokkal veszedelmesebb, mint a tavaszi napsugár, mert a téli naptól elhívott szeplők és májfoltok sokkal erősebbek és tartósabbak mint a tavasziak s amellyel a téli nap még durvábbá is teszi az arcot.

Aki tehát arcbőrének simaságát, barosságát és folttalanságát meg akarja őrizni, annak ismernie kell azokat a védő-eljárásokat, amelyeket a téli sportoknál alkalmazunk. A sportoló egyén helyesen teszi, ha arcbőrére hideg vízzel való mosások után edzi. Mielőtt turára indulunk, arcbőrünket okvetlenül át kell

kennünk egy vékony réteg védőkenőccsel, amire hasonlóképpen vékony puderréteg kerül.

Téves egyes laikusoknak az az állítása, hogy a sportoló nő arcának nincs szüksége puderre. Ellenkezőleg! A krémrelegyen helyetfoglaló puderréteg, de annál hatékonyabb védőburkolatot képez, ami az érzékeny arcot a szél, a nedvesség, de még a nap hatásától is megvédi, sőt még a fagyás megelőzésében is szerepet játszik.

A használt krémnek természetesen teljesen ártalmatlannak és megfelelő zsírosságúnak kell lennie, mert minden arc-bőr zsírossága különböző s ennek figyelembevételével kell a védő-kenőcsöt is előírni.

A téli sportok kozmetikája másodsorban a végtagok ápolását és megvédését tartja feladatának. Itt legelőször a kezekre kell különös gondot fordítani, mert legkivált a sisportnál a kezek kisebb, vagy nagyobb mértékben való megfagyása (vörös kezek!), a kéz bőrének eldurvulása igen könnyen bekövetkezhetik.

A lábak elfagyásának veszélye szintén igen fenyegető a téli sportoknál.

Mindezeknek elkerülésére ajánlatos mindenekelőtt a kellő gyapjúharisnyák és gyapjúkesztyűk viselete, turák után pedig igen jó szolgálatot tesznek a váltakozó hideg-meleg fürdők, amik mind a kéz, mind pedig a láb megvédését nagyban elősegítik. A fürdők után ajánlatos a végtagokat rövidebb vagy hosszabb ideig masszírozni.

RÁDIÓ-ÉLET

A hét rádió-műsora

Az éther színe-java

SZIMFONIKUS HANGVERSENYEK

Bécs, vasárnap 11: Bach-művek.

Lipce, vasárnap 12.30: Bach-kantate.

Bécs, vasárnap 16.30: Haydn-vonósnégyes.

Prága, vasárnap 20.55: Ünnepi hgv.

Bukarest, vasárnap 21.30: Zenekari hgv.

Hilversum, vasárnap 21.55: Zenekari hgv.

Varsó, hétfő 21: Szimfonikus hgv.

Bécs, hétfő 22: Mendelssohn-hgv.

Laibach, hétfő 22.30: Csajkovszky-hgv.

Strassburg, hétfő 22.30: Filharmónikus hgv.

Oslo, kedd 21: Strauss-hgv.

Bukarest, kedd 21.20: Szimfonikus hgv.

Brüsszel, kedd 22: Beethoven-hgv.

Prága, szerda 20.25: Mahler-hgv.

Berlin, szerda 22: Bruckner-hgv.

Strassburg, szerda 22.15: Missa Solemnis.

Prága, csütörtök 20.50: Csajkovszky-szere-nád.

Belgrád, csütörtök 21: Szimfonikus hgv.

Palermó, csütörtök 21.30: Szimfonikus hgv.

Bécs, csütörtök 22: Zenekari hgv.

Prága, csütörtök 22.15: Smetana-hgv.

Stockholm, péntek 20.30: Beethoven-hgv.

Bukarest, péntek 21: Szimfonikus hgv.

Milánó, péntek 21: Kamarazene.

Bécs, szombat 20: Énekari hgv.

Bécs, péntek 22: Szimfonikus hgv.

Prága, szombat 22.30: Liszt-hgv.

Strassburg, szombat 22.30: Zenekari hgv.

OPERÁK ÉS OPERETTEK

Frankfurt, vasárnap 21: A pincemester.

Bécs, vasárnap 21: A spanyol pacsirta.

Milánó, vasárnap 21.30: Glória.

Róma, vasárnap 21.45: Öfensége keringőt táncol.

Brüsszel, vasárnap 22: Monsieur Beaucaire.

Bozen, hétfő 20.50: A bohémek.

Belgrád, hétfő 21.40: Werther.

Varsó, kedd 21: Pillanatkísasszony.

Bécs, kedd 21: A halott szemek.

Hamburg, kedd 21.05: A kedves fészek.

Palermó, kedd 21.30: Rigoletto.

Milánó, szerda 21.30: Cérevics.

Róma, szerda 21.40: Carmen.

Darenty, csütörtök 22: Operetta.

Darenty, péntek 22.20: Carabin kísasszony.

Brüsszel, szombat 21.30: Walktörök.

Vasárnapról - vasárnapig

Vasárnap, december 10

BUKAREST. 10: Istentisztelet. 11.50: Vallásos előadás. Egyházi zene. 12: Szimfonikus gramofonon. 14.15: Könnyű zene. 17: Mezőgazdasági előadás. 18: Vegyes zene. 21.30: A stúdió zenekarának a hgv. 22: Előadás, majd a hgv. folytatása. 23: Hgv. — BUDAPEST. 9.30: Hírek. 10: A rádiókiállítás látogatóinak üzenetei. 11: Istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 13.25: Az operaház zenekarának a hgv. 15: Gramofon. 16: Mezőgazdasági óra. 16.45: Zenekari hgv. 17.30: Ifjúsági előadás. 18.30: Novella. 19: Rádiósorsjáték. 20.05: Sáray Elemér és cigányzenekara. 20.25: Vidám csevegés. 21.10: Sport és löversenyeredmények. 21.30: Vigjáték. 23.15: Esti hírek. 23.30: Táncmuzsika. — BÉCS. 9.05: Gramofon. 11.50: Dalok és áriák. 17.45: Délutáni hgv. 17.45: Hgv. 20: Énekari hgv. 21: Fall Leó „Spanyol pacsirta” c. operettje. 23.30: Gramofon.

Hétfő, december 11

BUKAREST. 13: Hírek. Gramofon. 14.15: Könnyű zene. 18: Hgv. 19.14: Dalc. 20: Rádió szabadegyetem, gramofon, előadás. 21: A Metzner vonósnégyes hgv. 21.50: Előadás, majd dalc. 22.15: Szakszónszóló. 23: Román nemzeti zene. — BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás. 13.05: Az állatvilág zenészek hgv. 14.50: Gramofon. 17: Asszonyok órája. 18: Novella. 18.50: László Imre magyar dalokat énekel. 20.15: Eber Antal dr. előadása a világjárásról. 20.50: Nagy dalc. 22: Hírek. 22.20: Az operaház zenekarának a hgv. — BÉCS. 12.50: Népies táncok gramofonon. 13: Hgv. 16.50: Kamarazene. 20.25: Tarka est. 23.30: Jack Payne táncmuzsikája.

Kedd, december 12

BUKAREST. 15: Hírek, gramofon. 14.15: Könnyű zene. 18: Vegyes zene. 20: Rádió-szabadegyetem. Gramofon. Előadás. 21: Edgar Istváty daestje. 21.20: Szimfonikus hgv. 22: Előadás. — BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás, aktuális előadás és gramofon. 13.05: A Weidinger zenekar hgv. 17: Gyermek órája. 18: Előadás. 18.30: Zongorahgv. 19: Munkások órája. 20.30: Wagner „Trisztán és Izolda” c. operájának II. és III. felvonása. 24.15: Antonio Widmar olasznyelvű előadása. BÉCS. 12.50: Hgv. 14.10: Híres művészek hanglemezei. 18.15: Hgv. 23.25: Bármuzsika.

SZERDA, DECEMBER 13.

BUKAREST. 13: Hírek, gramofon. 14.15: Könnyű zene. 18: A stúdió zenekarának a hgv. 20: Rádió-szabadegyetem, előadás, gramofon. 21: Marcell Gall hegedű-hgv. 21.30: Előadás, majd dalc. 22.15: Táncmuzsika. 23: Román zene. — BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás, aktuális előadás, gramofon. 13.05: A postás-zenekar hgv. 14.30: Rádió-hgv. 17: Előadás a fényképezésről. 18: Az operaház zenekarának a hgv. 20.45: Zongora-hgv. 21.30: Színelőadás. 22.15: Hírek. 22.35: A székesfővárosi zenekar hgv. 24: A Hetényi-Buday-Sebő művésztrio hgv. — BÉCS. 12.30: Híres művészek hanglemezei. 13: Déli hgv. 18.20: Modern osztrák zeneszerzők művei. 20: Katonazene. 23.45: Táncmuzsika.

Csütörtök, december 14.

Bukarest. 13: Hírek, gramofon. 14.15: Könnyű zene. 17.15: Gyermekelőadás. 18: Vegyes zene. 20: Rádió-szabadegyetem, előadás. 20.40: Opera, gramofonon. — Budapest. 7.45: Torna.

gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás, aktuális előadás, gramofon. 13.05: A Szervánszky szalonzenekar hgv. 14.30: Vokálkvartett. 17: Ifjúsági előadás. 18.30: Gramofon. 20.20: Rádió-hgv. 21.25: Előadás. 22: Katonazene. 23.10: Hírek. 23.30: Hgv. 24: Magyar Imre és cigányzenekara. — Bécs. 12.30: Hgv. 14.10: Híres művészek hanglemezei. 16.55: Operettsláger, gramofonon. 20: Szimfonikus hgv. 23.30: Hgv.

Péntek, december 15.

Bukarest. 13: Hírek, gramofon. 14.15: Könnyű zene. 18: Hgv. 20: Rádió-szabadegyetem, gramofon, előadás. 21: Szimfonikus hgv. 21.50: Felolvasás, majd a hgv. folytatása. — Budapest. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás. Aktuális előadás, gramofon. 13.05: Szmirnoff Szergej és balalajkazenekara. 14.30: Gramofon. 17: Előadás. 17.20: Helyszíni közvetítés a rendőrkaszányából. 18: A rendőrszenekar hgv. 18.40: Lotz Károly centennáriuma. 20.10: Központi színielőadás. 20.30: Opera, majd Rác Béla és cigányzenekara. — Bécs. 12.30: Stíriai dalok. 13: Hgv. 16.50: Operarészletek. 20: Könnyű zene. 23.40: Hgv.

Szombat, december 16.

Bukarest. 13: Hírek, gramofon. 14.15: Könnyű zene. 17: Előadás gyermekeknek. 18: A Ghinda-dzsezenekar hgv. 20: Rádió-szabadegyetem, gramofon, előadás. 21: Dal-hgv. — Budapest. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás és gramofon. 13.05: Hgv. 14.30: Bertha István és szalonzenekara. 18: Rádiósorsjáték, majd tarka est. 20.30: Mit tizen a rádió? 21: Lehár-hgv. közvetítése Bécsből. 22.30: Hírek. 22.50: Gramofon. 23.45: Tolla Arpad és cigányzenekara. Szánthó Gyula (ének) közreműködésével. — Bécs. 12.30: Hgv. 14.10: Híres művészek hanglemezei. 17: Mandolin-hgv. 18.35: Norvég dalok. 20: Dal-hgv. 21: La-hgv.

Kérjen

Őrölt sőt és kristálycukrot

csakis olyan papírszakban, mint a cementzsákok. A papírszakok erősek, tiszták, áthatlanok és olcsóbbak, továbbá megővjék tartalmukat a nedvességtől és sok más előnnyel is bírnak.

Követeljen tehát csakis papírszak csomagolást

Halló! Vidék!

Kérje azonnal képes, díjtalan árjegyzékünket:

Órák, optikai cikkek, töltőtollak és ceruzák, kések, ollók, borotválkozó-, manikűr- és dohányzókészletek, játékok, mindenemű aláírástárgyak stb.

Magazinul „EL”
Soc. Au. Rom.
Bucuresti, Strada Doamnei 7.

Kedvezményes árban a B. L. tisztelet olvasói részére 204 Lej helyett csak 99 Lej.

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

Írta: Dr. Keilner Dániel sportorvos. — E mű 200 oldal 42 ábrával jelenik meg. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Író- és számológépek szakszerű javítása

ifj. Tódor János

volt főműszerész a bucaresti underwood írógépek képviselőjénél.

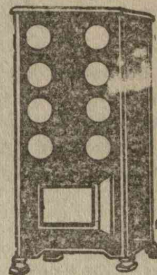
Brassó, Cal Victorrei (v. Kut utca) 46

Fűtőcsöveinek hatása folytán a

ZEPHIR

KÁLYHA

a levegő vízszintes fűtését eredményezi, miáltal főleg a szoba alsó levegő rétegei melegeknek át, ellenében sok más levegő-fűtéssel, amely hiábavaló módon a szoba mennyezetét fűti.

Képviselő:

Thomas, Scheeser & Galtz
Brassó.

OLVASSA EL,

BARADLAI LÁSZLO:

A VÁLTOZOTT
VISZONYOK
MIATT...
c. regényét

Az elsodort ifjúság drámai erővel megírt jankiadása

Ára 60 lej

Kapható vagy megrendelhető a
Brassói Lapok Könyvosztályától
Brassó, Kapu-utca 56-58 szám.

**Ha a minőség jó,
akkor az áru olcsó!**

E jelszavunk jegyében kezdjük meg hagyományos

karácsonyi vásárunkat

mely alkalommal számoltunk a mai csökkent vásárlóképességgel és árainkat nagy anyagi áldozatok árán oly mértékben szállítottuk le, hogy ezen alkalmi vásárlás lehetővé teszi a hölgyeknek, ugy saját szükségleteikre, mint ajándékciklokra a legjobb minőségű

kabátok-, szövet- és selyem-ruhák, bluzok és pongyoláknak

kevés pénzért, gond nélkül való beszerzését. Ezen kedvezményes árszállítás raktárunkon levő összes cikkeinkre vonatkozik.

Estélyi ruhák nagy választékban!

SÁMUEL

(volt FENYVESI és SÁMUEL)
ruháruház, Brassó, Buzasor 4.

Olcsó karácsonyi vásárunkra

ujra eljönnek kedves, megelégedett vevőink és újakat hoznak magukkal.

Ide! karácsonyi vásárunkra is megvannak a jóminőségű olcsó meglepetéseink

Ten/sz flanel - - - - -	16
Barchendek - - - - -	29
Flanelok - - - - -	37
Fehérnemű tussorok - - - -	33
Vászonok, schifonok - - - -	25
Montirozó bársony minden színben	55

Crepe satin 165
minden színben LEI

Hibátlan Crepe de chine 66
prima minőségben LEI

Alsólepedők - - - - -	49
Paplanlepedők - - - - -	75
Zephirek, szőttek - - - - -	15
Ingzephirek - - - - -	22
Ingpouplinok - - - - -	49
Fűzőny-tussorok, duplaszéles -	49

Gyönyörű pizsama- és pongyolaanyagok, paplanok, asztalneműk, trikóanyagok, harisnyák és még sokfel nem sorolható cikk bámulatosan olcsó áron

KERTÉSZ TESTVÉREK
utóda cégnél, Brassó, Kapu-u. 26

Az inyesmester szakács-könyve

Kétszáz kitűnő befőzési recept a háztartási konzerv-készítés minden fajtájából. Ez a hatalmas kötet, összesen 2500 étel és ital készítését írja le. Ára csupán 144 lej. Portó 20 lej. Utánvét 170 lejbe kerül. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a forrón szeretett jó feleség, gyermek, testvér, rokon

Ballig Jánosné

szül. Wintersteiger Elvira

életének 23-ik és házasságának 8-ik évében, f. hó 7-én d. e. 10 órakor, hosszas szenvedés után le két visszaadta teremőjének.

Drága halottunkat f. hó 9-én d. u. 3 órakor fogjuk a Román templom utca 75 szám alól a bologárszegi rom kath. temetőbe örök nyugalomra kísérni

Drága halottunk, Isten veled!

Brassó, 1933. december 8.

A gyászoló család.

CZINK & VERZÁR

Divatruház, Kolostor-utca - Weiss Mihály-utca

Árait leszállította:

Tiszta selyem - - - - 100. - lejtől || Barchendek, flanellek - 40. - lejtől
Gyapjuszövetek - - - - 100. - || Mosósövetek - - - - 20. -
Gyapjumellények - Pulóverek - Asztalneműk - Ingszövetek.

Nagy karácsonyi vásár!

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpeldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Princesse Schlupfer

a modern és okos nő estélyi fűzője, mert

- 1) a legvékonyabb ruhán sem látszik keresztül;
- 2) még tánc közben sem érezni, hogy fűzőt takar a ruha;
- 3) a legtekélyesebben karcsúsítja és emeli az alakot.

Egyedül és kizárólag csak

Corsette B. Goldstein
Brassó, v. Kolostor-utca 7.

A város legrégibb - 34 éves - fűzőszalonjának kúliönlegessége.

Bármilyen adóhont megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

NŐI

KABÁTOK

ujra kaphatók a

„Postăvărie”
ROSENBERG cégnél

Brassó, Virágosor 17.
(Hirsch-utca sarok)

Őnagysága ugyan még nem mondta Önnek,

hogy leghőbb vágya egy valóban szép kézi-csomózású szőnyeg, mert ugy is tudta, hogy inyesmestre az ide! karácsonykor bizonosan jutja... De hátha valami hasonló akadna? Talán egy gyapjuszövet-szőnyeg? Hozza egyszer magával, hadd mutassuk meg Önöknek minden vételkenyszer nélkül szőnyegeinket.

Tellmann & Wocel szőnyegáruház
Brassó - Buzasor

Fajtiszta Dobermann kutya-kölykök eladók. Máriaffy, Găleşti, jud. Târnava Mică. 13926

Eladó lakóház. Belvárosban, Kórház-utca 54. szám alatt tehermentes ingatlan eladó. Értekezhetni: Lázár Eleknel, Brassó, Románteplom-utca 59. szám. 13902

Lakás

Kiadó 2 szoba, konyha, fűtőszoba modern lakás: Brassó, Str. Dr. Babeş 38. 13896

Bolonyában több szoba, előszobával, irodahelyiséggel, vagy rendelőnek kiadó. Bővebbet Hotel Strugure, Braşov. 13888

Str. Gării 36. szám alatt 2 szoba, konyha, fűtőszoba stb. zonnal kiadó. Felvilágosítást nyújt Sager Bankház Brassó, Str. Voevodul Mihai 3. 13928

Brassóban, Kórház-utca 42. szám alatt kellemes udvari lakás januártól kiadó. 13919

Állást nyer

Perfekt szobalány, éves bizonyítvánnyal január elsőjére kerestetik. Jelentkezni hétfőn délután 3-5-ig. Brassó, Árvaház-utca 25. I. em. 13934

Jórávaló szakácsnét keresek sürgősen. Cim: Braşov, Axente Sever No. 12. 13927

Egy perfekt manikűrös kisasszony felvétetik. Salon Ida, Brassó, Hirsch-utca 2. 13936

Perfekt szakácsnő (magánosnő) azonnal felvétetik. Bukarest, Str. Pasului 3. 11252

Vegyes

Tanítók varrni, szabni és a legújabb modelleket olcsón vállalom. Brassó, Kórház-utca 57. 13859